TÜRKİYE'DE ÖĞRENCİ OLAN ARAPLARIN GÜNDELİK TÜRKÇE KULLANIMINDA SAPMALAR

Ahmed METWALLY

(Doktora Tezi)

Eskişehir, 2023

TÜRKİYE'DE ÖĞRENCİ OLAN ARAPLARIN GÜNDELİK TÜRKÇE KULLANIMINDA SAPMALAR

Ahmed METWALLY

T.C.

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

DOKTORA TEZİ

Eskişehir, 2023

T.C.

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTİSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Ahmed METWALLY tarafından hazırlanan *Türkiye'de Öğrenci Olan Arapların Gündelik Türkçe Kullanımında Sapmalar* başlıklı bu çalışma (20.11.2023) tarihinde Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin ilgili maddesi uyarınca yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak, Jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan Prof. Dr. H. İbrahim DELİCE

Üye Prof. Dr. Erdoğan BOZ

Üye Prof. Dr. Cüneyt AKIN

Üye Doç. Dr. Dilek ERENOĞLU ATAİZİ

Üye Dr. Öğr. Üye. Yusuf KARATAŞ

ONAY

Prof. Dr. Oytun MEÇİK

Enstitü Müdürü

…../……/….

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi hükümlerine göre hazırlandığını; bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmanın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmanın Eskişehir Osmangazi Üniversitesi tarafından kullanılan bilimsel intihal tespit programıyla taranmasını kabul ettiğimi ve hiçbir şekilde intihal içermediğini beyan ederim. Yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması hâlinde ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara razı olduğumu bildiririm.

Ahmed METWALLY

İMZA

ÖZ

TÜRKİYE'DE ÖĞRENCİ OLAN ARAPLARIN GÜNDELİK TÜRKÇE KULLANIMINDA SAPMALAR

METWALLY, Ahmed

Doktora-2023

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Erdoğan BOZ

Türkiye, özellikle 2000 yılların başından itibaren Asya, Afrika ve Avrupa'dan çok sayıda lisans ve lisansüstü öğrencisi kabul etmektedir. Bu öğrencilerden önemli bir kısmının ana dili Arapçadır. Ana dili Arapça olan ve Türkçeyi Türkiye'de öğrenerek ikinci bir dil edinen bu öğrencilerin gündelik Türkçe kullanımları bilimsel olarak incelenmemiştir. Bu çalışmayla, söz konusu inceleme yapılmış ve Türkçe kullanımındaki sapmalar tespit edilmiştir.

Görüşmeler için geniş bir evrenden yola çıkılarak özellikle gündelik Türkçeyi kullanma konusunda yeteri kadar başarılı olduğu varsayılan ve homojen bir grup oluşturan 20 kadar lisans ve lisansüstü öğrencisi seçilmiştir. Görüşmelerde *cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, Türkiye'de kalma süresi, medeni durum, yaşanan mekân* vd. gözetilerek 20 soru yöneltilmiştir.

Görüşme yöntemiyle elde edilmiş verilerin çözümlenmesinde sapmaları ortaya koyacak dört başlık açılmıştır: i.*Sesbilgisi Sapmaları, ii. Biçimbilgisi Sapmaları, iii. Sözdizimi Sapmaları iv. Söz Varlığı Sapmaları*. Bütün sapmalar, iki tablo hâlinde çözümlenmiştir; ilk tabloda *Sapma Yapanlar ve Sayıları*, ikinci tabloda ise *Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayıları* verilmiştir. Her iki tablo bütün başlıklarda tek tek değerlendirilmiş ayrıca toplamda *6 ara değerlendirme* yapılmıştır.

Değerlendirme ve sonuç bölümünde ise tespit edilen bütün sapmalar tasnif edilmiş ve değerlendirmeler yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Arap öğrenciler, Türkçe öğretimi, Gündelik dil, Kod kopyalama, Sapmalar

ABSTRACT

DISTINCTIONS IN THE DAILY TURKISH USE OF STUDENT ARABS IN TÜRKİYE

METWALLY, Ahmed

Doctoral -2023

Department of Turkish Language and Literature

Advisor: Prof. Dr. Erdoğan BOZ

Turkey has been accepting a large number of undergraduate and graduate students from Asia, Africa, and Europe, especially since the early 2000s. A significant portion of these students are native Arabic speakers. However, the ordinary use of Turkish by these students, who have learned Turkish as a second language in Turkey, has not been scientifically examined. This study aims to conduct such an examination and identify deviations in their use of Turkish.

To conduct the study, a homogeneous group of approximately 20 undergraduate and graduate students was selected from a wide population, assuming they were sufficiently proficient in using everyday Turkish. During interviews, 20 questions were asked, taking into account factors such as *gender, age, educational status, duration of stay in Turkey, marital status, living arrangements*, etc.

Four categories were opened to analize the data obtained through interview methods, which would reveal deviations: *i. Phonetics Deviations, ii. Morphology Deviations, iii. Syntax Deviations, and iv. Lexical Deviations.* All deviations were analyzed in two tables: the first table included *the Deviants and their Numbers*, while the second table presented *the Characteristics and Numbers of the Deviants*. Both tables were evaluated individually for each category, and a total of 6 *interim evaluations* were conducted.

In the evaluation and conclusion section, all identified deviations were classified, and assessments were made.

Keywords: Arabic students, Turkish language instruction, Ordinary language, Code coping, Deviations

İÇİNDEKİLER

ÖZ v
ABSTRACT vi
TABLO LİSTESİ xi
KISALTMALAR xv
TRANSKRİPSİYON İŞARETLERİ xvii
ÖN SÖZ xviii
GİRİŞ 1
1.Problemi 1
2.Konusu 1
3.Amacı 1
4. Önemi 2
5.Yöntemi 2
1.BÖLÜM 4
DİL İLİŞKİLERİ 4
1.1. Dil İlişkileri 5
1.2. İki Dillilik 6
1.3. Gündelik Dil 7
1.4. Sapmalar 9
1.4.1.Sesbilgisi Sapmaları 9
1.4.1.2. Biçimbilgisi Sapmaları 9
1.4.1.3. Sözdiziminde Sapmalar 10
1.4.1.4. Söz Varlığında Sapmalar 10
1.5. Kod Kopyalama 10
1.5.1. Johanson'un Kod Kopyalama Modeli 11
1.5.1.1. Genel Kopyalar 11
1.5.1.2. Seçilmiş Kopyalar 11
1.5.1.3. Karışık Kopyalar 11
2.BÖLÜM 12
SAPMALAR ve DEĞERLENDİRMELER 12
2.1. Sesbilgisi Sapmaları 13
2.1.1. Ünlüler 13
2.1.1.1. Ölçün Dışı Ünlüler 13
2.1.1.1.1. [á] 13

2.1.1.1.2. [ȧ] ... 13
2.1.1.1.3. [è] ... 13
2.1.1.1.4. [í] ... 13
2.1.1.1.5. [ò] ... 13
2.1.1.1.6. [ó] ... 13
2.1.1.1.7. [Œ] ... 13
2.1.1.1.8. [ú] ... 13
2.1.2. Ünsüzler ... 14
2.1.2.1. Ölçün Dışı Ünsüzler ... 14
2.1.1.2.1. [ḫ] ... 14
2.1.1.2.2. [ḥ] ... 14
2.1.1.2.3. [‘] ... 15
2.1.1.2.4. [ŕ] ... 15
2.1.1.2.5. [w] ... 16
2.1.3. Ünlü ve Ünsüz Değişmelerinde Sapmalar ... 18
2.1.3.1. Ünlü Değişmelerinde Sapmalar ... 18
2.1.3.1.1. Kalınlaşma ... 18
2.1.3.1.2. İncelme ... 20
2.1.3.1.3. Daralma ... 22
2.1.3.1.4. Genişleme ... 24
2.1.3.1.5. Düzleşme ... 25
2.1.3.1.6. Yuvarlaklaşma ... 27
2.1.3.1.7. Ünlü Düşmeleri ... 28
2.1.3.1.8. Ünlü Türemeleri ... 29
Ara Değerlendirme ... 29
2.1.3.2. Ünsüz Değişmeleri ... 30
2.1.3.2.1. Ötümsüzleşme ... 30
2.1.3.2.2. Ötümlüleşme ... 32
2.1.3.2.3. Titrekleşme ... 33
2.1.3.2.4. Süreklileşme ... 35
2.1.3.2.5. Süreksizleşme ... 36
Ara değerlendirme ... 37
2.1.3.3. Ünlü-Ünsüz Değişmeleri ... 38
2.1.3.3.1. Erime ... 38
2.1.3.3.2. Büzülme ... 39

2.1.3.3.3. Derilme 41
Ara Değerlendirme 43
2.2. Biçimbilgisi Sapmaları 44
2.2.1. Türetimlik 44
2.2.1.1. Türetimliklerin yanlış Kullanılması 44
2.2.2. İşletimlikler 44
2.2.2.1. Ad İşletimliklerinde Sapmalar 44
2.2.2.1.1. Durum Biçimbirimlerinde Sapmalar 44
2.2.2.1.1.1. Yönelme Biçimbiriminde Sapmalar +{(y)A} 44
i. Biçimbirimin Kullanılmaması 45
ii. Biçimbirimin Yanlış Kullanılması 45
2.2.2.1.1.2. Bulunma Biçimbiriminde Sapmalar +{DA} 46
i. Biçimbirimin Kullanılmaması 46
ii. Biçimbirimin Yanlış Kullanılması 46
2.2.2.1.1.3. Ayrılma Biçimbiriminde Sapmalar +{DAn} 48
i. Biçimbirimin Kullanılmaması 48
ii. Biçimbirimin Yanlış Kullanılması 48
2.2.2.1.1.4. Yükleme Biçimbiriminde Sapmalar +{(y)I} 49
i. Biçimbirimin Kullanılmaması 50
ii. Biçimbirimin Yanlış Kullanılması 51
2.2.2.1.1.5. Birliktelik Biçimbiriminde Sapmalar +{(y)lA} 52
i. Biçimbirimin Kullanılmaması 52
ii. Biçimbirimin Yanlış Kullanılması 52
2.2.2.1.2. Çokluk Biçimbiriminde Sapmalar +{lAr} 53
i. Biçimbirimin Kullanılmaması 54
ii. Biçimbirimin Yanlış Kullanılması 54
2.2.2.1.3. Bildirme Biçimbiriminde Sapmalar 55
i.Biçimbirimin Kullanılmaması 55
Ara değerlendirme 56
2.2.2.2. Eylem İşletimliklerinde Sapmalar 57
i.Biçimbirimlerin Yanlış Kullanılması 58
ii.Biçimbirimlerin Eksik Kullanılması 58
2.3. Sözdiziminde Sapmalar 59
2.3.1. Belirteç ve İlgeç Kullanımında Sapmalar 59
i. Biraz(dan) ve Az Az Belirteçlerin Yanlış Kullanımı 60

ii. İlgeçlerin Yanlış Kullanımı veya Eksik Kullanılması **60**
2.3.2. Ad Tamlamalarında Sapmalar **61**
i. Tamlamaların Ters Kurulması **62**
ii. Tamlamaların Eksik kurulması **62**
iii. Tamlamalarda İyelik Biçimbiriminin Yanlış Kullanılması **63**
2.3.3. Tümce ve Yan Tümce Düzeyinde Sapmalar **64**
i. Tümce Ögelerinin Yüklemden Sonra Kullanımı **65**
ii.Türkçe Yan Tümce Ögelerinin Yanlış Kullanımı **66**
iii. Yanlış ve Eksik Tümce Kullanımı **66**
Ara değerlendirme **67**
2.4. Söz Varlığında Sapmalar **68**
2.4.1. Sözcük Kullanımında Sapmalar **68**
i.Yanlış Sözcük Kullanımı **69**
ii. Gereksiz Sözcük Kullanımı **69**
iii. Sözcüğün Yanlış Kullanımı **69**
2.4.2. Türkçede Kullanılmayan Sözcük tercihleri **70**
i. Arapça Sözcük Tercihleri **70**
ii. İngilizce Sözcük Tercihleri **70**
2.4.3. Sözcük Telaffuzunda Sapmalar **71**
i. Arapça Telaffuzlar **72**
ii. Türkçe Telaffuz Yanlışları **72**
Ara değerlendirme **73**
3. BÖLÜM **75**
TRANSKRİPSİYONLU GÖRÜŞME METİNLERİ **75**
Değerlendirme Ve Sonuç **126**
Kaynakça **128**

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: [ḫ] Ünsüzünün kullanım sayıları.....14

Tablo 2: [ḥ] Ünsüzünün kullanım sayıları.....14

Tablo 3: [ʿ] Ünsüzünün kullanım sayıları.....15

Tablo 4: [ṙ] Ünsüzünün kullanım sayıları.....16

Tablo 5: [w] Ünsüzünün kullanım sayıları.....16

Tablo 6: Ölçün Dışı Ünsüz Kullananlar ve Sayıları.....17

Tablo 7: Ölçün Dışı Ünsüz Kullananların Özellikleri ve Sayılar.....18

Tablo 8: KalınlaşmaYapanlar ve Sayıları.....18

Tablo 9: Kalınlaşma Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....20

Tablo 10: İncelme Yapanlar ve Sayıları.....21

Tablo 11: İncelme Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....22

Tablo 12: Daralma Yapanlar ve Sayıları.....23

Tablo 13: Daralma Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....24

Tablo 14: Genişleşme Yapanlar ve Sayıları.....25

Tablo 15: Genişleme Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....25

Tablo 16: Düzleşme Yapanlar ve Sayıları.....26

Tablo 17: Düzleşme Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....26

Tablo 18: Yuvarlaklaşma Yapanlar ve Sayıları.....27

Tablo 19: Yuvarlaklaşma Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....28

Tablo 20: Ünlü Düşmesi Yapanlar ve Sayıları.....28

Tablo 21: Ünlü Düşmesi Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....29

Tablo 22: Ünlü Değişmelerinin Değerlendirilmesi.....30

Tablo 23: Ötümsüzleşme Yapanlar ve Sayıları.....31

Tablo 24: Ötümsüzleşme Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....31

Tablo 25: Ötümlüleşme Yapanlar ve Sayıları.....32

Tablo 26: Ötümlüleşme Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....33

Tablo 27: Titrekleşme Yapanlar ve Sayıları.....34

Tablo 28: Titrekleşme Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....34

Tablo 29: Süreklileşme Yapanlar ve Sayıları.....35

Tablo 30: Süreklileşme Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....36

Tablo 31: Süreksizleşme Yapanlar ve Sayıları.....36

Tablo 32: Süreksizleşme Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....37

Tablo 33: Ünsüz Değişmelerinin Değerlendirilmesi.....38

Tablo 34: Erime Yapanlar ve Sayıları.....38

Tablo 35: Erime Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....39

Tablo 36: Büzülme Yapanlar ve Sayıları.....40

Tablo 37: Büzülme Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....41

Tablo 38: Derilme Yapanlar ve Sayıları.....42

Tablo 39: Derilme Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....43

Tablo 40: Ünlü-Ünsüz Değişmelerinin Değerlendirilmesi.....43

Tablo 41: Yönelme Biçimbiriminde Sapma Yapanlar ve Sayıları.....44

Tablo 42: Yönelme Biçimbiriminde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....46

Tablo 43: Bulunma Biçimbiriminde Sapma Yapanlar ve Sayıları.....46

Tablo 44: Bulunma Biçimbiriminde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....48

Tablo 45: Ayrılma Biçimbiriminde Sapma Yapanlar ve Sayıları.....48

Tablo 46: Ayrılma Biçimbiriminde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....49

Tablo 47: Yükleme Biçimbiriminde Sapma Yapanlar ve Sayıları.....50

Tablo 48: Yükleme Biçimbiriminde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....52

Tablo 49: Birliktelik Biçimbiriminde Sapma Yapanlar ve Sayıları.....52

Tablo 50: Birliktelik Biçimbiriminde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....53

Tablo 51: Çokluk Biçimbiriminde Sapma Yapanlar ve Sayıları.....53

Tablo 52: Çokluk Biçimbiriminde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....55

Tablo 53: Bildirme Biçimbiriminde Sapma Yapanlar ve Sayıları.....55

Tablo 54: Bildirme Biçimbiriminde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....56

Tablo 55: Ad İşletimliklerinde Sapma Yapanların Değerlendirilmesi.....57

Tablo 56: Eylem İşletimliklerinde Sapma Yapanlar ve Sayıları.....57

Tablo 57: Eylem İşletimliklerinde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....59

Tablo 58: Belirteç ve İlgeç Kullanımında Sapma Yapanlar ve Sayıları.....60

Tablo 59: Belirteç ve İlgeç Kullanımında Sapma Yapanların Özellikleri

ve Sayılar.....61

Tablo 60: Ad tamlamalarında Sapma Yapanlar ve Sayıları.....62

Tablo 61: Ad Tamlamalarında Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....64

Tablo 62: Yan Tümce ve Tümce Düzeyinde Sapma Yapanlar ve Sayıları.....64

Tablo 63: Tümce ve Yan Tümce Düzeyinde Sapma Yapanların Özellikleri

ve Sayılar.....67

Tablo 64: Sözdiziminde Sapma Yapanların Değerlendirilmesi.....68

Tablo 65: Sözcük Kullanımında Sapma Yapanlar ve Sayıları.....68

Tablo 66: Sözcük Kullanımında Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....69

Tablo 67: Türkçede Kullanılmayan Sözcük Tercihlerinde Sapma Yapanlar

ve Sayıları.....70

Tablo 68: Türkçede Kullanılmayan Sözcük Tercihlerinde Sapma Yapanların

Özellikleri ve Sayılar.....71

Tablo 69: Sözcük Telaffuzunda Sapma Yapanlar ve Sayıları.....72

Tablo 70: Sözcük Telaffuzunda Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....73

Tablo 71: Söz Varlığında Sapma Yapanların Değerlendirilmesi.....74

KISALTMALAR

Alm.	Almanca
Ar.	Arapça
Ayr.	Ayrılma
Bek.	Bekar
Bil.	Bildirme
Bir.	Birliktelik
Bul.	Bulunma
Cins.	Cinsiyet
Çeç.	Çençence
Çok.	Çokluk
Da.	Daralma
Dü.	Düzleşme
E.	Erkek
F.	Fas
Fils.	Filistin
Fr.	Fransızca
Ge.	Genişleme
I.	Irak
İn.	İncelme
İng.	İngilizce
İsp.	İspanyolca
K.	Kadın
Ka.	Kalınlaşma
L.	Lisans
LÜ.	Lisansüstü
M.	Mısır
Med.	Medeni
Mil.	Milliyet
Öğr. Dur.	Öğrenim Durumu
Ösz.	Ötümsüzleşme
Öt.	Ötümlüleşme
S.	Suriye

Ssz.	Süreksizleşme
Sud.	Sudan
Sür.	Süreklileşme
T.	Tunus
Tit.	Titrekleşme
Tr.	Türkçe
ÜD.	Ünlü Düşmeleri
Y.	Yemen
Yu.	Yuvarlaklaşma
Yab.	Yabancı
Yaş. Ortam	Yaşadığı Ortam
Yer.	Yerel Dil
Yön.	Yönelme
Yük.	Yükleme

TRANSKRİPSİYON İŞARETLERİ

Harfler	Açıklama
ā	: uzun a
ē	: uzun e
ī	: uzun ı
ì	: uzun i
ō	: uzun o
ȫ	: uzun ö
ū	: uzun u
ǖ	: uzun ü
á	: a-e arası
ė	: e-i arası
í	: ı-i arası
ȧ	: a-ı arası
ú	: u-ü arası
ó	: o-ö arası
ő	: ö-ü arası
ȯ	: o-u arası
‘	: ayın
ḫ	: hırıltılı h
ḥ	: nefesli h
ŕ	: titrek r
w	: çift dudak v’si
-	: ulama işareti

ÖN SÖZ

Ana dili Arapça olan ve Türkiye'de Türkçe öğrenim gören Arap öğrencilerin gündelik Türkçe kullanımlarının bilimsel olarak incelenmesi, Mısırlı bir Arap öğrenci olarak beni fazlasıyla heyecanlandırmıştır.

Böyle bir çalışmayı gerçekleştirmek ve dolayısıyla Arap öğrencilerin Türkçe öğrenimlerine katkıda bulunmak çok prestijli bir durumdur. Yapmış olduğumuz bu doktora çalışmasının ciddi bir emek mahsülü olduğunu belirtmeliyim.

Çalışma, yabancılara Türkçe öğretimi için önemli bilgiler sunuyor. Türkçe kullanımındaki sapmalar, konuyla ilginen hemen herkesin yararlanabileceği özelliktedir. Çalışmamız, ders materyali hazırlayanlar ve program yapanlar için değerli bir kaynak olacaktır.

Doktora tezimin bütün aşamalarında bilgisiyle, sabrıyla ve yol göstericiliğiyle bana yardımcı olan kıymetli hocam Prof. Dr. Erdoğan Boz'a teşekkürü bir borç biliyor ve şükranlarımı sunuyorum. Doktora sürecimde farklı bakış açıları kazanmamı ve aktardıkları bilgiler ile yetişmemi sağlayan hocalarım Doç. Dr. Dilek Erenoğlu Ataizi ve Dr. Öğr. Üye. Yusuf Karataş'a çok teşekkür ederim.

Tezde kendilerinden görüşme yoluyla veri topladığım öğrenci arkadaşlara ayrıca teşekkür borçluyum.

Bu zorlu süreçte arkamda duran, bana güvenen ve desteklerini her zaman yanı başımda hissettiğim aileme yürekten teşekkür ederim.

METWALLY, Ahmed

Kasım, 2023-Eskişehir

GİRİŞ

1.Problemi

Türkiye'de öğrenci olan Arapların gündelik Türkçe kullanımında görülen sapmalar üzerine lisansüstü düzeyde bir çalışma yapılmamıştır.

Türkiye, özellikle 2000 yılların başından itibaren Asya, Afrika ve Avrupa'dan çok sayıda lisans ve lisansüstü öğrencisi kabul etmektedir. Bu öğrencilerden önemli bir kısmının ana dili Arapçadır. Ana dili Arapça olan ve Türkçeyi Türkiye'de öğrenerek ikinci bir dil edinen bu öğrencilerin gündelik Türkçe kullanımları bilimsel olarak incelenmemiştir.

Bu çalışmayla, söz konusu inceleme yapılacak ve Türkçe kullanımındaki sapmalar tespit edilecektir.

2.Konusu

Bu çalışmada Türkiye'de öğrenci olan Arapların gündelik Türkçe kullanımında görülen;

i. Ölçünlü Türkiye Türkçesinden sesbilgisi, biçimbilgisi, sözdizimi ve söz varlığı bakımından sapmalar tespit edilecektir.
ii. Bu sapmaların temel nedeninin ana dilleri olan ölçünlü Arapçadan sesbilgisi, biçimbilgisi, sözdizimi ve sözvarlığı bakımından yapılan kod kopyalamalar olup olmadığı üzerinde durulacaktır.

Böylelikle öğrenci olan Arapların gündelik Türkçeyi kullanma süreçlerinde yaptıkları sapmalar tespit edilerek Araplara Türkçe öğretenlere teorik olarak katkıda bulunulacaktır

3.Amacı

Bu çalışmada Türkiye'de öğrenci olan Arapların gündelik Türkçe kullanımında görülen sapmaların tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Bu amaç için geniş bir evrenden yola çıkılarak özellikle gündelik Türkçeyi kullanma konusunda yeteri kadar başarılı olduğu varsayılan ve homojen bir grup oluşturan lisans ve lisansüstü öğrencileri seçilmiştir. Bunun nedeni tezin amacına uygun bir örneklem seçmenin gereğidir. Bu dinamik sosyal çevrede öğrencilerin Türkçeyi daha etkin bir şekilde kullanacakları ve böylelikle tez için daha çok malzeme verecekleri açıktır.

Bu sağlandığı takdirde, öğrenci olan Arapların gündelik Türkçeyi kullandıkları çeşitli sosyal ortamlarda Ölçünlü Türkiye Türkçesinden yaptıkları sapmalar ve bunların türleri tespit edilecektir.

4. Önemi

Türkiye'de yabancılara Türkçe öğretimi üzerine 100'ü aşkın lisansüstü tez yaptırılmıştır. Bununla birlikte Türkçeyi genellikle Türkiye'de öğrenip Türk üniversitelerinde lisans ve lisansüstü düzeyde öğrenim gören öğrencilerin gündelik Türkçe kullanımları üzerine yaptırılmış bir lisansüstü tez yoktur. Oysa bu durum TÖMER vb kurumlardan Türkçe yeterlik belgesi alıp öğrenim gören öğrencilerin takibi açısından çok önemlidir.

Türkiye, özellikle 2000 yılların başından itibaren ana dili Arapça olan ve Türkçeyi Türkiye'de öğrenerek ikinci bir dil edinen öğrencilerin gündelik Türkçe kullanımlarının bilimsel olarak incelenmesi gerektiği açıktır. Bu öğrenciler çok değişik ortamlarda yaşamaktadırlar. Öğrenci yurtları en başta gelenidir, öğrenci evleri de önemli mekânlardandır. Bunlardan başka bir Türk ailenin yanında kalanlar olduğu gibi bir Türk ile evlenip öğrencilik hayatını devam ettirenler de vardır. Söz konusu öğrenciler başta üniversite olmak üzere değişik sosyal ortamlarda yani günlük hayatta Türkçeyi kullanmak durumundadırlar.

Bu çalışma ile söz konusu öğrencilerin gündelik Türkçe kullanımındaki sapmalar tespit edilecek ve bir dönüt olarak Araplara Türkçe öğretiminde teorik katkıda bulunulacaktır.

5.Yöntemi

Yöntem: Araştırmanın verilerini toplamak için görüşme (soruşturma) yöntemi kullanılmıştır. Bunun için *cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, Türkiye'de kalma süresi, medeni durum, yaşanan mekân* vd. gözetilerek 20 kadar lisans ve lisansüstü öğrencisi tespit edilmiş ve aşağıdaki 20 soru yöneltilmiştir:

i. Nasılsınız?
ii. Adınız ve Soyadınız nedir?
iii. Kaç yaşındasınız?
iv. Eğitim durumunuz nedir?
v. Medeni durumunuz nedir?
vi. Mesleğiniz nedir?

vii. Hangi dilleri biliyorsunuz?
viii. Kaç yıldır Türkiye'de yaşıyorsunuz?
ix. Türkiye'ye ilk ne zaman geldiniz?
x. Türkçeyle ilk tanışmanız ne zaman oldu?
xi. Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?
xii. Türkçe sizce zor bir dil mi?
xiii. Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?
xiv. Türkçe öğrenirken sizi en çok zorlayan ne oldu?
xv. Türkçede en kolay neyi öğrendiniz?
xvi. Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?
xvii. Burada yaşayan Araplarla bir araya geldiğinizde hangi dille iletişim kuruyorsunuz?
xviii. Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?
xix. Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?
xx. Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?

Görüşme yöntemiyle elde edilmiş verilerin çözümlenmesinde sapmaları ortaya koyacak dört başlık açılmıştır: i.*Sesbilgisi Sapmaları, ii.Biçimbilgisi Sapmaları, iii. Sözdizimi Sapmaları iv.Söz Varlığı Sapmaları.* Görüşme metinlerinden elde edilen bütün sapmalar, iki tablo hâlinde çözümlenmiştir. İlk tabloda *Sapma Yapanlar ve Sayıları*, ikinci tabloda *Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayıları* verilmiştir. Her iki tablo bütün başlıklarda tek tek değerlendirilmiştir. Ayrıca toplamda *6 ara değerlendirme* yapılmıştır. Ara değerlendirmelerde katılımcıların sahip oldukları kişisel ve toplumsal 8 özelliğin (*cinsiyet, yaş aralığı, öğrenim durumu, medeni durum, Türkiye'de kalma süresi, yaşanılan ortam, yabancı dil bilgisi ve milliyet)* yaklaşık 25 değişkeye göre durumları tespit edilmiştir.

1.BÖLÜM

DİL İLİŞKİLERİ

1.1. Dil İlişkileri

Dil ilişkileri çalışmaları, dilbilim alanın bir konusu olmaktan çıkmış birçok disiplini ilgilendiren bir çalışma konusu olmuştur. Bu tip çalışmalar Türkiye'de geç başlasa da giderek Türkiye'de da hatırı sayılır bir literatür oluşmuştur. Dünyanın geldiği son durum, burada sayamayacağımız sayısız nedenler insanları başka ülkelere gitmeye ve orada yaşamaya mecbur bırakmaktadır. Başlangıçta ulaşımın imkânlarına bağlı olarak hızla gelişen mekânsal insan hareketliliği giderek yerini sanal ortamlara da bırakmıştır. Şimdilerde insanlar sanal ortamlarda iletişim kurmak yoluyla eğitimden ticarete kadar birçok alanda faaliyet göstermektedir.

Yukarıda sıraladığımız nedenler sonucunda, ana dili dışında ikinci bir dil öğrenmek zorunda kalan kişiler vasıtasıyla, dil ilişkileri dediğimiz toplumsal bir olay meydana gelmektedir. Kişi ana dili (verici dil, baskın dil, B dili) dışında ikinci bir dili (alıcı dil, çekinik dil, A dili) öğrenmeye başladığında dil ilişkileri başlamış olur. Kişisel düzeyde görülen bu olay, geniş kitlelerce yaşandığında toplumsal bir olguya dönüşür. Bunun sonucu olarak toplum içinde iki dilli insanlar çoğalır veya giderek toplumun kendisi iki dilli olabilir.

Dil ilişkilerinin esası, baskın dilin kimi özelliklerinin alıcı diye kopyalanmasına dayanır. Bunun temel nedeni, ikinci dilin kullanımında karşılaşılan kimi zorlukların ana dilinden yapılan kopyalarla aşılmasıdır. Ancak dil ilişkilerini yalnızca kod kopyalamaya indirgemek doğru değildir.

Dil ilişkileri konusunda kuramsal düzeyde onlarca çalışma mevcuttur. Bunlardan Weinreich'in çalışması dikkat çekicidir. Araştırmacı iki dillilerin dilerinde görülen kural dışına çıkmalara (sapmalara) girişim adını verir ve bu sapmaların dillerin değişmesinde etkili olduğunu söyler. Benzer bir iddia da Thomas ve Kaufman'dan gelir, verici dilden alınan ögelerin kimi yanlış kullanımlarının yine verici dil üyelerince taklit edilmesi sonucu, dilin bütün kullanıcıları arasında yaygınlık kazanmasıdır.

Türkçe ve diğer dillerin ilişkisi üzerine yapılan çalişmalar son dönemlerde giderek artmıştır. Özellikle Orta Asya, Orta Doğu, Balkan ve Avrupa dilleriyle olan ilişkiler üzerine birçok yüksek lisans ve doktora tezi yapılmıştır. Yapılan çalışmalar içinde çeşitli kuramlar denenmiş ancak Türkçe için en uygun modelin Johanson'un 'Kod Kopyalama' olduğu kabul edilmiştir. Bununla birlikte kimi çalışmalarda bir kuram takip edilmemiş ve geleneksel usullere göre daha çok söz varlığı üzerinden inceleme yapılmıştır.

Dil ilişkileri üzerine yapılan çalışmaların dil araştırmalarına katkısı şüphesiz çoktur ancak bunun dışında özellikle dil ve kültür politikalarının planlanmasında devletlere önemli imkânlar sunmaktadır. Bununla birlikte özellikle göç hareketlerinin sonuçlarını yorumlama bakımından da değerli katkıları olabilmektedir. (Demir, 2003:37-44; Ersoy, 2008; Çelebi, 2010; Güzel, 2016; Boz, 2021:518-535)

1.2. İki Dillilik

Araştırmacılar "İki dillilik"in tanımını yapmanın zorluğundan bahsetteler de Bloomfiled'den şöyle bir tanım aktarılır "İki dili de birbirine yakın seviyede bilmek, iki dili de ana dili konuşuru gibi etkin bir şekilde kullanabilmek". Tanımdan yapılan çıkarıma göre iki dili de aynı ölçüde bilen yani aynı ölçüde kendini ifade eden kişiler iki dilli olarak kabul edilebilirler. Bloomfiled'in bu tanımını dar kapsamlı bulan araştırmacılardan Haugen, kişinin iki dili de kusursuz olarak konuşmasının sık rastlanan bir durum olmadığını belirtir. Diebold da biraz farklı olarak iki dilli kişinin ikinci dili anlamasının yeterli olacağını söyler. İki dillilik konusunda bu ve buna benzer birçok görüşün olmasını değerlendiren Baker ve Jones, tanımlamadaki zorluğu 5 maddede açıklamışlardır. (Bölükbaş Kaya vd. 2019:99-101) Aksan'a göre iki dillilik; kişinin farklı nedenlerle ve farklı şartlar altında birden fazla dile sahip olması, kullanması veya ikinci dili ana diline yakın seviyede öğrenmesidir (2000:26).

İki dilliği başlangıçta bireysel ve toplumsal iki dillilik olarak ikiye ayıran Bican (2017:353-366), iki dilliliğin tanımlanmasına üzerine yaklaşımları 2'ye ayırır:

i. Geleneksel yaklaşımlar; maksimalist, minimalist, psikolinguistik ve sosyolinguistik yaklaşımlar
ii. Güncel yaklaşımlar; bütüncül yaklaşımlar

İki dilliliği, çok dilliliğin asgari bir durumu olarak değerlendiren Çetinkaya'ya göre çok dillilik üzerine yapılan çalışmalar en çok iki dillilik üzerine yoğunlaşmıştır (2017:373).

İki dilliliğin türlerini belirlemek de diğer önemli zorluklardan biridir. Tasnifte birçok değişkenin kullanılmış olması, ister istemez tasnifi güçleştirmektedir. Bununla birlikte Bölükbaş Kaya vd. (2019:101-105) şöyle bir tasnif önermektedir:

Kişinin iki dildeki yeterlik durumuna göre 3'e ayrılır:

i. Dengeli iki dillilik
ii. Baskın iki dillilik

iii. Sınırlı iki dillilik

Kişinin temel dilsel becerileri (okuma, yazma, dinleme ve konuşma) göre 2'ye ayrılır

i. Üretimsel iki dillilik
ii. Algısal iki dillilik

Kişinin dilleri öğrendiği yaşa göre 2'ye ayrılır

i. Erken ve geç iki dillilik
ii. Eşzamanlı ve ardışık iki dillilik

Dilsel kodları ve anlamları zihinde düzenlemeye göre 3'e ayrılır

i. Eklemeli iki dillilik
ii. Eşgüdümlü iki dillilik
iii. Bağımlı iki dillilik

Dilin durumu ve çevresine göre 2'ye ayrılır

i. Elit iki dillilik
ii. Halk iki dilliliği

Yılmaz vd. (2015:1697) bu tasnife bir madde daha eklemektedir. İkinci dilin, birinci dili korunması üzerindeki etkisine göre 2'ye ayrılır

i. Artırmalı iki dillilik
ii. Eksiltmeli iki dillilik

Süverdem vd. (2020:183-207) de toplumsal iki dillilik başlığını açarak bunu 3'e ayırmaktadır

i. Yatay iki dillilik
ii. Dikey iki dillilik
iii. Çapraz iki dillilik

İki dillik ve çok dillilik üzerine geniş bir literatür araştırması yapan Kaya vd.'e (2022:605-634) göre 2021 yılına kadar bu konuda 280 adet çalışma yapılmıştır. Bunlar makale (159), yüksek lisans tezi (98) ve doktora tezi (23) şeklindedir.

1.3. Gündelik Dil

Gündelik dil, bir ülkede geçerli olan ölçünlü yazı dilinin günlük konuşma biçimidir. Bu yüzden *gündelik dil* terimi yanında *konuşma dili* veya *gündelik konuşma dili* gibi terimler de sık sık kullanılmaktadır. Gündelik konuşma biçimleri de dilin

konuşulduğu toplumsal düzlemlere göre değişebilmektedir. *Ağız, argo ve kaba söyleyiş* vd. bunlardan birkaçıdır (Boz, 2018:53).

Gündelik dil, ölçünlü yazı diline göre daha esnek bir kullanıma sahiptir ve çok farklı değişkelere bağlı olarak doğal sapmalar göstermektedir. Bu sapmalar dilbilgisinin *sesbilgisi, biçimbilgisi ve sözdizimi* başlıklarında olduğu gibi *söz varlığı* düzeyinde de olmaktadır. Gündelik dilin de ölçümlenebilir olduğunu belirtmekte yarar.

Türkiye'de gündelik dil üzerine yapılan araştırmalar sınırlı sayıdadır. Bunlar birkaç yüksek lisans tezi, birkaç bidiri ve makaleden ibarettir. Gündelik dilin yukarıda sözü edilen *sesbilgisi, biçimbilgisi ve sözdizimi* başlıklarında ayrıntlı lisansüstü çalışmalar henüz yapılamamıştır.

Akın'a (2015:1-28) göre Batı'da gündelik dil üzerine yapılan araştırmalarda önemli tartışmalar vardır. Bu tartışmanın sonuçlarını şöyle özetler; konuşma dilinin grameri olamaz; konuşma dili özel bir gramere sahip değildir ve yazı dili gramerinin farklı bir kullanımıdır; konuşma dili grameri yazı dilinin grameri dışında özel bir gramere sahiptir.

Osmanlı Türçesinin konuşma dili üzerine kitap boyutunda çalışmış olan Kartallıoğlu (2021:23-30), Osmanlı konuşma dilinin ilkelerini şöyle çıkarmıştır:

i. Söz varlığının kökeni
ii. Alıntılanan söz varlığının niteliği
iii. Kavramların ifade tarzı
iv. Birleşik fiilerin yapısı
v. Cümelelerin yapısı
vi. Farsça ve Arapça ekler

Yılmaz ve Yılmaz (2012:35-45) günlük konuşmada sık yapılan ve karşılaşılan *devrik tümce yapıları, deyimler, tekrarlamalar, yinelemeler ve eksik söylemler*'in zenginliğine dikkat çekmiştir. Konuşma dili ve yazı dili etkileşimi üzerinde çalışan Kansızoğlu (2012:231), gündelik dilde tümcelerin genelde yan tümcelerle genişletilmediği ve sözdizimsel parçalanmışlıkların bulnuduğunu tespit etmiştir.

1.4. Sapmalar

Ölçünlü yazı dilinin kuralları dışına çıkan her kullanım sapma içinde değerlendirilir. Bu sapmaların küçük bir kısmı kişisel özellik taşısa da önemli bir kısmı genellenebilecek yapıdadır. Sapmalar dilbilgisinin *sesbilgisi, biçimbilgisi ve sözdizimi düzeylerinde* ve söz varlığında görülmektedir (Demir, 2003:37-44).

Sapmalar hakkında tartışılan en önemli konulardan biri, bunların dilde bir bozulma olarak kabul edilip edilmeyeceğidir. Kuralcı dilbilgisi anlayışında olan dilciler/kuramcılar için sapmalar bir bozulma olarak görülse de dil belirlenmiş her türlü kurala rağmen kullanıcılar elinde değişerek gelişmeye devam etmektedir (Güler, 2004:171).

Diğer taraftan Yılmaz (2011:779-789) dil akrabalığını karşılaştırmalı yöntemle incelediği yazısında, sapmaları kurallı ve kuralsız olarak ikiye ayırmaktadır. Kuralsız sapmaların *vurgu, örnekseme, benzeşme, düşme ve türeme* sonucu olduğunu tespit eden Yılmaz, yazısında ayrıca *söyleyişsel ve işitimsel sapmalar, dağınık sapmalar, süreye bağlı sapmalar, yere bağlı sapmalar, anlama bağlı sapmalar, sözcüğün ait olduğu dil tabakasına bağlı sapmalar* başlıklarına yer vermiştir.

1.4.1.Sesbilgisi Sapmaları

İki dillilerin, ikinci dillerinde sesbilgisi düzeyinde görülen sapmalardır. İkinci dilde olmayan ünlü ve ünsüzlerin kullanımı genellikle verici dilden yapılan kod kopyalama ile gerçekleşir.

Bunların dışında ünlü ve ünsüz değişmelerinde de sapmalar görülür. Ünlülerde *kalınlaşma, incelme, daralma, genişleme, düzleşme ve yuvarlaklaşma* olarak görülürken ünsüzlerde ise *ötümlüleşme, ötümsüzleşme, süreklileşme, süreksizleşme* vd. şeklinde gerçekleşir. Ünlü-ünsüz değişmelerinde ise daha çok *erime, büzülme ve derilme* görülür. Bu değişmelerin bir kısmı kod kopyalama olsa da önemli bir kısmı A dilinin gündelik dilinde rastlanan sapmalardır. Kısmen de bilgi eksikliği ve kişisel dikkat nedeniyle görülebilir.

1.4.1.2. Biçimbilgisi Sapmaları

Eklemeli bir dil olan Türkçede biçimbilgisi sapmaları oldukça fazladır. Ad işletiminde *durum, çokluk ve bildirme* biçimbirimlerinin, eylem işletiminde *zaman ve kişi biçimbirimlerinin* ya kullanılmaması veya yanlış kullanılması şeklinde

görülmektedir. Türetimliklerin kullanılmaması veya yanlış kullanılması gibi sapmalara ise oldukça az rastlanılmaktadır. Bu tip sapmalara kod kopyalama neden olmakla birlikte genellikle bilgi eksikliği ve kişisel dikkat de etkilidir.

1.4.1.3. Sözdiziminde Sapmalar

Sözdiziminde sapmalar, sözdiziminde görevli kimi belirteç ve ilgeçlerde (yanlış ve eksik kullanımında), ad tamlamalarında (ters, eksik ve yanlış kullanımında), tümce ve yan tümcelerde (tümce ögelerinin yüklemden sonra kullanımı, yan tümcelerin yanlış kullanımı, eksik ve yanlış tümce kullanımı) görülmektedir. Bunlardan bir kısmı kod kopyalama olmakla birlikte bir kısmı da gündelik dilin sapmalarıdır. Bununla birlikte bilgi eksikliği ve kişisel dikkat de bu tip sapmalarda önemli rol oynar.

1.4.1.4. Söz Varlığında Sapmalar

Söz varlığındaki sapmalar, en çok işlenen konu başlığıdır. Genellikle bir kurama tabi olmadan geleneksel yöntemle çalışılmıştır. Söz varlığı tespitinin diğerlerine göre kolay olması ve hacimce fazlalığı araştırmacılara görece kolaylık sağlamaktadır.

1.5. Kod Kopyalama

Johanson tarafından kuramsallaştırılan kod kopyalama modeli, Türkçe için en uygun model olarak kabul edilir. Modelin esası şöyledir; kimi durumlarda kimi toplumlar öne çıkarlar, bunun ekonomik, siyasi, kültürel vb. nedenleri olabilir. Söz konusu toplumların dili, bu dili öğrenmek isteyen veya zorunda kalanlara göre baskın dil (B dili), verici dil olarak olarak kabul edilirken kişinin kendi dili çekinik dil (A dili) alıcı dil olarak adlandırılır. İki dilli konumunda bulunan kişilerin gündelik dil kullanımlarında, baskın dilin kimi özellikleri kopyalanır. Bu uyarlama sürecinde verici dildeki kimi ses, biçim, sözdizim özellikleriyle söz varlığından gerekli olanlar alıcı dile eklenir geri kalanı atılır (Johanson, 1998, 2006, 2007; Demir, 2003; Güzel, 2016, Boz, 2021).

Baskın dil-çekinik dil ilişkisi birçok durumda ortaya çıkabilir. Ör. Türkçe öğrenmek için Türkiye'ye gelmiş Arap öğrencilerin, günlük Türkçe kullanımlarında baskın dil kendi ana dilleri olurken çekinik dil Türkçe olmakta, kopyalamalar Arapçadan Türkçeye yönelmekte ve sapmalar da Türkçede gerçekleşmektedir.

1.5.1. Johanson'un Kod Kopyalama Modeli

Johanson'un kod kopyalama modeli üç türden oluşmaktadır.[1]

1.5.1.1. Genel Kopyalar

Verici dilden (B) alıcı dile (A) *ses, bitişme, anlam ve sıklık* vd. düzeyde yapılan kopyalardır. Dil ögelerinin doğrudan kopyalanmasıdır ve alıcı dilde benzer yapıya sahup olurlar. A ve B dilleri arasında yapı benzerliği kopyalamayı kolaylaştırıcı önemli bir etkendir. Demir (2003), bu tür kopyaların basit, karmaşık, bağımsız ve bağımlı olabileceğini savunur. Kopyalama bir veya birden fazla sözcükten oluşabilir. Arapçadan *–ât* eki *gidişât* sözcüğünde ve İngilizceden *televizyon, radyo ve telefon* genel kopya örnekleridir (Johanson, 2007:31; Şahbaz, 2018:25).

1.5.1.2. Seçilmiş Kopyalar

Verici dilden (B) alıcı dile (A) kimi özelliklerin kopyalanmasıdır. Verici dilden kimi özelliklerinden (ses, biçim, sözdizimi, anlam, söz varlığı vd.) birinin veya birkaçının kopyalanmasıdır. Burada verici dilin özellikleri tamamıyla değil kısmen kopyalanmaktadır. *Yıldız* sözcüğünün İngilizceden Türçeye anlamsal olarak kopyalanması, seçilmiş kopya örneğidir (Johanson, 2007:31; Şahbaz, 2018:25).

1.5.1.3. Karışık Kopyalar

Verici dilden (B) alıcı dile (A) kimi özelliklerin hem tamamıyla hem de kısmen (seçilerek) kopyalanmasıdır. Karışık kopyalar dillerin farklı etkiler altında olduğu çok dilllik veya dil karışımı gibi durumlarda görülür (Johanson, 2007:31; Şahbaz, 2018:25).

[1] Örnek uygulama için bk. (Kaşgarlı,2019:181-204)

2.BÖLÜM
SAPMALAR ve DEĞERLENDİRMELER

2.1. Sesbilgisi Sapmaları

2.1.1. Ünlüler

2.1.1.1. Ölçün Dışı Ünlüler

Görüşme metinlerinde tespit edebildiğimiz ölçün dışı ünlüler şunlardır: [á], [ȧ], [ė], [í], [ȯ], [ó], [ȯ̈], [ú].

2.1.1.1.1. [á]

/a/~/e/>[á], düz, geniş, yarı art ünlüdür. Bu ünlü /a/>[á] ve /e/>[á] değişimi sonucunda ortaya çıkar. (Örnekler için bk. 2.1.3.1.1. 'kalınlaşma', 2.1.3.1.2. 'incelme')

2.1.1.1.2. [ȧ]

/a/~/ı/ arası düz, yarı geniş, art ünlüdür. (Örnekler için bk. 2.1.3.1.3. 'daralma')

2.1.1.1.3. [ė]

/e/~/i/ arası düz, yarı geniş, ön ünlüdür. Bu ünlü daha çok /e/>[ė] olmakla birlikte az sayıda örnekte de /i/>[ė] değişimi olarak görülmektedir. (Örnekler için bk. 2.1.3.1.3. 'daralma', 2.1.3.1.4. 'genişleme')

2.1.1.1.4. [í]

/ı/~/i/ arası düz, dar, yarı art ünlüdür. Bu ünlü /ı/>[í] değişimi ve /i/>[í] değişimi sonucunda ortaya çıkar. (Örnekler için bk. 2.1.3.1.1. 'kalınlaşma', 2.1.3.1.2. 'incelme')

2.1.1.1.5. [ȯ]

/o/~/u/ arası yuvarlak, yarı dar, art ünlüdür. Bu ünlü genellikle /o/>[ȯ] değişimi sonucunda ortaya çıkar. (Örnekler için bk. 2.1.3.1.3. 'daralma', 2.1.3.1.4. 'genişleme')

2.1.1.1.6. [ó]

/o/~/ö/ arası yuvarlak, geniş, yarı art ünlüdür. Bu ünlü /ö/>[ó] değişimi ve /o/>[ó] değişimi sonucunda ortaya çıkar. (Örnekler için bk. 2.1.3.1.1. 'kalınlaşma', 2.1.3.1.2. 'incelme')

2.1.1.1.7. [ȯ̈]

/ö/~/ü/ arası yuvarlak, yarı dar, ön ünlüdür. Bu ünlü /ö/>[ȯ̈] değişimi sonucunda ortaya çıkar. (Örnekler için bk. 2.1.3.1.3. 'daralma', 2.1.3.1.4. 'genişleme')

2.1.1.1.8. [ú]

/u/~/ü/ arası yuvarlak, dar, yarı art ünlüdür. Bu ünlü genellikle /ü/>[ú] değişimi ve /u/>[ú] değişimi sonucunda ortaya çıkar. (Örnekler için bk. 2.1.3.1.1. 'kalınlaşma', 2.1.3.1.2. 'incelme')

Ölçün dışı ünlü kullananların özellikleri ve sayıları hakkında bk. Tablo. 22 Ünlü Değişmelerinin Değerlendirilmesi.

2.1.2. Ünsüzler

2.1.2.1. Ölçün Dışı Ünsüzler

Görüşme metinlerinde tespit edebildiğimiz ölçün dışı ünsüzler şunlardır: [ó], [ḫ], [‘], [ŕ], [w]

2.1.1.2.1. [ḫ]

Art damak /h/ ünsüzüdür, hırıltılı /h/.

[ḫ] Ünsüzü										T
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	3
1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	

Tablo 1. [ḫ] Ünsüzünün kullanım sayıları[2]

Yalnızca Arapça kökenli özel adlarda görülmüştür:
Ḫalil (1.2), Ḫatice (10.2), Alnaḫlánì (17.2).

Ölçünlü Türkiye Türkçesinde bulunmayan ve yalnızca özel adlarda kullanılan bu ünsüzün (/ḫ/) Arapçadan kod kopyalama olduğu açıktır.

2.1.1.2.2. [ḥ]

Art damak /h/ ünsüzüdür, nefesli /h/.

[ḥ] Ünsüzü										T
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	27
-	-	2	1	2	-	2	4	1	1	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
1	1	2	4	-	1	4	-	1	-	

Tablo 2. [ḥ] Ünsüzünün kullanım sayıları

[2] Tablolarda 1-20 arasında sıralanan sayılar, katılımcıları kodlamaktadır.

Genellikle Arapça kökenli sözcüklerde ve az sayıda Farsça ve Türkçe sözcüklerde görülmüştür:

iḫtiyacım (3.12), ḥarfler (3.13), reḥberlik (4.6), İḥsan (5.1), ḥarflar (5.14), ḥem (7.17), ḥem (7.17), siyāḥet (8.10), marḥaba (8.12), iḫtiyacım (8.13), ḥikāyet (8.16), ḥallediyoruz (9.17), terciḥ (10.19), ḥesaplamadım (11.13), ḥarflár (12.14), Aḥmed (13.2), elḥamdülillah (13.13), baḥçeşehir (14.4), baḥçeşehir (14.6), İḫtimál (14.11), İḫtimál (14.13), ḥala (16.5), daḥa (17.14), daḥa (17.15), daḥa (17.15), daḥí (17.15), éḫtiyác (19.16).

Ölçünlü Türkiye Türkçesinde bulunmayan bu ünsüzün (/ḥ/) Arapçadan kod kopyalama olduğu açıktır. Bu ünsüz ayrıca Farsça ve Türkçe birer sözcükte kullanılmıştır.

2.1.1.2.3. [‘]

Tonsuz, patlayıcı bir gırtlak ünsüzüdür; Arapçadaki ayın ünsüzü.

[‘] Ünsüzü										T
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	9
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
-	-	-	3	2	-	2	-	-	-	

Tablo 3. [‘] Ünsüzünün kullanım sayıları

Arapça kökenli özel ad ve kimi sözcüklerde görülmüştür:

sa‘a (1.13), sa‘a (1.13), ‘Arapca (14.7), sa‘a (14.13), sa‘a (14.13), sa‘a (15.13), ‘Arabik (15.17), Sa‘ad (17.2), ‘Abdu Alnaḫlánì (17.2).

Ölçünlü Türkiye Türkçesinde bulunmayan bu ünsüzün (/‘/) Arapçadan kod kopyalama olduğu açıktır.

2.1.1.2.4. [ɾ]

Titrek /r/ ünsüzüdür.

[ɾ] Ünsüzü										T
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	34

2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
11	**12**	**13**	**14**	**15**	**16**	**17**	**18**	**19**	**20**	
-	-	15	-	-	7	9	-	1	-	

Tablo 4. [f] Ünsüzünün kullanım sayıları

Genellikle Türk, Türkçe ve Türkiye gibi özel adlarda görülmüştür:
Bif (1.6), Tüfkce (1.13), Tüfkiye'de (13.6) Tüfkiye'de (13.7), Tüfkiyē (13.8), Tüfkçe (13.9), Tüfkçe (13.9), Tüfk (13.11), Tüfkiyē (13.11), Tüfkçe (13.11), Tüfkçeyi (13.11), Tüfkçe (13.12), Tüfkçe (13.13), Tüfkçeyi (13.15), Tüfkçe (13.18), Tüfkçe (13.18), vėfsiyonunu (13.18), Tüfkçe (16.7), Tüfkçe (16.11), Tufkçe (16.13), Tufkçedē (16.14), Tüfkçe (16.16), Tüfk (16.18), Tüfk (16.19), Túfkişçe (17.7), Túfkiye'de (17.9), Túfkişçe (17.10), Túfkişçe (17.16), Túfkişçe (17.17), Túfkişçe (17.18), Túfkişçe (17.18), Túfkişçe (17.18), Túfkişçe (17.19), Túfkçė (19.11).

Ölçünlü Türkiye Türkçesinde bulunmayan bu ünsüz /f/, genel olarak *Türk* ve *Türkiye* sözcüklerinde 4 katılımcıda görülmüştür. Ağırlıklı olarak 3 katılımcıda görülen bu sapma kişisel bir tercih olabilir.

2.1.1.2.5. [w]

Çift dudak /v/'sidir.

[w] Ünsüzü										**T**
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
11	**12**	**13**	**14**	**15**	**16**	**17**	**18**	**19**	**20**	
-	-	-	-	2	-	1	-	1	-	

Tablo 5. [w] Ünsüzünün kullanım sayıları

Çok az sayıda örneği olan bu ünsüz, 2 Arapça ve 2 İngilizce sözcükte görülmüştür:
áwwel (15.10), áwwel (15.10), úniwírsiti (17.4), websayıt (19.19)

Ölçünlü Türkiye Türkçesinde bulunmayan bu ünsüzün (/w/) Arapçadan kod kopyalama olduğu açıktır.

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Ölçün Dışı Ünsüzler				
	[ḫ]	[ḥ]	[ʿ]	[f]	[w]
1	1	-	2	2	-
2	-	-	-	-	-
3	-	2	-	-	-
4	-	1	-	-	-
5	-	2	-	-	
6	-	-	-	-	-
7	-	2	-	-	-
8	-	4	-	-	-
9	-	1	-	-	-
10	1	1	-	-	-
11	-	1	-	-	-
12	-	1	-	-	-
13	-	2	-	15	-
14	-	4	3	-	-
15	-	-	2	-	2
16	-	1	-	7	-
17	1	4	2	9	1
18	-	-	-	-	-
19	-	1	-	1	1
20	-	-	-	-	-

Tablo 6. Ölçün Dışı Ünsüz Kullananlar ve Sayıları

1	Cinsiyet	Erkek		Kadın	
		10		6	
2	Yaş Aralığı	20 - 40			
3	Öğrenim Durumu	Lisans		Lisanüstü	
		11		5	
4	Medeni Durum	Evli		Bekar	
		2		14	
5	Türkiye'de Kalma Süresi	8 Ay – 9 Yıl			
6	Yaşadığı Ortam	Ev	Yurt	Aile	Yalnız

		7		1		5		3
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Yer.	Alm.
		16	16	15	6	2	1	1
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	Sud. / Fas
		4	2	1	2	3	1	1/ 2

Tablo 7. Ölçün Dışı Ünsüz Kullananların Özellikleri ve Sayılar

Ölçün dışı ünsüz kullananların sayısı, görüşme yapılan kişi sayısının 5/4 oranındadır. Katılımcıların cinsiyet olarak 3/2'si erkek, yaş aralığı 20-40 arasında, 3/2'si lisans düzeyinde, 10/9 bekâr, Türkiye'de kalma süreleri 8 ay ile 9 yıl arasında, 1/2'si evde yaşıyor, tamamına yakını Arapça, Türkçe ve İngilizce biliyor ve milliyet olarak 8 Arap devleti içinde en çok Mısırlı bulunuyor.

2.1.3. Ünlü ve Ünsüz Değişmelerinde Sapmalar

2.1.3.1. Ünlü Değişmelerinde Sapmalar

2.1.3.1.1. Kalınlaşma

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Kalınlaşma								
	/e/>[á]	/e/>/a/	/i/>[í]	/i/>/ı/	/ü/>/ı/	/e/>/ı/	/ö/>[ó]	/ü/>[ú]	/ü/>/u/
1	-	1	-	-	-	-	3	2	3
2	-	-	-	-	-	-	4	7	1
3	-	-	-	1	-	-	-	3	1
4	3	-	-	-	-	-	5	6	-
5	-	-	-	-	-	-	-	2	2
6	-	-	-	-	1	-	-	1	1
7	-	-	1	-	-	-	-	1	-
8	1	1	1	-	-	-	-	4	-
9	-	1	-	-	-	1	1	4	-
10	-	-	-	-	-	-	-	2	-
11	2	-	-	-	-	-	-	1	-
12	2	-	1	-	-	-	-	4	-
13	1	-	1	-	-	-	-	-	1
14	-	3	-	-	-	-	-	12	-
15	2	-	-	-	-	-	-	4	-
16	1	-	-	-	-	-	3	2	2
17	5	-	4	-	-	-	-	14	-
18	-	-	-	-	-	-	6	10	1
19	7	5	-	-	-	1	-	12	-
20	2	-	-	-	-	-	-	-	-

Tablo 8. KalınlaşmaYapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

/e/>[á] Türklár (4.9), kelimelár (4.16), Türklár (4.17), Bákarım (8.5), cümlá (11.14), mácbur (11.18), ḥarflár (12.14), BÀzán (12.18), annámín (13.11), Türkiyá (15.10), áwwel (15.10), çıkarkán (16.16), Abdúlkárìm (17.2), Alnaḫlánì (17.2), yeşindáyím (17.3), yıldán (17.8), sená (17.11), Gezátėci (19.6), kelimálar (19.12), kelimálar (19.15), máşhyr (19.15), kelimálar (19.15), kelimálar (19.15), filmlár (19.18), BÀzán (20.14), BÀzán (20.14).

/e/ > /a/ Baḳarım (1.5), marḥaba (8.12), sosyatiyle (9.9), Túrkiyāda (14.8), Túrklare (14.16), Türkiya (14.19), sanadan (19.11), kelimálar (19.12), kelimálar (19.15), kelimálar (19.15), kelimálar (19.15).

/i/>[í] Lín (7.2), lísans (8.4), rómantík (12.18), annámín (13.11), úniwírsiti (17.4), Túrkíye'de (17.8), daḥí (17.15), ízliyorum (17.18).

/i/ > /ı/ unıfersiteside (3.4).

/ü/ > /ı/çünkı (6.13).

/e/ > /ı/ markıtlarda (9.17), habır (19.19).

/ö/>[ó] Önce (1.9), TóMER (1.10), Tómer (1.19), Dórt (2.7), óyle (2.15), óyle (2.17), óyle (2.17), dórt (4.3), órenciyim (4.4), órenciyim (4.6), dórt (4.6), önce (4.6), ón (9.10), önce (16.8), dórt (16.9), önce (16.11), bólúm (18.6).

/ü/>[ú] Únversitesi (1.4), gún (1.13), Çúnkū̄ (2.9), Çúnkü (2.9), Çúnkú (2.13), Çúnkú (2.13), Túrkşe (2.16), úniversitede (2.17), Çúnkū̄ (2.18), teşekkúr (3.1), çünkú (3.11), çünkú (3.12), kúltúr (4.4), kúltúr (4.4), úniversitide (4.4), úc (4.12), çünkú (4.15), çünkú (4.16), úç (5.11), çünkú (5.13), günaydın (6.15), úlkenin (7.9), günler (8.14), günler (8.14), Túrkler (8.17), Túrk (8.19), úniversite (9.9), úniversite (9.9), bútún (9.17), bútún (9.17), úniversite (10.9), úniversiti (10.11), çünkú (11.13), Túrk (12.13), Túrkçe (12.13), Túrkçe (12.14), Túrk (12.16), teşekkúr (14.1), yúniversite (14.4), yúniversiti (14.6), Túrkiyāda (14.8), Túrkiyā (14.9), Túrkiyāda (14.10), úş (14.13), Túrk (14.13), úş (14.13), Túrkçe (14.16), Túrklare (14.16), çünkú (14.17), şúkran (15.1), úniversiti (15.4), úniversiti (15.4), gúzēl (15.15), gún (16.13), Túrklerle (16.16), teşegúr (17.1), Abdúlkárìm (17.2), úniwírsiti (17.4), Túŕkişçe (17.7), Túrkíye'de (17.8), Túrkíye'de (17.9), Túŕkişçe (17.10), úç (17.13), Túŕkişçe (17.16), Túŕkişçe (17.17), Túŕkişçe (17.18), Túŕkişçe (17.18), Túŕkişçe (17.18), Túŕkişçe (17.19), bólúm (18.6), Túrkçe (18.7), Túrkçe (18.11), Túrkçe (18.12), Túrkçe (18.14),

Türkçe (18.17), TürkiyÀ (18.18), Türk (18.18), Türk (18.18), Türkçe (18.19), yüniversitide (19.4), üç (19.8), üç (19.11), Tűŕkçė (19.11), çünkú (19.12), çünkú (19.12), çünkú (19.13), çünkú (19.13), cúmlē (19.14), gún (19.15), çünkú (19.16), çünkú (19.16).

/ü/ > /u/ Uc (1.8), Gumle (1.15), gunle (1.15), Turk (2.18), muhendis (3.6), yuniversiti (5.3), Yuniversite (5.10), universiti (6.17), tekÀbul (13.8), Tuŕkçe (16.13), Tuŕkçedē (16.14), Uç (18.11).

Kalınlaşma (ve yarı kalınlaşma) örneklerine baktığımızda, çoğu sapmada Arapçada /e/ ve /ü/ ünlülerinin bulunmamasına bağlı olarak söz konusu ünlülerin kalın (/a/, /u/) biçimlerinin Arapçadan kod kopyalama olduğu açıktır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek			Kadın			
		13			7			
2	Yaş Aralığı	20 - 40						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü			
		15			5			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		2			18			
5	Türkiye'de Kalma Süresi	8 Ay – 9 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız
		8		1		8		3
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Çeç.	
		20	20	19	7	1	1	
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	Sud. / F
		4	4	1	2	4	1	1/3

Tablo 9. Kalınlaşma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.1.3.1.2. İncelme

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	İncelme						
	a/>[á]	/a/>/e/	/a/>/i/	/ı/>[í]	/ı/>/i/	/o/>[ó]	/u/>[ú]
1	1	1	1	-	2	-	1
2	2	2	-	-	2	-	-
3	2	3	-	-	-	1	1

4	1	-	-	1	4	-	-
5	-	-	-	-	1	-	1
6	1	-	-	-	2	-	1
7	-	1	-	-	1	-	-
8	-	1	-	-	-	-	1
9	-	1	-	-	2	-	-
10	-	-	-	-	2	-	-
11	-	-	-	-	-	-	-
12	1	2	-	2	-	1	1
13	4	1	-	1	-	3	-
14	4	1	-	-	4	1	1
15	2	-	-	-	2	-	-
16	-	2	-	-	-	-	-
17	7	1	-	2	-	4	1
18	-	-	-	-	1	-	1
19	3	1	-	-	-	-	1
20	3	2	-	-	-	-	-

Tablo 10. İncelme Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

a/>[á] ḳanállar (1.18), felán (2.14), teşkilát (2.18), Selámlar (3.14), meselá (3.14), Normálde (4.14), meselá (6.15), heránde (12.11), teláffuz (13.13), teláffuz (13.15), teláffuz (13.15), yá (13.16), Bilál (14.2), İḥtimál (14.11), iḥtimál (14.13), kitáb (14.19), nişántaşi (15.6), riklám (15.19), Alnaòlánì (17.2), yeşindáyím (17.3), yıldán (17.8), tánıyorum (17.10), daḥá (17.15), daḥá (17.15), kitáplar (17.19), kulánıyoruz (19.15), éḥtiyác (19.16), sòsyál (19.19), yáşıyurum (20.8), Vallá (20.15), edebiyát (20.16).

/a/ > /e/ Firesizca (1.7), zemen (2.6), vēḳt (2.6), Fıransızce (3.7), Teleffúz (3.13), Fransızce (3.16), Bekerim (7.5), siyÀḥet (8.10), z̲amande (9.15), mesele (12.14), mesele (12.16), mesele (13.16), Túrklare (14.16), Bekerim (16.5), megezini (16.19), yeşindáyím (17.3), Gezátèci (19.6), mesele (20.15), pıretik (20.15).

/a/ > /i/ bizi (1.15).

/ı/>[í] altí (4.8), farḳlíydí (12.14), farḳlíydí (12.14), zamaní (13.16), kírk (17.3), yeşindáyím (17.3).

/ı/ > /i/ Firesizca (1.7), bizi (1.15), nasil (2.17), yapmişsin (2.17), İraḳdan (4.10), İraḳdan (4.11), İraḳlı (4.16), ayni (4.16), yabanci (5.13), bÀzi (6.12), bÀzi (6.12), Bekerim (7.5), bekarim (9.5), çıktīmiz (9.17), arasinda (10.13), yaklaşik (10.14), yÀşi (14.3), ayni (14.15), yazi (14.15), ayni (14.15), nişantaşi (15.4), nişántaşi (15.6), adim (18.2).

/o/>[ó] konuşmuyórum (3.12), rómantík (12.18), konuşuyór (14.16), konuşuyór (14.16), izlemiyór (14.18), konuşuyór (15.13), kónuşuyórum (17.11), kónuşuyórum (17.11), kónuşuyorum (17.13), konuşuyórum (17.16).

/u/>[ú] Ḳabúl (1.20), Teleffúz (3.13), ḳabúl (5.19), Kabúl (6.20), ḳabúl (8.20), Kabúl (12.19), kabúl (14.20), kabúl (17.20), kabúl (18.20), ḳabúl (19.20).

İncelme (ve yarı incelme) örneklerine baktığımızda, çoğu sapmanın /c,ç,n,s,ş,y/ ünsüzleri ile ön damak /l/ ünsüzü komşuluğunda ve daha az sayıda ünlü uyuma bağlı olarak gerçekleştiğini söyleyebiliriz. Bu sapma Ölçünlü Türkiye Türkçesi gündelik dilinde rastlanan bir durumdur.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek			Kadın		
		12			7		
2	Yaş Aralığı	20 - 40					
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü		
		14			5		
4	Medeni Durum	Evli			Bekar		
		2			17		
5	Türkiye'de Kalma Süresi	8 Ay – 9 Yıl					
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile	Yalnız
		8		1		7	3
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Yerel.	Alm.
		19	19	18	7	2	2	1
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	Sud. / F
		3	4	1	2	4	1	1/3

Tablo 11. İncelme Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.1.3.1.3. Daralma

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Daralma							
	/a/>[ȧ]	/a/> /ı/	/e/>[ė]	/e/> /i/	/o/>/u/	/o/>[ȯ]	/ö/>[ȯ]	/ö/>/ü/
1	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	2	3	-	-	-	-
3	-	-	-	-	1	-	-	-
4	-	-	2	4	-	-	-	-
5	-	-	-	1	-	-	-	1

6	-	1	-	4	-	-	-	-
7	-	-	-	-	2	-	-	-
8	-	-	-	3	2	-	-	1
9	1	-	2	5	-	-	-	-
10	-	-	1	1	-	-	-	-
11	-	1	2	4	-	-	-	-
12	-	1	7	3	1	-	-	1
13	-	-	16	2	-	-	-	1
14	-	-	1	3	-	-	-	-
15	-	-	-	3	1	-	-	-
16	1	-	-	-	-	-	-	-
17	-	-	2	2	2	-	3	-
18	-	-	-	-	-	-	-	-
19	1	-	2	2	-	5	-	-
20	-	-	-	9	2	-	-	-

Tablo 12. Daralma Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

/a/>[ȧ] Dışarȧ (9.17), konuşmȧya (16.11), Bekȧrim (19.5).

BÀzȧn (18.17), bÀzȧn (18.17)

/a/ > /ı/ olıcam (6.6), ondın (11.7), kısı (12.16).

/e/>[ė] yėdi (2.3), tanė (2.7), Sėviyorus (4.11), hėr (4.11), gėrekiyor (9.13), tėlevizyonda (9.18), ėn (10.16), ėkler (11.14), bencė (11.19), gėçen (12.4), bėş (12.8), bėnim (12.13), ėn (12.15), ėn (12.15), sėviyorum (12.18), ėdiyorum (12.19), neredėyse (13.8), bėş (13.8), YeTeBė (13.9), bėnim (13.9), ėtmekte (13.13), ėn (13.15), hėce (13.15), şėy (13.16), ėkleme (13.16), ėkleyip (13.16), ėklem (13.16), ėkledikten (13.16), ėklemlerle (13.16), gėnelde (13.18), vėŕsiyonunu (13.18), ėdiyorum (13.20), ėkler (14.14), sėkiz (17.9), ėn (17.15), Gezátėci (19.6), Túŕkçė (19.11).

/e/ > /i/ Yidi (2.8), Yidi (2.10), diil (2.13), úniversitide (4.4), sis (4.16), sis (4.16), sis (4.16), yuniversiti (5.3), tişekkür (6.1), üniversiti (6.4), diìl (6.12), universiti (6.17), siyÀḥet (8.10), diíl (8.13), diil (8.17), biri (9.8), sosyatiyle (9.9), in (9.15), in (9.16), biliyim (9.18), úniversiti (10.11), diil (11.5), sȭliyim (11.14), sadice (11.14), diil (11.19), diíl (12.12), diíl (12.15), diíl (12.15), diíl (13.16), diíl (13.18), midya (14.4), yúniversiti (14.6), diyíl (14.12), úniversiti (15.4), mitro (15.19), riklám (15.19), úniwírsiti (17.4), tilivizyōn (17.18), yúniversitide (19.4), diíl (19.12), diyi (20.9), diyibiliriz (20.12), sevmicekseniz (20.13), dimiycem (20.13), biliyim (20.15), diíl (20.15), diyil (20.15), diyim (20.16), diyil (20.20).

/o/ > /u/ kunuşuyorum (3.15), okumuyurum (7.18), okuyum (7.18), dukuz (8.10), çucuklar (8.19), kulay (12.15), Buzuk (15.16), duktura (17.4), duktura (17.4), yáşıyurum (20.8), surun (20.15).

/o/>[ȯ] ön (19.9), dȯkuz (19.9), Çȯk (19.16), yȯk (19.16), sȯsyál (19.19).

/ö/>[ȯ] dȯrt (17.8), ȯrenmek (17.18), ȯrenmek (17.19)

/ö/ > /ü/ bülüm (5.8), üzel (8.12), bülüm (12.9), kükenleri (13.16).

Daralma (ve yarı daralma) örneklerine baktığımızda, bir kısım sapma /c,ç,n,s,ş,y/ ünsüzleri komşuluğunda gerçekleşmiştir. Bu sapmalar Ölçünlü Türkiye Türkçesi gündelik dilinde rastlanan bir durumdur. Sapmaların bir kısmının da Arapçada /o/ ve /ö/ ünlülerinin bulunmamasına bağlı olarak düz (/ü/) biçiminin Arapçadan kod kopyalama olduğu açıktır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek			Kadın		
		11			7		
2	Yaş Aralığı	20 - 40					
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü		
		13			5		
4	Medeni Durum	Evli			Bekar		
		2			16		
5	Türkiye'de Kalma Süresi	2 Yıl – 9 Yıl					
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt	Aile		Yalnız
		8		-	7		3
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Yerel.	Alm.
		18	18	18	6	2	2	1
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	F.
		4	3	1	2	4	1	3

Tablo 13. Daralma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.1.3.1.4. Genişleme

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Genişleşme /i/>[ė]
1	-
2	1
3	-

4	1
5	-
6	-
7	-
8	1
9	-
10	-
11	-
12	-
13	-
14	-
15	-
16	-
17	-
18	-
19	-
20	-

Tablo 14. Genişleşme Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

/i/>[ė] bėraz (2.7), yėrmi (4.3) fiėl (8.15).

Genişleme (ve yarı daralma) örneklerine baktığımızda birkaç sapma örneği tespit edilmiştir. Bunlar kişisel kullanıma bağlı sapmalardır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek			Kadın			
		3			-			
2	Yaş Aralığı	23 – 31						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü			
		2			1			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		-			3			
5	Türkiye'de Kalma Süresi	3 Yıl – 7 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız
		1		-		1		1
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Çeç.	
		3	3	3	-	-	-	
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	F.
		-	2	-	-	1	-	-

Tablo 15. Genişleme Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.1.3.1.5. Düzleşme

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Düzleşme
	/u/ > /a/
1	-
2	-
3	-
4	-
5	-
6	-
7	-
8	-
9	-
10	1
11	-
12	-
13	-
14	-
15	-
16	-
17	-
18	-
19	-
20	-

Tablo 16. Düzleşme Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

/u/ > /a/ okadım (10.4).

Düzleşme örneğine baktığımızda bir sapma örneği tespit edilmiştir. Bu, kişisel kullanıma bağlı bir sapmadır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek			Kadın			
		-			1			
2	Yaş Aralığı	27						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü			
		1			-			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		1			-			
5	Türkiye'de Kalma Süresi	6 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız
		-		-		1		-
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Çeç.	
		1	1	1	-	-	-	
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	Sud. / F
		-	-	-	-	1	-	-

Tablo 17. Düzleşme Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.1.3.1.6. Yuvarlaklaşma

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Yuvarlaklaşma /a/ > /u/
1	-
2	-
3	-
4	-
5	-
6	-
7	-
8	-
9	-
10	-
11	1
12	-
13	-
14	-
15	-
16	-
17	-
18	-
19	-
20	-

Tablo 18. Yuvarlaklaşma Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

/a/ > /u/ olucak (11.14).

Yuvarlaklaşma örneğine baktığımızda bir sapma örneği tespit edilmiştir. Bu, kişisel kullanıma bağlı bir sapmadır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek				Kadın							
		1				-							
2	Yaş Aralığı	24											
3	Öğrenim Durumu	Lisans				Lisanüstü							
		1				-							
4	Medeni Durum	Evli				Bekar							
		-				1							
5	Türkiye'de Kalma Süresi	4 Yıl											
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız					
		-		-		1		-					
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Çeç.						

		1	1	1	-	-	-	
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	Sud. / F
		1	-	-	-	-	-	-

Tablo 19. Yuvarlaklaşma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.1.3.1.7. Ünlü Düşmeleri

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Ünlü düşmeleri
	/a/, /e/, /ı/, /i/
1	1
2	5
3	-
4	1
5	-
6	1
7	1
8	1
9	-
10	-
11	1
12	1
13	-
14	4
15	-
16	-
17	-
18	-
19	-
20	1

Tablo 20. Ünlü Düşmesi Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

únversitesi (1.4), üniverstede (2.4), Surye'de (2.11), üniverstede (2.12), nerde (2.17), dizler (2.18), şarkları (4.11), Yirm‿beş (6.3), Üniverste (7.4), gazet (8.19), orda (11.18), dizleri (12.17), bilyorum (14.7), kelme (14.14), fil (14.14), kelmeler (14.15), benim‿çin (20.16)

Ünlü düşme örneklerine baktığımızda, çoğu sapmada orta hece konumundaki ünlülerin düştüğü görülmekte. Bu durum Ölçünlü Türkiye Türkçesi gündelik dilinde sık rastlanan bir durumdur.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek			Kadın			
		7			3			
2	Yaş Aralığı	21 – 31						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü			
		8			2			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		-			10			
5	Türkiye'de Kalma Süresi	8 Ay – 9 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız
		3		1		5		1
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Yerel.	Alm.
		20	20	9	3	-	1	-
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	Sud. / F
		2	3	-	-	2	1	1/1

Tablo 21. Ünlü Düşmesi Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.1.3.1.8. Ünlü Türemeleri

Sapma Örnekleri

Purodoksiyon (4.6), pıratik (7.12), pıratik (7.14), İlki (8.10), pıraktik (8.13), pıratik (9.13), gırafik (11.4), purogramları (12.17), pıratik (13.7), purogramın (13.9), gırafik (16.4), gıramerde (20.15), pıretik (20.15), piratikte (20.15).

Bu ünlü türemeleri yazı diline ait örneklerdir. Batı kökenli sözcüklerin yazımında bulunmayan ünlüler, gündelik dilinde zaten telaffuz edilmektedir. Dolayısıyla bunları *yazımsal sapma* olarak değerlendirilebilir.

Ara Değerlendirme

Özellikler			Ünlü Değişmeleri						
			Ka.	İn.	Da.	Ge.	Dü.	Yu.	ÜD
1	Cins.	E	13	12	11	3	-	1	7
		K	7	7	7	-	1	-	3
2	Yaş Aralığı		20-40	20-40	20-40	23 – 31	27	24 Yıl	21-31
3	Öğr. Dur.	L	15	14	13	2	1	1	8
		LÜ	5	5	5	1	-	-	2

4	Med. Durum	Evli	2	2	2	-	1	-	-
		Bek.	18	17	16	3	-	1	10
5	Türkiye'de Kalma Süresi		8 Ay – 9 Yıl	8 Ay-9 Yıl	2 Yıl-9 Yıl	3 Yıl – 7 Yıl	6 Yıl	4 Yıl	8 Ay – 9 Yıl
I 1	Yaş. Ortam	Ev	8	8	8	1	-	-	3
		Yurt	1	1	-	-	-	-	1
		Aile	8	7	7	1	1	1	5
		Yal.	3	3	3	1	-	-	1
7	Yab. Dil Bilgisi	Tr.	20	19	18	3	1	1	10
		Ar.	20	19	18	3	1	1	10
		İng.	19	18	18	3	1	1	9
		Fr.	7	7	6	-	-	-	3
		İsp.	1	2	2	-	-	-	-
		Alm.	1	1	1	-	-	-	-
		Yerel	2	2	2	-	-	-	1
8	Mil.	M	4	3	4	-	-	1	2
		I	4	4	3	2	-	-	3
		Fil.	1	1	1	-	-	-	-
		Y	2	2	2	-	-	-	-
		S	4	4	4	1	1	-	2
		T	1	1	1	-	-	-	1
		Sud.	1	1	-	-	-	-	1
		F	3	3	1	-	-	-	1

Tablo 22. Ünlü Değişmelerinin Değerlendirilmesi

Ünlü değişmeleri, görüşme yapılan katılımcıların tamamında görülmektedir. En sık görülen ünlü değişmelerine göre katılımcıların cinsiyet olarak 3/2'si erkek, yaş aralığı 20-40 arasında, 4/3'ü lisans düzeyinde, 10/9'u bekâr, Türkiye'de kalma süreleri 8 ay ile 9 yıl arasında, 3/2'si evde ve aile olarak yaşıyor, tamamına yakını Arapça, Türkçe ve İngilizce ayrıca 1/3'ü Fransızca biliyor ve milliyet olarak 8 Arap devleti içinde en çok Mısırlı, Iraklı ve Suriyeli bulunuyor.

2.1.3.2. Ünsüz Değişmeleri

2.1.3.2.1. Ötümsüzleşme

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Ötümsüzleşme	
	/v/ > /f/	/z/ > /s/
1	-	3
2	-	-
3	1	-
4	-	2
5	-	-
6	-	-
7	-	1
8	-	-

9	-	-
10	-	-
11	-	-
12	-	-
13	-	-
14	-	-
15	3	-
16	-	-
17	-	-
18	-	-
19	-	-
20	-	-

Tablo 23. Ötümsüzleşme Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

/v/ > /f/ : unıfersiteside (3.4), yafaş (15.15), yafaş (15.15), tifi (15.19).

/z/ > /s/ : birās (1.7), Sekis (1.9), sekis (1.11), sèviyorus (4.11), biras (4.13), biras (7.14).

Ötümsüzleşme örneklerine baktığımızda, /z/ > /s/ değişmesinin sözcük sonlarında ve /v/ > /f/ değişmesinin de benzeşme sonucunda meydana geldiği görülmekte. Her iki sapma ölçünlü Türkiye Türkçesi gündelik dilinde sık rastlanan bir durumdur.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek			Kadın			
		4			1			
2	Yaş Aralığı	20 – 26						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü			
		5			-			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		5			-			
5	Türkiye'de Kalma Süresi	8 ay – 9 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız
		1		1		2		1
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Çeç.	
		5	5	4	3	1	-	
8	Milliyet	M.	I.	F.	Y.	S.	T.	Sud.
		-	1	1	1	1	-	1

Tablo 24. Ötümsüzleşme Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.1.3.2.2. Ötümlüleşme

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Ötümlüleşme			
	/ç > /c/	/k/ > /g/	/p/ > /b/	/t/ > /d/
1	7	1	4	-
2	-	-	-	1
3	-	-	-	-
4	1	-	-	2
5	-	-	-	-
6	-	-	-	-
7	-	4	-	-
8	-	-	1	-
9	-	-	-	-
10	-	-	-	-
11	-	-	-	-
12	-	-	-	-
13	-	-	-	-
14	4	-	1	1
15	-	-	-	-
16	-	-	-	-
17	-	7	-	-
18	-	1	1	-
19	-	1	3	-
20	-	-	-	-

Tablo 25. Ötümlüleşme Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

/ç > /c/ : Türkce (1.7), Uc (1.8), bucuk (1.8), Türkce (1.11), Türkce (1.12), Tűŕkce (1.13), Arabca (1.17), úc (4.12), Arapca (14.7), Türkce (14.7), Arapca (14.17), Arapca (14.17).

/k/ > /g/ : teşekgür (1.1), ilg (7.11), doguz (7.11), doguz (7.11), doguz (7.13), teşegúr (17.1), çog (17.12), çog (17.15), çog (18.14), cog (19.7).

/p/ > /b/ : Arabca (1.15), baẓarda (1.16), Arabca (1.17), kitaba (1.19), kitab (8.19), kitáb (14.19), bazardan (18.16), Arabça (19.7), Arabça (19.12), Arabça (19.14).

/t/ > /d/: markedde (2.17), İraḳdan (4.10), İraḳdan (4.11), dörd (14.7).

Ötümlüleşme örneklerine baktığımızda, /ç > /c/ ve /p/>/b/ değişmelerinde Arapçada bulunmayan /ç/ ve /p/ ünsüzlerinden dolayı /c/ ve /b/ ünsüzlerinin bir kod kopyalama

olduğu açıktır. /k/ > /g/ ve /t/ > /d/ değişmeleri ölçünlü Türkiye Türkçesi gündelik dilinde rastlanabilen bir durumdur.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek			Kadın			
		8			1			
2	Yaş Aralığı	22 – 40						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü			
		6			3			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		1			8			
5	Türkiye'de Kalma Süresi	8 ay – 9 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız
		2		1		4		2
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Çeç.	
		9	9	8	3	-	-	
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	Sud.
		1	3	-	1	2	1	1

Tablo 26. Ötümlüleşme Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.1.3.2.3. Titrekleşme

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Titrekleşme
	/ɾ/ > /f/
1	2
2	-
3	-
4	-
5	-
6	-
7	-
8	-
9	-
10	-
11	-
12	-
13	13
14	-
15	-
16	7
17	9

18	-
19	1
20	-

Tablo 27. Titrekleşme Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

/r/ > /ŕ/: Biŕ (1.6), Tüŕkce (1.13), Tüŕkçeyi (13.7), Tüŕkiyē (13.8), Tüŕkçe (13.9), Tüŕkçe (13.9), Tüŕk (13.11), Tüŕkiyē (13.11), Tüŕkçe (13.11), Tüŕkçeyi (13.11), Tüŕkçe (13.12), Tüŕkçe (13.13), Tüŕkçeyi (13.15), Tüŕkçe (13.18), Tüŕkçe (13.18), Tüŕkçe (16.7), Tüŕkçe (16.11), Tuŕkçe (16.13), Tuŕkçedē (16.14), Tüŕkçe (16.16), Tüŕk (16.18), Tüŕk (16.19), Túŕkişçe (17.7), Túŕkiye'de (17.9), Túŕkişçe (17.10), Túŕkişçe (17.16), Túŕkişçe (17.17), Túŕkişçe (17.18), Túŕkişçe (17.18), Túŕkişçe (17.18), Túŕkişçe (17.19), Túŕkçė (19.11).

Ölçünlü Türkiye Türkçesinde bulunmayan bu ünsüz /ŕ/, genel olarak *Türk* ve *Türkiye* sözcüklerinde 4 katılımcıda görülmüştür. Ağırlıklı olarak 3 katılımcıda görülen bu sapma kişisel bir tercih olabilir.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek			Kadın			
		3			2			
2	Yaş Aralığı	21 - 40						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü			
		3			2			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		1			4			
5	Türkiye'de Kalma Süresi	8 ay – 8 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız
		2		1		1		1
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Çeç.	
		5	5	4	1	1	-	
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	Sud.
		2	-	-	1	1	-	1

Tablo 28. Titrekleşme Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.1.3.2.4. Süreklileşme

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Süreklileşme
	/ç/ > /ş/
1	-
2	6
3	2
4	-
5	-
6	-
7	-
8	-
9	-
10	-
11	-
12	-
13	-
14	2
15	-
16	-
17	6
18	-
19	-
20	-

Tablo 29. Süreklileşme Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

/ç/ > /ş/ : hiş (2.5), Türkşe (2.7), türkşede (2.9), türkşe (2.9), türkşeden (2.15), Túrkşe (2.16), Türkşede (3.12), geşti (3.14), úş (14.13), úş (14.13), Túŕkişçe (17.7), Túŕkişçe (17.10), Túŕkişçe (17.16), Arapşa (17.17), Túŕkişçe (17.17), Túŕkişçe (17.19).

Ötümlüleşme örneklerine baktığımızda, /ç > /ş/ değişmesinde Arapçada bulunmayan /ç/ ünsüzünden dolayı /ş/ ünsüzünün bir kod kopyalama olduğu açıktır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek		Kadın	
		4		-	
2	Yaş Aralığı	20 - 40			
3	Öğrenim Durumu	Lisans		Lisanüstü	
		2		2	
4	Medeni Durum	Evli		Bekar	
		1		3	
5	Türkiye'de Kalma Süresi	2 Yıl – 7 Yıl			
6	Yaşadığı Ortam	Ev	Yurt	Aile	Yalnız

		3		-		-	1	
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Çeç.	
		4	4	4	2	1	-	
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	F.
		-	-	-	1	1	1	1

Tablo 30. Süreklileşme Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.1.3.2.5. Süreksizleşme

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Süreksizleşme
	/z/ > /c/
1	-
2	-
3	2
4	-
5	1
6	1
7	1
8	-
9	-
10	-
11	-
12	-
13	-
14	-
15	-
16	-
17	-
18	-
19	-
20	-

Tablo 31. Süreksizleşme Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

/z/ > /c/: İngilicce (3.7), İngilicce (3.16), İngilicce (5.6), İngilicce (6.6), İngilicce (7.7).

Bir sözcükte görülen bir benzeşme olayıdır. Bu sapma Ölçünlü Türkiye Türkçesi gündelik dilinde sık rastlanan bir durumdur.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek			Kadın			
		2			2			
2	Yaş Aralığı	20 - 26						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü			
		4			-			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		-			4			
5	Türkiye'de Kalma Süresi	3 Yıl – 9 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız
		2		-		2		-
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Yerel.	
		4	4	4	3	1	1	
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	F.
		-	1	-	-	1	-	2

Tablo 32. Süreksizleşme Yapanların Özellikleri ve Sayılar

Ara değerlendirme

Özellikler			Ünsüz Değişmeleri				
			Ösz.	Öt.	Tit.	Sür.	Ssz.
1	Cins.	E	4	8	3	4	2
		K	1	1	2	-	2
2	Yaş Aralığı		20-26	22-40	21-40	20-40	20-26
3	Öğr. Dur.	L	5	6	3	2	4
		LÜ	-	3	2	2	-
4	Med. Durum	Evli	-	1	1	1	-
		Bek.	5	8	4	3	4
5	Türkiye'de Kalma Süresi		8 Ay – 9 yıl	8 Ay-9 Yıl	8 Ay – 8 Yıl	2 Yıl-7 Yıl	3 Yıl-9 Yıl
6	Yaş. Ortam	Ev	1	2	2	3	2
		Yurt	1	1	1	-	-
		Aile	2	4	1	-	-
		Yal.	1	2	1	1	-
7	Yab. Dil Bilgisi	Tr.	5	9	5	4	4
		Ar.	5	9	5	4	4
		İng.	4	8	4	4	4
		Fr.	3	3	1	2	3
		İsp.	1	-	1	1	1
		Alm.	-	-	-	-	-
		Yerel	-	-	-	-	1
8	Mil.	M	-	1	2	-	-
		I	1	3	-	-	1
		Fil.	-	-	-	-	-
		Y	1	1	1	1	-
		S	1	2	1	1	1

		T	-	1	-	1	-
		Sud.	1	1	1	-	-
		F	1	-	-	1	1

Tablo 33. Ünsüz Değişmelerinin Değerlendirilmesi

Ünsüz değişmeleri, görüşme yapılan katılımcıların 4/2'sinde görülmektedir. En sık görülen ünsüz değişmelerine göre katılımcıların cinsiyet olarak 4/3'ü erkek, yaş aralığı 20-40 arasında, 4/2'si lisans düzeyinde, 10/9'u bekâr, Türkiye'de kalma süreleri 8 ay ile 9 yıl arasında, 4/2'si aile olarak 4/2'si de evde ve yalnız yaşıyor, tamamına yakını Arapça, Türkçe ve İngilizce ayrıca 1/3'ü Fransızca biliyor ve milliyet olarak 8 Arap devleti içinde en çok Iraklı ve Suriyeli bulunuyor.

2.1.3.3. Ünlü-Ünsüz Değişmeleri

2.1.3.3.1. Erime

Bir sözcükte ünlüden sonraki gelen ünsüzün, o ünlünün açıklığı etkisiyle niteliği silinerek ünlü içinde onu uzatmak suretiyle kaybolmasıdır. (Tuna, 1986; Boz, 2001) Aşağıda kaybolan ünsüzlere göre tasnif yapılmıştır.

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Erime						
	/'/	/h/	/' /	/y/	/r/	/n/	/ğ/
1	1	-	-	-	-	-	1
2	-	-	-	1	-	-	-
3	1	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	-	-	-	-	-
6	1	-	-	-	-	1	-
7	1	-	-	-	-	-	-
8	-	-	-	-	-	-	-
9	-	-	-	-	-	-	1
10	-	-	-	-	-	-	-
11	-	-	-	1	-	-	-
12	-	-	1	-	1	-	-
13	1	1	-	1	2	-	1
14	-	-	-	-	-	-	1
15	-	-	-	-	-	-	1
16	1	-	-	-	-	-	-
17	-	-	-	-	-	-	1
18	1	-	-	-	-	-	1
19	-	-	1	-	-	-	1
20	-	-	-	-	2	-	1

Tablo 34. Erime Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

/‘/ ünsüzü: Yāni (1.17), bāzen (3.12), bāzi (6.12), tātil (7.10), āynı (13.16), Şāban (16.2), defā (18.9),

/h/ ünsüzü: Abdillā (13.2),

/’ / ünsüzü: mēzun (12.4), Bināyi (19.14)

/y/ ünsüzü: sō̄ledim (2.6), şē (11.14), ȫle (13.13),

/r/ ünsüzü: olabiliyō (12.15), oluyō (13.16), gelmiyō (13.16), gerekiyōdu (20.9), bì (20.15),

/n/ ünsüzü: sōra (6.6),

/ğ/ ünsüzü: ȫrenci (1.4), ǖrendim (9.9), ȫretmedi (13.15), ȫrensan (14.12), ȫrenci (15.6), ȫrencisiyim (17.4), ȫrenciyim (18.4), ȫrenciyim (19.4), dōrusu (20.9),

Erime örneklerine baktığımızda, tamamı Ölçünlü Türkiye Türkçesi gündelik dilinde sık rastlanan bir durumdur.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek			Kadın		
		11			5		
2	Yaş Aralığı	20 – 40					
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü		
		12			4		
4	Medeni Durum	Evli			Bekar		
		1			15		
5	Türkiye’de Kalma Süresi	8 Ay – 9 Yıl					
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile	Yalnız
		7		1		6	2
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Çeç.	Alm.
		16	16	15	6	2	1	1
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	Sud. / F
		4	2	1	2	3	1	1 / 2

Tablo 35. Erime Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.1.3.3.2. Büzülme

Bir sözcükteki ünlü-ünsüz-ünlü sıralamasında bulunan bir ses öbeğinin uzun ünlüye dönüşmesi sonucu büzülme gerçekleşir. Zamanla ünlüdeki uzunluğun

kaybolduğu ve normal süreli bir ünlüye dönüştüğü görülür. (Tuna, 1986; Boz, 2001) Aşağıda kaybolan ünsüzlere göre tasnif yapılmıştır.

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Büzülme			
	/‘/	/ğ/	/’ /	/y/
1	-	1	-	-
2	2	2	1	4
3	-	1	-	1
4	-	1	-	-
5	-	3	-	-
6	1	1	-	-
7	1	3	-	-
8	1	1	-	-
9	2	5	-	-
10	-	2	-	-
11	2	4	-	-
12	2	9	-	-
13	5	7	-	1
14	-	-	-	-
15	-	-	-	-
16	2	2	-	-
17	-	-	-	-
18	-	-	-	-
19	-	-	-	-
20	4	4	-	-

Tablo 36. Büzülme Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri

/ğ/ ünsüzü: deil (1.12), sā‿olsun (2.1), diil (2.13), olacāım (3.6), Çalıştīn (4.14), ētim (5.8), diil (5.12), dìşiyor (5.14), diìl (6.12), eer (7.9), bildìniz (7.14), dier (7.14), diil (8.17), ìtim (9.4), mesleim (9.6), deil (9.13),ō̄rendìmde (9.15), çıktīmiz (9.17), okudym (10.9), deil (10.13), diil (11.5), oldym (11.14), konuştym (11.14), diil (11.19), istedìm (12.9), seçtìm (12.9), bēendim (12.10), tanıştīmda (12.10), gittìm (12.13), edcēmi (12.14), deişik (12.14). olmadīmı (12.16), bēniyodum (12.16), mesleìm (13.6), ētimi (13.9), kazandīm (13.9), çalıştīm (13.14), danıştīm (13.14), buluştym (13.14), dìştirebiliyoruz (13.16), girdìm (16.10), gidìm (16.13), geldìniz (20.9), gēldìmde (20.12), eēr (20.13), okudym (20.14),

/’ / ünsüzü: inşÀt (2.6),

/‘/ ünsüzü: saāt (2.14), mālesef (2.19), saat (6.13), saat (7.13), fiil (8.15), fiiler (9.15), fiiler (9.15), saat (11.13), saat (11.13), saatler (12.13), saat

(12.13), saattan (13.14), saattan (13.14), fiil (13.16), fiilin (13.19), fiilin (13.19), saat (20.14),

/y/ ünsüzü: ō̈renciim (2.4), ō̈renciim (2.4),ō̈renceim (2.4), ō̈renciim (2.6), ìyim (3.1), anlatìm (13.16),

Büzülme örneklerine baktığımızda, tamamı Ölçünlü Türkiye Türkçesi gündelik dilinde sık rastlanan bir durumdur.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek				Kadın		
		8				7		
2	Yaş Aralığı	20 – 35						
3	Öğrenim Durumu	Lisans				Lisanüstü		
		12				3		
4	Medeni Durum	Evli				Bekar		
		1				14		
5	Türkiye'de Kalma Süresi	8 Ay – 9 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız
		7		1		6		1
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Yerel.	Alm
		15	15	14	1	2	2	1
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	F.	S.	T.	Sud.
		3	2	1	3	5	-	1

Tablo 37. Büzülme Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.1.3.3.3. Derilme

Büzülmeyle benzer ses olayıdır. Derilemenin özelliği sözcüğün sonunda gerçekleşmesidir. (Tuna, 1986; Boz, 2001) Aşağıda kaybolan ünsüzlere göre tasnif yapılmıştır.

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Derilme			
	/ʻ/	/ğ/	/h/	/y/
1	-	-	-	-
2	-	-	-	1
3	-	-	-	1
4	-	-	-	-

5	-	-	-	-
6	-	-	-	3
7	-	1	2	1
8	-	-	-	1
9	-	3	-	-
10	-	-	-	-
11	-	1	1	-
12	-	-	1	-
13	-	2	-	2
14	-	-	-	1
15	-	-	-	-
16	-	-	-	2
17	1	-	-	-
18	-	-	-	2
19	-	-	-	-
20	-	-	2	-

Tablo 38. Derilme Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri

/ğ/ ünsüzü: bayā (7.12), geldìm (9.11), ō̄rendìm (9.15), çoy (9.16), benzettì (11.14), oldy (13.11), olmadī (13.13),

/h/ ünsüzü: daa (7.17), daa (7.18), dāa (11.14), daa (12.14), dā (20.9), daā (20.17),

/y/ ünsüzü ì (2.17), Türkiyē (3.9), Türkiyē (6.10), Türkçēi (6.10), Türkiyē (6.16), Türkiyē (7.10), Türkiyē (8.10), Türkiyē (13.8), Türkiyē (13.11), Türkiyā (14.9), Türkiyē (16.8), Türkiyē (16.9), Türkiyā (18.9), Türkiyā (18.18),

/ʻ/ ünsüzü: Tabì (17.12),

Derilme örneklerine baktığımızda, tamamı Ölçünlü Türkiye Türkçesi gündelik dilinde sık rastlanan bir durumdur.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar:

1	**Cinsiyet**	**Erkek**		**Kadın**	
		9		5	
2	**Yaş Aralığı**	20 – 40			
3	**Öğrenim Durumu**	**Lisans**		**Lisanüstü**	
		9		5	
4	**Medeni Durum**	**Evli**		**Bekar**	
		1		13	
5	**Türkiye'de Kalma Süresi**	2 Yıl – 9 Yıl			
6	**Yaşadığı Ortam**	**Ev**	**Yurt**	**Aile**	**Yalnız**
		5	-	7	2

7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Çeç.	Alm
		14	14	14	5	1	1	1
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	F.	Sud.
		3	3	1	1	3	2	1

Tablo 39. Derilme Yapanların Özellikleri ve Sayılar

Ara Değerlendirme

Özellikler			Ünlü Değişmeleri		
			Erime	Büzülme	Derilme
1	Cins.	E	11	8	9
		K	5	7	5
2	Yaş Aralığı		20-40	20-35	21-40
3	Öğr. Dur.	L	12	12	9
		LÜ	4	3	5
4	Med. Durum	Evli	1	1	1
		Bek.	15	14	3
5	Türkiye'de Kalma Süresi		8 Ay – 9 Yıl	8 Ay- 9Yıl	2 Yıl-9 Yıl
6	Yaş. Ortam	Ev	7	7	5
		Yurt	1	1	-
		Aile	6	6	7
		Yal.	2	1	2
7	Yab. Dil Bilgisi	Tr.	16	15	14
		Ar.	16	15	14
		İng.	15	14	14
		Fr.	6	1	5
		İsp.	2	2	1
		Alm.	1	1	1
		Yerel	1	2	1
8	Mil.	M	4	3	3
		I	2	2	3
		Fil.	1	1	1
		Y	2	-	1
		S	3	5	3
		T	1	-	1
		Sud.	1	1	-
		F	2	3	2

Tablo 40. Ünlü-Ünsüz Değişmelerinin Değerlendirilmesi

Ünlü-Ünsüz değişmeleri, görüşme yapılan katılımcıların 5/4'ünde görülmektedir. En sık görülen ünlü-ünsüz değişmelerine göre katılımcıların cinsiyet olarak 3/2'si erkek, yaş aralığı 20-40 arasında, 4/3'ü lisans düzeyinde, 10/9'u bekâr, Türkiye'de kalma süreleri 8 ay ile 9 yıl arasında, 1/2'si evde ve 1/2'si de aile olarak yaşıyor, tamamına yakını Arapça, Türkçe ve İngilizce ayrıca 1/3'ü Fransızca ve birkaç

kişi de İspanyolca ve Almanca biliyor ve milliyet olarak 9 Arap devleti içinde en çok Mısırlı, Suriyeli ve Iraklı bulunuyor.

2.2. Biçimbilgisi Sapmaları

2.2.1. Türetimlik

2.2.1.1. Türetimliklerin yanlış Kullanılması

İspanyaca (3.7), Túŕkişçe (17.7)

İki örnekte +{CA} biçimbiriminin yanlış kullanıldığı görülmüştür. Bunlar kişisel kullanıma bağlı sapmalardır.

2.2.2. İşletimlikler

2.2.2.1. Ad İşletimliklerinde Sapmalar

2.2.2.1.1. Durum Biçimbirimlerinde Sapmalar

2.2.2.1.1.1. Yönelme Biçimbiriminde Sapmalar +{(y)A}

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Yönelme Biçimbirimi	
	Kullanılmama	Yanlış kullanılma
1	-	-
2	-	-
3	-	-
4	1	-
5	-	-
6	1	-
7	1	-
8	-	-
9	1	-
10	-	-
11	1	-
12	1	-
13	-	1
14	-	1
15	-	-
16	1	-
17	-	-
18	-	-
19	-	-
20	-	-

Tablo 41. Yönelme Biçimbiriminde Sapma Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

i. Biçimbirimin Kullanılmaması

İki bin beş sene Türkiye İrakdan geldim turizm için.(4.10),

Bir saat; çünkı o kadar dışarı çıkmıyorum. (6.13),

okul başlarken işte ō̄renmeye başladım (7.11),

Türkìye ben iki bin ón dörtte ilk giriş yaptım (9.10),

üç buçuk diyebilirim, aslında şey Türkiye geldiyimde Türkçe konuşmaya çalışıyodum (11.12),

Aslında Türk kanalları ben, Türk dizileri bayılıyorum (12.17),

Okul girdìm zaman Türkçēi öğrendim. (16.10)

ii. Biçimbirimin Yanlış Kullanılması

Ben gėnelde televizyon izlemeye hiç sevmiyorum, sādece bir dizi seyrediyorum. (13.18),

Evet konuşuyór ben Túrkçe Túrklare, yani anlamıyor Arap koyuşuyór. (14.16).

Yönelme biçimbirimindeki sapma örneklerine baktığımızda, toplam 9 katılımcıda sınırlı sayıda sapma görülmekte. Arapçada eklemeli bir dil olmadığı için yönelme işlevi adların önüne getirilen 'ilâ' harf-i ceri ile yapılmaktadır. 9 katılımcıda görülen bu sapmanın kişisel dikkate vd. etkenlere bağlı bir yanlış olduğu açıktır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	**Cinsiyet**	**Erkek**			**Kadın**			
		5			4			
2	**Yaş Aralığı**	21 - 35						
3	**Öğrenim Durumu**	**Lisans**			**Lisanüstü**			
		6			3			
4	**Medeni Durum**	**Evli**			**Bekar**			
		-			9			
5	**Türkiye'de Kalma Süresi**	2 Yıl – 9 Yıl						
6	**Yaşadığı Ortam**	**Ev**		**Yurt**		**Aile**		**Yalnız**
		5		-		4		-
7	**Yabancı Dil Bilgisi**	**Tr.**	**Ar.**	**İng.**	**Fr.**	**İsp.**	**Alm.**	
		9	9	9	3	1	1	

8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	F.
		3	2	1	-	2	1	-

Tablo 42. Yönelme Biçimbiriminde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.2.2.1.1.2. Bulunma Biçimbiriminde Sapmalar +{DA}

	Bulunma Biçimbirimi	
	Kullanılmama	Yanlış kullanılma
1	-	-
2	-	1
3	-	3
4	-	-
5	1	1
6	1	-
7	-	-
8	1	-
9	-	-
10	1	-
11	-	1
12	-	1
13	1	1
14	-	-
15	-	-
16	1	1
17	-	1
18	-	-
19	-	1
20	-	1

Tablo 43. Bulunma Biçimbiriminde Sapma Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

i. Biçimbirimin Kullanılmaması

Beykent yuniversiti okuyorum. (5.3),

Ben örenciyim, Osmangazi üniversiti okuyorum. (6.4),

Bāzı günler konuşuyorum, bāzı günler konuşmuyorum, sādece yani dinliyorum ya da izliyorum bir şey. (8.14),

Türkiye úniversite okudym için Türkçe ȫrendim. (10.9),

Arapça (ö ü ı) sesleri olmadī için baştā teláffuz ėtmekte biraz zorlandım hala bāzen zorlanıyorum da o ayrı bir şey amma konuşuyorum elḥamdülillah. (13.13),

Okuyorum gırafik tasarım bölümü. (16.4).

ii. Biçimbirimin Yanlış Kullanılması

Túrkşe dildē çok hafif ve romantik dil ve nasıl kelime yazıyor söleceksiniz. (2.16),

İlk gün geldim Türkiye'de. (3.10),

Evet çok zor; çünkú hiç okumadım sadece Türk arkadaşımda ō̄rendim. Bu kadar.(3.11),

Bir saāt falan; çünkú bāzen hiç konuşmuyórum Türkşede, iḥtiyacım olursa konuşuyorum tabi.(3.12),

Yani ētim için çünkü benim bülüm Türkçede. (5.8),

Türkçede ō̄reniyoruz ya, ve orda hep Türk kitapları var, Türk kitapları var evet, Türk mü Türkçe kitapları mı? (11.18),

o yüzden Türkiye'de geldìmde Farag olarak kullanıyodum. (12.2),

Okuyordum şimdi zamanım olmadī için okuyamıyorum ama haberleri tabi ki de Türkçede okuyorum. (13.19),

Her gún az konuşuyorum sādece okulda gidìm zaman biraz Tuŕkçe konuşuyorum. (16.13),

İki bin on sėkiz, iki bin yirmidē Túŕkiye'de geldim. (17.9),

Yāni çok az, çúnkú ben evdē çalışıyorum. (19.13),

İnsanlarda konuşabilmek için ila o dili ō̄renmemiz lāzım yani Türkçe yani dā dōrusu. (20.9).

Bulunma biçimbirimindeki sapma örneklerine baktığımızda, toplam 13 katılımcıda belli sayıda sapma görülmekte. Arapçada eklemeli bir dil olmadığı için bulunma işlevi adların önüne getirilen 'fī' harf-i ceri ile yapılmaktadır. 13 katılımcıda görülen bu sapmanın kişisel dikkate vd. etkenlere bağlı bir yanlış olduğu açıktır. Bulunma biçimbirimindeki sapmanın, yönelme işlevine göre daha çok olması dikkat çekmektedir.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	**Cinsiyet**	**Erkek**		**Kadın**	
		7		6	
2	**Yaş Aralığı**	20 – 40			
3	**Öğrenim Durumu**	**Lisans**		**Lisanüstü**	
		10		3	
4	**Medeni Durum**	**Evli**		**Bekar**	
		2		11	
5	**Türkiye'de Kalma Süresi**	3 Yıl – 8 Yıl			
6	**Yaşadığı Ortam**	**Ev**	**Yurt**	**Aile**	**Yalnız**
		6	-	5	2

7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Yerel.	
		13	13	13	4	1	2	
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	F.
		4	2	-	1	3	-	3

Tablo 44. Bulunma Biçimbiriminde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.2.2.1.1.3. Ayrılma Biçimbiriminde Sapmalar +{DAn}

	Ayrılma Biçimbirimi	
	Kullanılmama	Yanlış kullanılma
1	-	-
2	-	-
3	-	-
4	-	-
5	-	-
6	-	-
7	-	-
8	-	-
9	-	-
10	1	-
11	-	-
12	-	-
13	-	-
14	-	-
15	-	-
16	-	-
17	-	-
18	-	3
19	1	-
20	-	-

Tablo 45. Ayrılma Biçimbiriminde Sapma Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

i. Biçimbirimin Kullanılmaması

ālтı yıl Türkiye'de yaşadım. (10.8)

Bināyi cúmlē Arabça çok fark var. (19.14)

ii. Biçimbirimin Yanlış Kullanılması

İngilizce ve Arapça vē birazdan Túrkçe. (18.7)

Túrkçe birazdan zor benim için. (18.12)

Tabī kì bazardan şey Türkçe konuşuyoruz. (18.16)

Ayrılma biçimbirimindeki sapma örneklerine baktığımızda, toplam 3 katılımcıda birkaç örnekte sapma görülmekte. Arapçada eklemeli bir dil olmadığı için bulunma işlevi adların önüne getirilen 'min' harf-i ceri ile yapılmaktadır. 3 katılımcıda görülen bu sapmanın kişisel dikkate vd. etkenlere bağlı bir yanlış olduğu açıktır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek			Kadın		
		2			1		
2	Yaş Aralığı	23 - 28					
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü		
		3			-		
4	Medeni Durum	Evli			Bekar		
		1			2		
5	Türkiye'de Kalma Süresi	3 Yıl – 6 Yıl					
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile	Yalnız
		3		-		-	-
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Yerel.
		3	3	3	-	-	-
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T. F.
		1	1	-	-	1	- -

Tablo 46. Ayrılma Biçimbiriminde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.2.2.1.1.4. Yükleme Biçimbiriminde Sapmalar +{(y)I}

	Yükleme Biçimbirimi	
	Kullanılmama	Yanlış kullanılma
1	1	1
2	1	-
3	1	-
4	1	-
5	2	-
6	-	-
7	1	-
8	1	-
9	1	-
10	2	-
11	-	-
12	1	2
13	-	-
14	1	-
15	1	-
16	1	1
17	1	-

18	1	-
19	1	-
20	1	-

Tablo 47. Yükleme Biçimbiriminde Sapma Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

i. Biçimbirimin Kullanılmaması

Televizyonu izlerim ben Türk kanállar. (1.18),

Túrkşe dildē çok hafif ve romantik dil ve nasıl kelime yazıyor söleceksiniz. (2.16),

Zamanlar karıştırıyorum ve sākin ḥarfler. Teleffúz çok zor buluyorum. (3.13),

İrakdan biz Türk şarkları çok sėviyorus yāni biz hėr zaman İbraim Tatlıses şarkıları diliyoruz. (4.11),

Diller için Türkçe, Fıransızca, Arapça, İngilicce ve Berber biliyor, diller yani biliyorum ve Berber bizim memlekette özel bir dil yani (5.6),

Aslında izlemiyorum Türk kanalların. (5.17),

Zor deìl ama hem de kolay deìl yani bence Türkiye ōrenmek için bayā pıratik yapman lāẕım. (7.12),

Ben eskiden zamanı Türk şarkıları ve dizileri izliyorum. Yāni iki bin yediden dinliyorum ve izliyorum bu şey yāni. (8.11),

Bi de bu ses kaydımız tabi ki sizin tez çalışmasında rahat rahat kullanabilirsiniz sıkıntı yok. (9.20),

Türkiye úniversite okudym için Türkçe ōrendim. (10.9),

Bāzen Türk kanalları izliyorum. (10.18),

o yüzden bi de hep Türkçe aklımda olsun diye hep Türk dizleri ya da purogramları izliyorum. (12.17),

İzlemiyo, pardon pardon bi daka. izlemiyór ben kanlar Türk, evet bu. (14.18),

Türkiyá áwwel bildim ben. (15.10),

İki seneden önce Túŕkişçe tánıyorum. (17.10),

ilk defa ben Túrkiyā geldim, Túrk diziler ben izliyorum, tabi ki Túrk kanallar kullanmıyorum.

(18.18),

hepsì Arap kelimálar ve máşhyr kelimálar, yāni her gún kulánıyoruz kelimálar. (19.15),

Hayır genēllikle yani genelde Türkçe daha çok Arap kanal da izliyorum yani ikisi de. İkisi de var yāni gerçekten ikisi de var. (20.18),

ii. Biçimbirimin Yanlış Kullanılması

Aynı, evet bazarda Türkleri konuşuyorum. (1.16),

Aslında Türk kanalları ben, Türk dizileri bayılıyorum, o yüzden bi de hep Türkçe aklımda olsun diye hep Türk dizleri ya da purogramları izliyorum (12.17).

Türkçe kuralları İngilizceye göre dāa kolay. (12.12),

Tűrk filmleri izlemiyorum. Sādece İngilizce ve Arapçayı filmler izliyorum. (16.18),

Yükleme biçimbirimindeki sapma örneklerine baktığımızda, toplam 17 katılımcıda belli sayıda sapma görülmekte. Arapçada eklemeli bir dil olmadığı için bulunma işlevi adların önüne getirilen ‘el’ harf-i tarif ile yapılmaktadır. 17 katılımcıda görülen bu sapmanın kişisel dikkate vd. etkenlere bağlı bir yanlış olduğu açıktır. Yükleme biçimbirimindeki sapmanın, diğer durum işlevlerine göre daha çok olması dikkat çekmektedir.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek			Kadın			
		11			6			
2	Yaş Aralığı	20 - 40						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü			
		13			4			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		2			15			
5	Türkiye’de Kalma Süresi	8 Ay – 9 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız
		7		1		6		3
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	Alm.	Yerel.	

		17	17	16		1	2	
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	F./Sud.
		2	3	1	2	4	1	3/1

Tablo 48. Yükleme Biçimbiriminde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.2.2.1.1.5. Birliktelik Biçimbiriminde Sapmalar +{(y)lA}

	Birliktelik Biçimbirimi	
	Kullanılmama	Yanlış kullanılma
1	-	-
2	1	-
3	-	-
4	-	-
5	-	-
6	-	1
7	-	-
8	-	-
9	-	-
10	-	-
11	-	-
12	-	1
13	-	-
14	-	-
15	-	-
16	-	-
17	-	-
18	-	-
19	-	-
20	-	-

Tablo 49. Birliktelik Biçimbiriminde Sapma Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

i. Biçimbirimin Kullanılmaması

kimin türkşeden konuşacam ben ve yumşak ge zor biraz yeni ne zaman söylerim ne zaman yok óyle (2.15).

ii. Biçimbirimin Yanlış Kullanılması

Bir saat; çünkı o kadar dışarı çıkmıyorum ve Türk arkadaşlarımla benimle İngilizce konuşuyorlar yani. (6.13),

eee ... Türkiye'de okumak istedìm için .... eee ... seçtìm bülüm sadece Türkçeyle okumam lazımdı, o yüzden Türkçe ȫrenmek zorunda kaldım. (12.9).

Birliktelik biçimbirimindeki sapma örneklerine baktığımızda, toplam 3 katılımcıda birkaç örnekte sapma görülmekte. Arapçada eklemeli bir dil olmadığı için

birliktelik işlevi adların önüne getirilen ‘ma’a’ edatı ile yapılmaktadır. 3 katılımcıda görülen bu sapmanın kişisel dikkate vd. etkenlere bağlı bir yanlış olduğu açıktır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek				Kadın							
		2				1							
2	Yaş Aralığı	24 - 27											
3	Öğrenim Durumu	Lisans				Lisanüstü							
		3				-							
4	Medeni Durum	Evli				Bekar							
		-				3							
5	Türkiye’de Kalma Süresi	5 Yıl – 7 Yıl											
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız					
		2		-		1		-					
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Yerel.						
		3	3	3	-	-	1						
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	F.					
		1	1	-	-	1	-	-					

Tablo 50. Birliktelik Biçimbiriminde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.2.2.1.2. Çokluk Biçimbiriminde Sapmalar +{lAr}

	Çokluk Biçimbirimi	
	Kullanılmama	Yanlış kullanılma
1	-	1
2	-	-
3	-	-
4	-	-
5	-	1
6	-	-
7	-	-
8	-	1
9	-	1
10	-	-
11	-	-
12	-	-
13	-	-
14	-	-
15	-	-
16	-	-
17	-	-
18	-	-
19	-	-
20	2	-

Tablo 51. Çokluk Biçimbiriminde Sapma Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

i. Biçimbirimin Kullanılmaması

Hayır genēllikle yani genelde Türkçe daha çok Arap kanal da izliyorum yani ikisi de. İkisi de var yāni gerçekten ikisi de var. (20.18).

Arap kanal da izliyorum yani ikisi de. İkisi de var yāni gerçekten ikisi de var. (20.18).

ii. Biçimbirimin Yanlış Kullanılması

Aynı, evet bazarda Türkleri konuşuyorum. (1.16),

Günde yüzde elli yāni çünkú çok bir yabanci arkadaşlarım var o yüzden. (5.13),

Ben sādece bir kitab‿aldım yāni eskidēn çucuklar kitabı okumaya çalıştım ama gazet Túrk hiç almadım. (8.19),

fiiler çok garip bi fiiler bi de sarf Türkçe olduğu için ben biraz zorlandım onu ȫrendìmde. (9.15),

Çokluk biçimbirimindeki sapma örneklerine baktığımızda, toplam 5 katılımcıda belli sayıda sapma görülmekte. Arapçada eklemeli bir dil olmadığı için çokluk işlevi farklı biçimlerde yapılmaktadır. Arapçadaki ad çokluk ise sıfatın da çokluk olması kuralı kopyalanarak bir iki örnekte sapma yapıldığı görülmüştür. Bunun dışındaki sapmalar kişisel dikkat ve vd. etkenlere bağlıdır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek			Kadın			
		3			2			
2	Yaş Aralığı	21 - 35						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü			
		3			2			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		-			5			
5	Türkiye'de Kalma Süresi	8 Ay – 7 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız
		2		1		1		1
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	AL M.	Yerel.	
		5	5	4	3	1	1	

8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	Sud.	F.
		-	1	1	-	-	1	2

Tablo 52. Çokluk Biçimbiriminde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.2.2.1.3. Bildirme Biçimbiriminde Sapmalar

	Bildirme Biçimbirimi	
	Kullanılmama	Yanlış kullanılma
1	-	-
2	-	-
3	-	-
4	-	-
5	-	-
6	-	-
7	-	-
8	-	-
9	-	-
10	-	-
11	-	-
12	-	-
13	-	-
14	2	-
15	-	-
16	-	-
17	-	-
18	-	-
19	1	-
20	-	-

Tablo 53. Bildirme Biçimbiriminde Sapma Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

i.Biçimbirimin Kullanılmaması

Ben bekar. (14.5)

ben öyrenci ben (14.6)

Gezátėci ben. (19.6)

Bildirme biçimbirimindeki sapma örneklerine baktığımızda, toplam 2 katılımcıda çok az sayıda sapma görülmekte. Arapçada eklemeli bir dil olmadığı için bildirme işlevi biçimbirimsiz yapılmaktadır. Arapçadaki bildirmenin eksiz yapılması kopyalanarak 3 örnekte sapma yapıldığı görülmüştür.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek	Kadın
		2	-

2	Yaş Aralığı	24 - 28						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü			
		1			1			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		-			2			
5	Türkiye'de Kalma Süresi	2 Yıl – 3 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız
		1		-		1		-
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Yerel.	
		2	2	2	1	-	-	
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	F.
		1	-	-	-	-	1	-

Tablo 54. Bildirme Biçimbiriminde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

4.Ara değerlendirme

Özellikler			Ad İşletimliklerinde Sapmalar						
			Yön.	Bul.	Ayr.	Yük.	Bir.	Çok.	Bil.
1	Cins.	E	5	7	2	11	2	3	2
		K	4	6	1	6	1	2	-
2	Yaş Aralığı		21-35	20-40	23-28	20-40	24-27	21-35	24-28
3	Öğr. Dur.	L	6	10	3	13	3	3	1
		LÜ	3	3	-	4	-	2	1
4	Med. Durum	Evli	-	2	1	2	-	-	-
		Bek.	9	11	2	15	3	5	2
5	Türkiye'de Kalma Süresi		2 Yıl-9 Yıl	3 Yıl-8 Yıl	3 Yıl – 6 Yıl	9 Ay – 9 Yıl	5 Yıl – 7 Yıl	8 Ay – 7 Yıl	2 Yıl – 3 Yıl
6	Yaş. Ortam	Ev	5	6	3	7	2	2	1
		Yurt	-	-	-	1	-	1	-
		Aile	4	5	-	6	1	1	1
		Yal.	-	2	-	3	-	1	-
7	Yab. Dil Bilgisi	Tr.	9	13	3	17	3	5	2
		Ar.	9	13	3	17	3	5	2
		İng.	9	13	3	16	3	4	2
		Fr.	3	4	-	-	-	3	1
		İsp.	1	1	-	-	-	-	-
		Alm.	1	-	-	1	-	1	-
		Yerel	-	2	-	2	1	1	-
8	Mil.	M	3	4	1	2	1	-	-
		I	2	2	1	3	1	1	-
		Fil.	1	-	-	1	-	1	1

		Y	-	1	-	2	-	-	-
		S	2	3	1	4	1	-	-
		T	1	-	-	1	-	-	-
		Sud.	-	-	-	1	-	1	-
		F	-	3	-	2	-	2	-

Tablo 55. Ad İşletimliklerinde Sapma Yapanların Değerlendirilmesi

Ad işletimlerindeki sapma, görüşme yapılan katılımcıların 5/4'ünde görülmektedir. En sık görülen ad işletimlerindeki sapmalara göre katılımcıların cinsiyet olarak 3/2'si erkek, yaş aralığı 20-40 arasında, 4/3'ü lisans düzeyinde, 10/8'i bekâr, Türkiye'de kalma süreleri 8 ay ile 9 yıl arasında, 1/2'si evde ve 1/2'si de aile olarak yaşıyor, tamamına yakını Arapça, Türkçe ve İngilizce ayrıca 1/3'ü Fransızca ve birkaç kişi de İspanyolca ve Almanca biliyor ve milliyet olarak 8 Arap devleti içinde en çok Mısırlı, Suriyeli ve Iraklı bulunuyor.

2.2.2.2. Eylem İşletimliklerinde Sapmalar

Eylem çekimlerinde iki türlü sapma görülür.

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Eylem İşletimi	
	Yanlış Kullanma	Eksik Kullanma
1	-	-
2	-	-
3	-	-
4	-	-
5	-	1
6	-	-
7	1	-
8	1	-
9	3	-
10	-	-
11	-	-
12	-	-
13	1	1
14	1	5
15	-	1
16	-	-
17	-	-
18	1	-
19	-	-
20	-	-

Tablo 56. Eylem İşletimliklerinde Sapma Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri

i.Biçimbirimlerin Yanlış Kullanılması

Eylem çekimlerinde kişi biçimbirimlerinin yanlış kullanılmasıdır.
Bir örnekte çatı yanlışlığı yapılmıştır (bk. 9.9).

ama zamanla pıratik yapmakla mantıklı olmaya başlar. (7.14) “başladı”

Ben otuz bir yaşıyorum. (8.3) “yaşındayım”

Türkçe sadece úniversite istek olarak ben úniversite yeterlilik istek olarak benden istendi (9.9) “istedi”

bu yüzden onları çok bana çok kolay gelmiş. (9.16) “geliyor”

yāni kolay anladın. (14.12) “anladım”

bu ses kullanız.(18.20) “kullanınız”

ii.Biçimbirimlerin Eksik Kullanılması

Eylem çekimlerinde kişi biçimbirimlerinin kullanılmamasıdır.

Diller için Türkçe, Fıransızca, Arapça, İngilicce ve Berber biliyor, (5.6) “biliyorum”

Ondan dolayı biraz zorlandı. (13.15) “zorlandım”

İḥtimál bir yīl konuşuyor ben Türkçe. (14.11) “konuşuyorum”

ōrensan ì konuşuyor ben (14.12) “konuşuyorum”

Evet konuşuyór ben Túrkçe Túrklare (14.16) “konuşuyorum”

Konuşuyo ben Arapca onlar (14.17) “konuşuyorum”

izlemiyór ben kanlar Türk (14.18) “izlemiyorum”

Bir sa‘ā konuşuyór ben Türk. (15.13) “konuşuyorum”

Eylem işletimliklerindeki sapmaların tamamı eylemlere getirilen kişi biçimbirimlerinin ya yanlış ya da eksik kullanılmasından kaynaklanmaktadır. Kişi biçimbirimlerindeki sapma örneklerine baktığımızda, toplam 8 katılımcıda sınırlı sayıda sapma görülmektedir. Arapça eklemeli bir dil olmadığı için eylemlerde kişi

işlevi eksiz yapılmaktadır. Arapçadaki kişi işlevinin eksiz yapılması kopyalanarak sapmaların meydana geldiği açıktır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek				Kadın		
		5				3		
2	Yaş Aralığı	22-35						
3	Öğrenim Durumu	Lisans				Lisanüstü		
		4				4		
4	Medeni Durum	Evli				Bekar		
		-				8		
5	Türkiye'de Kalma Süresi	2 Yıl – 9 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız
		4		-		2		2
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Yerel.	Alm.
		8	8	8	4	1	1	1
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	F.
		1	2	1	1	1	1	1

Tablo 57. Eylem İşletimliklerinde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

Eylem işletimlerindeki sapma, görüşme yapılan katılımcıların 3/1'inde görülmektedir. En sık görülen eylem işletimlerindeki sapmalara göre katılımcıların cinsiyet olarak 3/2'si erkek, yaş aralığı 22-35 arasında, 1/2'si lisans düzeyinde, tamamı bekâr, Türkiye'de kalma süreleri 2 yıl ile 9 yıl arasında, 1/2'si evde ve diğer 1/2'i de aile ve yanlız olarak yaşıyor, tamamına yakını Arapça, Türkçe ve İngilizce ayrıca 1/2'si Fransızca ve birer kişi de İspanyolca, Almanca ve yerel dilbiliyor ve milliyet olarak 7 Arap devleti içinde en çok Iraklı bulunuyor, diğerleri eşit sayıda.

2.3. Sözdiziminde Sapmalar

2.3.1. Belirteç ve İlgeç Kullanımında Sapmalar

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Belirteç ve İlgeç Kullanımında Sapmalar

	Belirteçlerin Kullanımı	İlgeçlerin Kullanımı
1	-	-
2	1	2
3	-	-
4	-	2
5	-	1
6	-	3
7	-	-
8	-	2
9	-	-
10	-	-
11	-	1
12	-	-
13	-	1
14	-	-
15	1	-
16	-	-
17	-	1
18	2	1
19	-	-
20	-	-

Tablo 58. Belirteç ve İlgeç Kullanımında Sapma Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri

i. Biraz(dan) ve Az Az Belirteçlerin Yanlış Kullanımı

Çúnkú biraz cümle nasıl yapıyor yani bilmiyorum (2.13)

ängiliş, Arabék, az az Türkiş. (15.7)

İngilizce ve Arapça vē birazdan Túrkçe. (18.7)

Túrkçe birazdan zor benim için. (18.12)

ii. İlgeçlerin Yanlış Kullanımı veya Eksik Kullanılması

Dört sene, sadece üniverstede arkadaşlarımla (2.12) “dört seneden beri”

çúnkū̄ dizler için çukur gibi ve teşkilat (2.18) “dizilerden”

Yaşıyorum Türkiye’de altí sene (4.8) “altı seneden beri”

onun için benim için zor geldi. (4.15) “bana”

Diller için Türkçe, Fıransızca, Arapça, İngilicce ve Berber biliyor (5.6) “dillerden”

Türkiyē gelince Türkçe tanıştım (6.10) “Türkçe ile”

En kolay günleri kullanmak için cümleler (6.15) “En kolay günlük kullandığım cümleler”

Türkleriyle İngilizce konuştum yani. (6.16) “Türklerle”

Ben eskiden zamanı Türk şarkıları ve dizileri izliyorum (8.11) “eskiden beri”

iki bin yediden dinliyorum ve izliyorum (8.11) “iki bin yediden beri”

ben çocukken beri öreniyodum İngilizceyi (11.19) “çocukluktan beri”

çünkü çalıştīm için (13.14) “çalıştığımdan dolayı”

Galibā iki senā kónuşuyórum. (17.11) “iki seneden beri”

Uç sene ben Túrkçe konuşuyorum. (18.11) “üç seneden beri”

Belirteç ve ilgeç kullanımındaki sapma örneklerine baktığımızda, toplam 13 katılımcıda belirli sayıda sapma görülmektedir. Biraz(dan) ve az az belirteçlerin kullanımındaki sapmaların kişisel dikkat vb. etkenlerden kaynaklandığı açıktır. İlgeç kullanımındaki sapmalara baktığımızda Arapça eklemeli bir dil olmadığı için Ör ‘+den beri’ ilgecinin işlevi ‘munõ’ edatı ile yapılmaktadır. Toplam 9 katılımcıda görülen bu sapmanın kişisel dikkate vd. etkenlere bağlı bir yanlış olduğu açıktır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	**Cinsiyet**	**Erkek**			**Kadın**			
		8			2			
2	**Yaş Aralığı**	21-40						
3	**Öğrenim Durumu**	**Lisans**			**Lisanüstü**			
		7			3			
4	**Medeni Durum**	**Evli**			**Bekar**			
		1			9			
5	**Türkiye’de Kalma Süresi**	2 Yıl – 7 Yıl						
6	**Yaşadığı Ortam**	**Ev**	**Yurt**	**Aile**	**Yalnız**			
		3	-	4	3			
7	**Yabancı Dil Bilgisi**	**Tr.**	**Ar.**	**İng.**	**Fr.**	**İsp.**	**Yerel .**	
		10	10	10	2	1	2	
8	**Milliyet**	**M.**	**I.**	**Fils.**	**Y.**	**S.**	**T.**	**F.**
		2	4	-	2	1	-	1

Tablo 59. Belirteç ve İlgeç Kullanımında Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.3.2. Ad Tamlamalarında Sapmalar

	Ad tamlamalarında Sapmalar

	Tamlamalarının Ters Kurulması	Tamlamaların Eksik Kurulması	İyelik Biçimbirimlerin Yanlış Kullanılması
1	1	-	1
2	-	1	-
3	-	-	-
4	-	1	-
5	-	1	-
6	-	-	-
7	-	-	-
8	1	2	-
9	-	2	1
10	-	-	-
11	-	-	-
12	-	-	-
13	-	-	-
14	4	1	-
15	1	-	-
16	-	-	-
17	-	-	-
18	-	2	-
19	-	-	-
20	-	1	-

Tablo 60. Ad tamlamalarında Sapma Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

i. Tamlamaların Ters Kurulması

Evet, kitaba Tómer okuyorum. (1.19) “Tömer kitabını”

ama gazet Túrk hiç almadım. (8.19) “Türk gazetesi”

Ben okuyorum midya ve filim, yúniversite bahçeşehir. (14.4) “Bahçeşehir Üniversitesi”

Şey yani sen söyle ben öyrenci ben, yúniversiti bahçeşehir. (14.6) “Bahçeşehir Üniversitesi”

İzlemiyo, pardon pardon bi daka. izlemiyór ben kanlar Türk, evet bu. (14.18) “Türk kanalları”

Hayır hayır okuyamuyor ben kitáb Türkiya. (14.19) “Türkçe kitabı”

Yok kanallar Türkì. (15.18) “Türk kanalları”

ii. Tamlamaların Eksik kurulması

Túrkşe dildē çok hafif ve romantik dil ve nasıl kelime yazıyor söleceksiniz. (2.16) “Türk dilinde”

Benim yāş yėrmi dórt. (4.3) “Benim yaşım”

çünkü benim bülüm Türkçede. (5.8) “benim bölümüm”

şimdi daha iyi oldu benim Türkçe (8.12) "benim Türkçem"
Bence diìl sadece okumaya iḥtiyacım vār Türk insanlar ile pıraktik yapmam lazım. (8.13) "Türk insanları"
ben mimarlık mühendisliği üzerinde bi doktoram var. (9.4)
ìtim durum olarak ben mimarlık mühendisliği üzerinde bi doktoram var. (9.4) "eğitim durumum"
Benim yāşi yirmi dört. (14.3) "Benim yaşım"
Endüstiriyel mühendislik benim bólúm. (18.6) "benim bölümüm"
ilk defa ben Túrkiyā geldim, Túrk diziler ben izliyorum, tabi ki Túrk kanallar kullanmıyorum. (18.18) "Türk dizileri"
Arap kanal da izliyorum yani ikisi de. İkisi de var yāni gerçekten ikisi de var. (20.18) "Arap kanalları"

iii. Tamlamalarda İyelik Biçimbiriminin Yanlış Kullanılması

Yirmi iki yaşındayın (1.3) "yaşındayım"
Bi de bu ses kaydımız tabi ki sizin tez çalışmasında rahat rahat kullanabilirsiniz sıkıntı yok. (9.20) "sizin tez çalışmanızda"

Ad tamlamalarındaki sapma örneklerine baktığımızda, tamlamaların ters kurulması toplam 4 katılımcıda sınırlı sayıda görülmektedir. Arapçada ad tamlamaları Türkçeye göre ters kurulduğu için bu sapmanın bir kod kopyalama olduğu açıktır. Tamlamalarda iyelik biçimbirimlerinin eksik olması toplam 8 katılımcıda sınırlı sayıda görülmektedir. Arapçada ad tamlamaları eksiz yapılmaktadır. Arapçadaki ad tamlamalarının eksiz yapılması kopyalanarak 11 örnekte sapma yapıldığı görülmüştür. Diğer taraftan ad tamlamalarında iyelik biçimbirimlerinin yanlış kullanılması toplam 2 katılımcıda görülen sapmanın kişisel dikkate vd. etkenlere bağlı bir yanlış olduğu açıktır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	**Cinsiyet**	**Erkek**	**Kadın**
		8	2
2	**Yaş Aralığı**	21 - 35	
3	**Öğrenim Durumu**	**Lisans**	**Lisanüstü**
		7	3
4	**Medeni Durum**	**Evli**	**Bekar**

		-			10			
5	Türkiye'de Kalma Süresi	8 Ay – 7 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız
		4		1		3		2
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	Alm.	Yerel.	
		10	10	9	4	1	2	
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	F./Sud.
		-	3	1	1	1	1	2/1

Tablo 61. Ad Tamlamalarında Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.3.3. Tümce ve Yan Tümce Düzeyinde Sapmalar

	Yan Tümce ve Tümce Düzeyinde Sapmalar		
	Tümce Ögelerinin Yüklemden Sonra Kullanımı	Yan Tümce Ögelerinin Yanlış Kullanımı	Yanlış ve Eksik Tümce Kullanımı
1	-	-	-
2	4	-	-
3	1	-	-
4	1	1	1
5	2	-	-
6	-	-	-
7	2	-	-
8	3	1	-
9	-	4	-
10	-	-	-
11	1	-	-
12	4	-	-
13	-	-	1
14	7	-	-
15	2	-	1
16	2	1	-
17	1	-	-
18	1	1	-
19	5	-	-
20	3	-	-

Tablo 62. Yan Tümce ve Tümce Düzeyinde Sapma Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri

i. Tümce Ögelerinin Yüklemden Sonra Kullanımı

Ben ō̄renciim, üniverstede (2.4)

zaten sō̄ledim ben (2.6)

nasıl kelime yazıyor söleceksiniz. (2.16)

Yok mālesef çok zor bana. (2.19)

İkisini, karışık kanallar izliyorum Türk ve yabancı. (3.17)

Yaşıyorum Türkiye'de altí sene (4.8)

başka bir dil konuşmuyorlar bize. (5.16)

Aslında izlemiyorum Türk kanalların. (5.17)

Üniverste mezunuyum, lisans. (7.4),

daa çok İngilizce kitap okuyum ben. (7.18)

Ben yüksek lísans yapıyorum şimdi. (8.4)

şimdi daha iyi oldu benim Türkçe (8.12)

izliyorum bir şey. (8.14)

okumayı sevmiyorum genelde (11.18)

çok deyişik geliyodu kulāma. (12.10)

dört yıl sayılır herálde (12.11)

mesele ekler çok deişik geliyodu bana (12.14)

çok bēniyodum bunu. (12.16)

Ben okuyorum midya ve filim (14.4)

Şey yāni bilyorum dörd dili (14.7)

Geldim Túrkiyā iki bin yirmi yıl. (14.9)

Tanıştım Túrkiyāda, okuldu konuşuyom arkadaşlarımla yani (14.10)

İḥtimál bir yīl konuşuyor ben Türkçe. (14.11)

ėkler her şey arka arka kelme uzun, fil giliyōr son. (14.14)

Evet, kabúl ben. (14.20)

Türkiyá áwwel bildim ben. (15.10)

Yok kanallar Türkì. (15.18)

Okuyorum gırafik tasarım bölümü. (16.4)

İki bin on dórt geldim Türkiyē. (16.9)

mecburum zāten buna. (17.16)

Kitap okumuyorum Túrkçe. (18.19)

ō̄renciyim ben. (19.4)

Bekȧrim ben. (19.5)

lāle devri diniz izledim ayilemle. (19.10)
yāni her gún kulánıyoruz kelimálar. (19.15)
Televizon izlemiyorum ben (19.18)
güzel bir şekilde severek ōrendim o dili Türkçeyi o yüzden. (20.13)
zorlanıyo insan (20.15)
Tabi ki Türkçe konuşuyorum ben (20.17)

ii.Türkçe Yan Tümce Ögelerinin Yanlış Kullanımı

konuşuyorum ters oldu (4.15)
İlki zaman Türkiyē geldim iki bin dukuz siyāḥet için. (8.10) "seyahat etmek için"
Benim mesleim ōrenci olarak. (9.6) "öğrenci olmak"
Türkçe sadece úniversite istek olarak ben úniversite yeterlilik istek olarak benden istendi (9.9) "üniversite benden -yeterlilik gereği- istediği için"
Türkìye ben iki bin ón dörtte ilk giriş yaptım (9.10) "Türkiye'ye ilk girişimi"
onun konuşması için (9.13) "onu konuşmak için"
bi de sarf Türkçe olduğu için ben biraz zorlandım onu ōrendìmde. (9.15) "onu öğrenirken"
Dışarı çıkarkán Túrklerle Túŕkçe konuşuyorum. (16.16) "dışarı çıktığımda"
Yazmak Túrkçe çog zor benim için. (18.14), "Türkçe yazmak"

iii. Yanlış ve Eksik Tümce Kullanımı

şimdì purodoksiyon asistant yapıyorum. (4.6)
genelde Mısır'da araştırma görevlisi yapıyordum (13.6)
Bir sene buçuk (15.10)

Tümce ögelerinin yüklemden sonra kullanımına bağlı sapma örneklerine baktığımızda, toplam 15 katılımcıda çok sayıda görülmektedir. Arapça tümce kuruluşunda tümleçler yüklemden sonra gelir. Söz konusu sapmanın Arapçadan bir kod kopyalama olduğu açıktır. Türkçe yan tümce ögelerinin yanlış kullanımı toplam 5 katılımcıda sınırlı sayıda görülmektedir. Söz konusu sapmanın kişisel dikkate vd. etkenlere bağlı bir yanlış olduğu açıktır. Yanlış ve Eksik Tümce Kullanımı toplam 3 katılımcıda birkaç örnekte görülmektedir. Söz konusu sapmanın kişisel dikkate vd. etkenlere bağlıdır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek				Kadın		
		11				6		
2	Yaş Aralığı	20-40						
3	Öğrenim Durumu	Lisans				Lisanüstü		
		12				5		
4	Medeni Durum	Evli				Bekar		
		1				16		
5	Türkiye'de Kalma Süresi	2 Yıl – 9 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız
		8		-		6		3
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	Alm.	Yerel.	İsp.
		17	17	17	6	1	2	2
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	F.
		4	3	1	2	3	1	3

Tablo 63. Tümce ve Yan Tümce Düzeyinde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

Ara değerlendirme

Özellikler			Sözdiziminde Sapmalar		
			Belirteç ve İlgeç Kullanımı	Ad Tamlamaları	Tümce ve Yan Tümce Düzeyi
1	Cins.	E	8	8	11
		K	2	2	6
2	Yaş Aralığı		21-40	21-35	20-40
3	Öğr. Dur.	L	7	7	12
		LÜ	3	3	5
4	Med. Durum	Evli	1	-	1
		Bek.	9	10	16
5	Türkiye'de Kalma Süresi		2 Yıl- 7 Yıl	8 Ay – 7 Yıl	2 Yıl – 9 Yıl
6	Yaş. Ortam	Ev	3	4	8
		Yurt	-	1	-
		Aile	4	3	6
		Yal.	3	2	3
7	Yab. Dil Bilgisi	Tr.	10	10	17
		Ar.	10	10	17
		İng.	10	9	17
		Fr.	2	4	6
		İsp.	1	-	2
		Alm.	-	1	1
		Yerel	2	2	2

8	Mil.	M	2	-	4
		I	4	3	3
		Fil.	-	1	1
		Y	2	1	2
		S	1	1	3
		T	-	1	1
		Sud.	-	1	-
		F	1	2	3

Tablo 64. Sözdiziminde Sapma Yapanların Değerlendirilmesi

Sözdiziminde sapma, görüşme yapılan katılımcıların 5/4'ünde görülmektedir. En sık görülen sözdizimindeki sapmalara göre katılımcıların cinsiyet olarak 1/2'si erkek, yaş aralığı 20-40 arasında, 4/3'ü lisans düzeyinde, 10/9'u bekâr, Türkiye'de kalma süreleri 8 ay ile 9 yıl arasında, 6/3'si evde, 6/2'si aile ve 6/1'i de yalnız yaşıyor, tamamına yakını Arapça, Türkçe ve İngilizce ayrıca birkaçı Fransızca, İspanyolca ve yerel dil biliyor ve milliyet olarak 8 Arap devleti içinde en çok Mısırlı, Iraklı ve Suriyeli bulunuyor.

2.4. Söz Varlığında Sapmalar

2.4.1. Sözcük Kullanımında Sapmalar

	Sözcük Kullanımında Sapmalar		
	Yanlış Sözcük Kullanımı	Gereksiz Sözcük Kullanımı	Sözcüğün Yanlış Kullanımı
1	-	-	-
2	-	-	-
3	-	-	-
4	-	-	-
5	-	-	-
6	-	-	-
7	1	-	-
8	1	1	1
9	1	-	-
10	-	-	-
11	-	-	-
12	-	-	-
13	-	-	-
14	-	-	-
15	-	-	-
16	-	-	-
17	-	-	-
18	-	-	-
19	-	-	-
20	-	-	-

Tablo 65. Sözcük Kullanımında Sapma Yapanlar ve Sayıları

i.Yanlış Sözcük Kullanımı

Türkiye ōrenmek için bayā pıratik yapman lāẕım. (7.12) “Türkçe”

marḥaba diliyorum (8.12) “diyorum”

Bi de in kolay olan şey de dilinin isimleri (9.16) “dildeki adlar”

ii. Gereksiz Sözcük Kullanımı

Türk insanlar ile pıraktik yapmam lazım. (8.13) “Türklerle”

iii. Sözcüğün Yanlış Kullanımı

İlki zaman Türkiyē geldim iki bin dukuz siyāḥet için. (8.10) “İlk olarak”

Yanlış sözcük kullanımındaki sapma örneklerine baktığımızda, toplam 3 katılımcıda sınırlı sayıda görülmektedir. Söz konusu sapmaların kişisel dikkate vd. etkenlere bağlı bir yanlış olduğu açıktır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek			Kadın			
		2			1			
2	Yaş Aralığı	26-35						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü			
		1			2			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		-			3			
5	Türkiye’de Kalma Süresi	3 Yıl – 9 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız
		1		-		1		1
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Yerel.	Alm.1
		3	3	3	1	-	-	1
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	Sud. / F
		-	1	1	-	1	-	-

Tablo 66. Sözcük Kullanımında Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.4.2. Türkçede Kullanılmayan Sözcük tercihleri

	Türkçede Kullanılmayan Sözcük Tercihleri	
	Arapça Sözcük Tercihleri	İngilizce Sözcük Tercihleri
1	-	-
2	-	-
3	-	-
4	-	4
5	-	1
6	-	2
7	-	-
8	-	2
9	-	-
10	-	1
11	-	-
12	-	1
13	-	-
14	-	2
15	1	6
16	-	1
17	-	8
18	-	-
19	-	4
20	-	-

Tablo 67. Türkçede Kullanılmayan Sözcük Tercihlerinde Sapma Yapanlar ve Sayıları

i. Arapça Sözcük Tercihleri

Sapma Örnekleri

Nutk, kelimāt (15.14)

ii. İngilizce Sözcük Tercihleri

Sapma Örnekleri :

Úniversitide (4.4), Singil (4.5), asistant (4.6), netfiliks (4.18), yuniversiti (5.3), üniversiti (6.4), universiti (6.17), Netifliks (8.18), Yytub (8.18), úniversiti (10.11), rómantík (12.18), midya (14.4), yúniversiti (14.6), ängiliş (15.7), Arabék (15.7), Türkiş (15.7), ‘Arabik … ängliş. (15.17), riklám (15.19), tifi mitro (15.19), megezini (16.19), úniwírsiti (17.4), Túŕkişçe (17.10), Túŕkişçe (17.16), Túŕkişçe (17.17), Túŕkişçe (17.18), Túŕkişçe (17.18), Túŕkişçe (17.18), Túŕkişçe (17.19), yúniversitide (19.4), bizniz (19.4), edminisıtıreyşın (19.4), websayıt (19.19).

Türkçede Kullanılmayan Sözcük Tercihlerindeki sapma örneklerine baktığımızda, Arapça sözcük tercihlerinin 1 katılımcıda 2 sözcükle sınırlı kaldığı

görülmekteyken İngilizce sözcük tercihlerinin 11 katılımcıda çok sayıdadır. İngilizce sözcük tercihlerine bağlı sapmaların, katılımcıların Türkçesini bilemedikleri veya hatırlayamadıkları Batı kökenli (genellikle İngilizce) sözcüklerde İngilizceden kod kopyalamalar yaptıkları açıktır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek			Kadın			
		7			4			
2	Yaş Aralığı	21-40						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü			
		8			3			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		2			9			
5	Türkiye'de Kalma Süresi	2 Yıl – 6 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız
		4		-		4		3
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Yerel.	Alm.1
		11	11	11	2	-	1	-
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	Sud. / F
		2	3	-	2	2	1	-/1

Tablo 68. Türkçede Kullanılmayan Sözcük Tercihlerinde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.4.3. Sözcük Telaffuzunda Sapmalar

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Sözcük Telaffuzunda Sapmalar	
	Arapça Telaffuzlar	Türkçe Telaffuz Yanlışları
1	2	-
2	2	-
3	4	-
4	-	-
5	4	-
6	-	-
7	-	-
8	5	-

9	1	-
10	3	1
11	1	-
12	1	-
13	2	-
14	8	-
15	9	-
16	1	-
17	5	-
18	3	-
19	2	-
20	-	-

Tablo 69. Sözcük Telaffuzunda Sapma Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

i. Arapça Telaffuzlar

Ḫalil (1.2), Gumle (1.15), vēkt (2.6), Turk (2.18), muhendis (3.6), saÀt (3.12), iḥtiyacım (3.12), ḥarfler (3.13), İḥsan (5.1), YÀni (5.12), YÀni (5.12), ḥarflar (5.14), siyÀḥet (8.10), marḥaba (8.12), iḥtiyacım (8.13), fiėl (8.15), ḥikÀyet (8.16), ḥallediyoruz (9.17), Ḫatice (10.2), saʿat (10.14), terciḥ (10.19), ḥesaplamadım (11.13), ḥarflár (12.14), Aḥmed (13.2), elḥamdülillah. (13.13), ‘Arapca (14.7), Túrkiyāda (14.8), Túrkiyā (14.9), Túrkiyāda (14.10), İḥtimál (14.11), iḥtimál (14.13), sa‘a (14.13), kitáb (14.19), şúkran (15.1), áwwel (15.10), nutk (15.12), sa‘ā (15.13), Nutk (15.14), kelimÀt (15.14), Türkì (15.16), Türkì (15.18), mitro (15.19), ḥala (16.5), Sa‘ad (17.2), Alnaḫlánì (17.2), Túrkíye’de (17.8), Túŕkiye’de (17.9), saʿat (17.13), TurkiyÀ (18.9), saʿÀt (18.13), TúrkiyÀ (18.18), máşhyr (19.15), éḥtiyác (19.16)

ii. Türkçe Telaffuz Yanlışları

Film ve televizyon aldında lisans derecesi okadım. (10.4) “alanında.. okudum”

Sözcük telaffuzunda sapma örneklerine baktığımızda, Arapça telaffuzların toplam 16 katılımcıda çok sayıda olduğu görülmektedir. Türkçede kullanılan Arapça sözcüklerin Arapça telaffuzlarına bağlı bu sapmaların Arapçadan kod kopyalama olduğu açıktır. Türkçe telaffuz yanlışları ise 1 katılımcıda 2 örnekte görülmüştür. Söz konusu sapma kişisel dikkate vd. etkenlere bağlıdır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	**Cinsiyet**	**Erkek**	**Kadın**

		11			5			
2	Yaş Aralığı	20 – 40						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü			
		11			5			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		2			13			
5	Türkiye'de Kalma Süresi	8 Ay – 8 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız
		8		1		4		3
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Yerel.	Alm.1
		16	16	15	5	1	2	1
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	Sud. / F
		4	2	1	2	3	1	1/2

Tablo 70. Sözcük Telaffuzunda Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

Ara değerlendirme

Özellikler			Söz Varlığında Sapmalar		
			Sözcük Kullanımı	Sözcük Tercihleri	Sözcük Telaffuzu
1	Cins.	E	2	7	11
		K	1	4	5
2	Yaş Aralığı		26-35	21-40	20 – 40
3	Öğr. Dur.	L	1	8	11
		LÜ	2	3	5
4	Med. Durum	Evli	-	2	2
		Bek.	3	9	13
5	Türkiye'de Kalma Süresi		3 Yıl – 9 Yıl	2 Yıl- 6 Yıl	8Ay-8Yıl
6	Yaş. Ortam	Ev	1	4	8
		Yurt	-	-	1
		Aile	1	4	4
		Yal.	1	3	3
7	Yab. Dil Bilgisi	Tr.	3	11	16
		Ar.	3	11	16
		İng.	3	11	15
		Fr.	1	2	5
		İsp.	-	-	1
		Alm.	1	-	1
		Yerel	1	1	2
8	Mil.	M	-	2	4
		I	1	3	2
		Fil.	1	-	1
		Y	-	2	2

		S	1	2	3
		T	-	1	1
		Sud.	-	-	1
		F	-	1	2

Tablo 71. Söz Varlığında Sapma Yapanların Değerlendirilmesi

Söz varlığında sapma, katılımcıların 5/4'ünde görülmektedir. Söz varlığında en sık görülen sapmalara göre katılımcıların cinsiyet olarak 3/2'si erkek, yaş aralığı 20-40 arasında, 3/2'si lisans düzeyinde, 10/9'u bekâr, Türkiye'de kalma süreleri 8 ay ile 9 yıl arasında, 4/2'si evde, 4/1'si aile olarak ve 4/1'i de yalnız yaşıyor, tamamına yakını Arapça, Türkçe ve İngilizce ayrıca birkaçı Fransızca, Almanca ve yerel dil biliyor ve milliyet olarak 8 Arap devleti içinde en çok Mısırlı, Suriyeli ve Iraklı bulunuyor.

3. BÖLÜM
TRANSKRİPSİYONLU GÖRÜŞME METİNLERİ

Görüşme-1

Metin Numarası	**Adı ve Soyadı**	**Cinsiyet**	**Yaş**	**Öğrenim Durumu**
1	Khalid Ibrahim Ahmed	Erkek	22	Lisans İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Cumhuriyet Üniversitesi
Medeni Durum	**Türkiye'de kalma süresi**	**Yaşadığı Ortam**	**Yabancı Dil Bilgisi**	**Milliyet**
Bekâr	8 ay	Yurt	Fransızca Türkçe	Sudan-Çad

1.1. Ahmed: **Nasılsınız?**

Khalid: ìyim, teşekgür ederim, sen nasılsın?

Ahmed: **Ben de iyiyim, Teşekkür ederim.**

1.2. Ahmed: **Adınız ve Soyadınız nedir?**

Khalid: Ḫalil İbrahim Ahmed.

1.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**

Khalid: Yirmi iki yaşındayın.

1.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**

Khalid: Ben ō̈renci, Cumhuriyet Sivas únversitesi.

1.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**

Khalid: Bakarım.

1.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**

Khalid: Bíŕ şey yok.

1.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**

Khalid: .., dilleri biliyorum. ʿArabca, birās Firesizca ve Türkce.

1.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye'de yaşıyorsunuz?**

Khalid: Uc ay bucuk Türkiyēy'de yaşıyorum.

1.9. Ahmed: **Türkiye'ye ilk ne zaman geldiniz?**

Khalid: Sekis ay önce.

1.10. Ahmed: **Türkçeyle ilk tanışmanız ne zaman oldu?**

Khalid: TóMER, Sı̲vas. Tanıştım Türkiyēy'de.

1.11. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**

Khalid: Konuşuyorum Türkce sekis ay.

1.12. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**

Khalid: Hayır, Türkce çok kolay zor deil.

1.13. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**

Khalid: Bir sa'a, her gún bir sa'a Tűŕkce konuşuyorum.

'

1.14. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en çok zorlayan ne oldu?**

Khalid: Dil işaret, çok zor.

1.15. Ahmed: **Türkçede en kolay neyi öğrendiniz?**

Khalid: Gumle, bizi gunle Arabca aynı.

1.16. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**

Khalid: Aynı, evet bazarda Türkleri konuşuyorum.

1.17. Ahmed: **Burada yaşayan Araplarla bir araya geldiğinizde hangi dille iletişim kuruyorsunuz?**

Khalid: Yāni, konuşuyorum Arabca.

1.18. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Khalid: Televizyonu izlerim ben Türk kanállar.

1.19. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Khalid: Evet, kitaba Tómer okuyorum.

1.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

Khalid: Evet ... Kabúl.

Ahmed: **Teşekkür ederim.**

Khalid: Rica ederim.

Görüşme-2

Metin Numarası	**Adı ve Soyadı**	**Cinsiyet**	**Yaş**	**Öğrenim Durumu**
2	Alaaeddin Waabi	Erkek	27	Lisans İnşaat Mühendislik Fakültesi, İstanbul Kültür Üniversitesi
Medeni Durum	**Türkiye'de kalma süresi**	**Yaşadığı Ortam**	**Yabancı Dil Bilgisi**	**Milliyet**
Bekâr	7 yıl	Arap ev arkadaşlarıyla yaşıyor	İngilizce Türkçe Çeçence	Suriye

2.1. Ahmed: **Nasılsınız?**

Alaaeddin: iyim, sā‿olsun

2.2. Ahmed: **Adınız ve soyadınız nedir?**

Alaaeddin: Aladdin Vābi.

2.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**

Alaaeddin: Yirmi yėdi.

2.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**

Alaaeddin: Ben ō̄renciim, üniverstede

2.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**

Alaaeddin: Sevgili yok, hiş bi şey yok.

2.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**

Alaaeddin: zaten sōledim ben, ōrenciim, inşāt mühendislik o zemen vēkt yok yāni biliyorsun.

2.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**

Alaaeddin: Dórt tanė biliyorum Çeçence Arapça ve İngilizce ve bėraz Türkşe biliyorum.

2.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye'de yaşıyorsunuz?**

Alaaeddin: Yidi sene.

2.9. Ahmed: **Neden Türkçe öğrendiniz?**

Alaaeddin: Çúnkū türkşede yaşıyorum ben ve Çúnkü türkşe güzel bir dil zaten yani.

2.10. Ahmed: **Türkiye'ye ilk ne zaman geldiniz?**

Alaaeddin: Yidi sene ōnce geldim.

2.11. Ahmed: **Türkçe ile ilk tanışmanız ne zaman oldu?**

Alaaeddin: Surye'de müzik için.

2.12. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**

Alaaeddin: Dört sene, sadece üniverstede arkadaşlarımla.

2.13. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**

Alaaeddin: Kitapta zor diil ama sokakta zor, Çúnkú biraz cümle nasıl yapıyor yani bilmiyorum.

2.14. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**

Alaaeddin: Çok biraz bir saāt felán.

2.15. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en zorlayan ne oldu?**

Alaaeddin: Türk arkadaş yok o zaman kimin türkşeden konuşacam ben ve yumşak ge zor biraz yeni ne zaman söylerim ne zaman yok öyle.

2.16. Ahmed: **Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?**

Alaaeddin: Túrkşe dildē çok hafif ve romantik dil ve nasıl kelime yazıyor söleceksiniz.

2.17. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz ?**

Alaaeddin: Evet .. markedde rutin gibi yani; ne kadār kolay gelsìn öyle ama úniversitede nasıl yapdì, nasil geçdì, ì yapmişsin, ì misin, ì yapdì mi, vize ne zamān hocam, nerde öyle yani.

2.18. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Alaaeddin: Turk tabi ki çúnkū dizler için çukur gibi ve teşkilát.

2.19. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Alaaeddin: Yok mālesef çok zor bana.

2.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

Alaaeddin: Evet tabi ki.

Görüşme-3

Metin Numarası	**Adı ve Soyadı**	**Cinsiyet**	**Yaş**	**Öğrenim Durumu**
3	Aimane Bouaich	Erkek	20	Lisans Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi, Beykent Üniversitesi
Medeni Durum	**Türkiye'de kalma süresi**	**Yaşadığı Ortam**	**Yabancı Dil Bilgisi**	**Milliyet**
Bekâr	3 yıl	Arap ev arkadaşlarıyla yaşıyor	Fransızca İngilizce Türkçe	Fas

3.1. Ahmed: **Nasılsınız?**

Aimane: ìyim, teşekkúr ederim, sen nasılsın?

Ahmed: **Ben de iyiyim, Teşekkür ederim.**

3.2. Ahmed: **Adınız ve Soyadınız nedir?**

Aimane: Ben Eyman Bavşi.

3.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**

Aimane: Yirmi yaşındayım.

3.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**

Aimane:ō̄renciyim, mimarlık okuyorum Beykent unıfersiteside.

3.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**

Aimane: Bekārım.

3.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**

Aimane: Çalışmıyorum, ben muhendis olacāım.

3.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**

Aimane: Beş dil biliyorum. Fıransızce, İngilicce, Türkçe ve Arapça, İspanyaca.

3.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye'de yaşıyorsunuz?**

Aimane: İki yıl oldu.

3.9. Ahmed: **Türkiye'ye ilk ne zaman geldiniz?**

Aimane: Geldim Türkiyē iki yıl önce, yāni iki bin yirmi.

3.10. Ahmed: **Türkçeyle ilk tanışmanız ne zaman oldu?**

Aimane: İlk gün geldim Türkiye'de.

3.11. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**

Aimane: Evet çok zor; çünkú hiç okumadım sadece Türk arkadaşımda ō̄rendim. Bu kadar.

3.12. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**

Aimane: Bir saāt falan; çünkú bāzen hiç konuşmuyórum Türkşede, iḥtiyacım olursa konuşuyorum tabi.

3.13. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en çok zorlayan ne oldu?**

Aimane: Zamanlar karıştırıyorum ve sākin ḥarfler. Teleffúz çok zor buluyorum.

3.14. Ahmed: **Türkçede en kolay neyi öğrendiniz?**

Aimane: Selámlar, tanışma. konuşmada, meselá günaydın, senin adın ne, senin günün nasıl geşti?.

3.15. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**

Aimane: Evet kunuşuyorum; çünkü Türkler başka dil bilmiyorlar.

3.16. Ahmed: **Burada yaşayan Araplarla bir araya geldiğinizde hangi dille iletişim kuruyorsunuz?**

Aimane: Arapça, İngilicce, Fransızce konuşuyorum Araplarla.

3.17. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Aimane: İkisini, karışık kanallar izliyorum Türk ve yabancı.

3.18. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Aimane: Yōk hiç okumuyorum.

3.19. Ahmed : **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

Aimane : Evet.

Görüşme-4

Metin Numarası	Adı ve Soyadı	Cinsiyet	Yaş	Öğrenim Durumu
4	Youssif Almaduady	Erkek	23	Lisans – İşletme Fakültesi, İstanbul Kültür Üniversitesi.
Medeni Durum	**Türkiye'de kalma süresi**	**Yaşadığı Ortam**	**Yabancı Dil Bilgisi**	**Milliyet**
Bekar	5 Yıl	Ailesiyle yaşıyor	İngilizce ve Türkçe	Irak

4.1. Ahmed: **Nasılsınız?**

Youssif: Ben ìyim, sen nasılsın?

Ahmed: **İyiyim teşekkür ederim.**

4.2. Ahmed: **Adınız ve soyadınız nedir?**

Youssif: Yysuf Midyadi ben.

4.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**

Youssif: Benim yāş yėrmi dórt.

4.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**

Youssif: órenciyim, İstanbul kúltúr úniversitide.

4.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**

Youssif: Singil.

4.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**

Youssif: Ben órenciyim ama reḥberlik yaptım dórt sene ónce ve şimdì purodoksiyon asistant yapıyorum.

4.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**

Youssif: Arapça, İngilizce Türçe.

4.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye'de yaşıyorsunuz?**

Youssif: Yaşıyorum Türkiye'de altí sene

4.9. Ahmed: **Neden Türkçe öğrendiniz?**

Youssif: yani Türklár başka bi dil konuşmuyorlar.

4.10. Ahmed: **Türkiye'ye ilk ne zaman geldiniz?**

Youssif: İki bin beş sene Türkiye İrakdan geldim turizm için.

4.11. Ahmed: **Türkçe ile ilk tanışmanız ne zaman oldu?**

Youssif: İrakdan biz Türk şarkları çok sèviyorus yāni biz hèr zaman İbraim Tatlıses şarkıları diliyoruz.

4.12. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**

Youssif: úc sene.

4.13. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**

Youssif: Evet, biras.

4.14. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**

Youssif: Normálde evde iki sāat ama çalıştīn zaman on iki sāat falan.

4.15. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en zorlayan ne oldu?**

Youssif: En zor bi şey çünkú ben İngilizce biliyorum yani konuşuyorum ters oldu, onun için benim için zor geldi.

4.16. Ahmed: **Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?**

Youssif: En kolay bi şey çünkú ben Arapça biliyorum ve İraklı sis ve Mısırlı sis ve Suriyeli sis çok biliyorum ayni kelimelár bizde var yani.

4.17. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**

Youssif: Evet yani Türklár başka bir dil konuşmuyolar yani

4.18. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Youssif: Türk kanalları bi de netfiliks.

4.19. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Youssif: Yok, okumuyorum.

4.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

Youssif: Tabi ki.

Görüşme-5

Metin Numarası	**Adı ve Soyadı**	**Cinsiyet**	**Yaş**	**Öğrenim Durumu**
5	Ihssane Zaouiat	Kadın	21	Lisans Biyomedikal Mühendisliği Fakültesi, Beykent Üniversitesi.
Medeni Durum	**Türkiye'de kalma süresi**	**Yaşadığı Ortam**	**Yabancı Dil Bilgisi**	**Milliyet**
Bekar	4 Yıl	Arap ev arkadaşıyla yaşıyor.	Fransızca, İngilizce, Türkçe	Fas

5.1. Ahmed: **Adınız ve soyadınız nedir?**

İhssane: Benim adım İḥsan Zaviyat.

5.2. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**

İhssane: Yirmi iki yaşındayım.

5.3. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**

İhssane: Beykent yuniversiti okuyorum. Dördüncü sınıftayım şimdi ve biyomedikal mühendislik okuyorum.

5.4. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**

İhssane: Bekārım.

5.5. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**

İhssane: Çalışmıyorum.

5.6. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**

İhssane: Diller için Türkçe, Fıransızca, Arapça, İngilicce ve Berber biliyor, diller yani biliyorum ve Berber bizim memlekette özel bir dil yani

5.7. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye'de yaşıyorsunuz?**

İhssane: Şimdi dört yıl evet.

5.8. Ahmed: **Neden Türkçe öğrendiniz?**

İhssane: Yani ētim için çünkü benim bülüm Türkçede.

5.9. Ahmed: **Türkiye'ye ilk ne zaman geldiniz?**

İhssane: İki bin dokuzda geldim.

5.10. Ahmed: **Türkçe ile ilk tanışmanız ne zaman oldu?**

İhssane: Yuniversite.

5.11. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**

İhssane: Şimdi úç yıl.

5.12. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**

İhssane: Yāni biraz çok zor diil yāni

5.13. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**

İhssane: Günde yüzde elli yāni çünkú çok bir yabanci arkadaşlarım var o yüzden.

5.14. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en zorlayan ne oldu?**

İhssane: Aslında en zor bana yani en zor şey geldi telaffuz, yanì ḥarflar dişiyor telaffuz dişiyor özellikle (ö, i, o) kafam karışıyor yani.

5.15. Ahmed: **Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?**

İhssane: ….

5.16. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**

İhssane: Evet her zaman yani, zaten Türkler sadece Türkçe konuşuyorlar yani başka bir dil konuşmuyorlar bize.

5.17. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

İhssane: Aslında izlemiyorum Türk kanalların.

5.18. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

İhssane: Hayır, okuyamıyorum.

5.19. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

İhssane: Evet kullanmaya kabúl ediyorum. Teşekkür ederim.

Görüşme-6

Metin Numarası	**Adı ve Soyadı**	**Cinsiyet**	**Yaş**	**Öğrenim Durumu**
6	Tammar Amber	Erkek	25	Lisans- Eğitim Fakültesi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi.
Medeni Durum	**Türkiye'de kalma süresi**	**Yaşadığı Ortam**	**Yabancı Dil Bilgisi**	**Milliyet**
Bekar	6 Yıl	Kardeşiyle aynı evde yaşıyor.	İngilizce ve Türkçe	Irak

6.1. Ahmed: **Nasılsınız?**

Tammar: ìyim, tişekkür ederim, sen nasılsın?

Ahmed: **İyiyim, Teşekkür ederim.**

6.2. Ahmed: **Adınız ve Soyadınız nedir?**

Tammar: Tammar Amber.

6.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**

Tammar: Yirm‿beş yaşındayım.

6.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**

Tammar: Ben örenciyim, Osmangazi üniversiti okuyorum.

6.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**

Tammar: Bekarım.

6.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**

Tammar: Şu anda çalışmıyorum ama mezun olduktan sōra İngilicce öretmeni olıcam.

6.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**

Tammar: Üç dili biliyorum. Arapça, İngilizce ve Türkçe.

6.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye'de yaşıyorsunuz?**

Tammar: Altı yıl gibi bi şey.

6.9. Ahmed: **Türkiye'ye ilk ne zaman geldiniz?**

Tammar: İki bin on altı.

6.10. Ahmed: **Türkçeyle ilk tanışmanız ne zaman oldu?**

Tammar: Türkiyē gelince Türkçe tanıştım, yani altı sene önce.

6.11. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**

Tammar: Üç yıl önce Türkçe konuşmaya başladım.

6.12. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**

Tammar: Evet ama o kadar zor diìl, yani bāzi konuları kolay bāzi zor yani.

6.13. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**

Tammar: Bir saat; çünkı o kadar dışarı çıkmıyorum ve Türk arkadaşlarımla benimle İngilizce konuşuyorlar yani.

6.14. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en çok zorlayan ne oldu?**

Tammar: Ekleri ve yazma ve telaffuz yani.

6.15. Ahmed: **Türkçede en kolay neyi öğrendiniz?**

Tammar: En kolay günleri kullanmak için cümleler, meselá gúnaydın, nasılsın, basit bir şeyler ve dinleme kolay bence.

6.16. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**

Tammar: Tabi ki Türkçe ama ilk zaman Türkiyē geldìmde Türkçe bilmiyordum, bu yüzden İngilizce, Türkleriyle İngilizce konuştum yani.

6.17. Ahmed: **Burada yaşayan Araplarla bir araya geldiğinizde hangi dille iletişim kuruyorsunuz?**

Tammar: Genellikle Arapça konuşuyoruz ama universiti içinde Türkçe konuşuyoruz, bāzen İngilizce.

6.18. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Tammar: Ben televizon izlemiyorum.

6.19. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Tammar: Gazete ve dergi okumuyorum ama kitap okuyorum. Bu kadar yani. Bittik.

6.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

Tammar: Evet ... Kabúl ediyorum.

Ahmed: **Teşekkür ederim.**

Tammar: Rica ediyorum.

Görüşme-7

Metin Numarası	Adı ve Soyadı	Cinsiyet	Yaş	Öğrenim Durumu
7	Lyn Choeb	Kadın	26	Lisans-Mimarlık Fakültesi, İstanbul aydın Üniversitesi
Medeni Durum	**Türkiye'de kalma süresi**	**Yaşadığı Ortam**	**Yabancı Dil Bilgisi**	**Milliyet**
Bekar	9 Yıl	Ailesiyle yaşıyor	İngilizce, Türkçe, Fransızca	Suriye

7.1. Ahmed: **Nasılsınız?**

Lyn: ìyim, siz nasısınız?

7.2. Ahmed: **İyiyim, Teşekkür ederim.**

Ahmed : **Adınız ve Soyadınız nedir?**

Lyn: Benim adım Lín Şuayb.

7.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**

Lyn: Yirmi altı yaşındayım.

7.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**

Lyn: Üniverste mezunuyum, lisans.

7.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**

Lyn: Bekerim.

7.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**

Lyn: Mimarlık mezunuyum ama iç mimar olarak çalışıyorum

7.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**

Lyn: Arapça, İngilicce ve birazcık Fıransızcam var.

7.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye'de yaşıyorsunuz?**

Lyn: Yaklaşık sekiz buçuk sene Türkiye'deyim.

7.9. Ahmed: **Neden Türkçe öğrendiniz?**

Lyn: Sūriye iç savaşından sonrā Türkiye'ye taşındık işte Türkiye'de eyitimmi devam ettirebilmek için mecbyren ō̄rendim hem de bence eer bu ülkede yaşamak istiyorsan o úlkenin dilini mutlaka ō̄renmen gerekir.

7.10. Ahmed: **Güzel, Tamam. Türkçeyle ilk tanışmanız ne zaman oldu?**

Lyn: āylemle birlikte sürekli Türkiye'ye gelirdik ee tātil yapmak için ama iki bin on ikide Türkiyē taşındık.

7.11. Ahmed: **Güzel, kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**

Lyn: Türkiye'ye ilg geldìmde lisedeydim, okul başlarken işte ō̄renmeye başladım, yaklaşık doguz sene, sekiz buçuk doguz sene.

7.12. Ahmed: **Tamam, Türkçe sizce zor bir dil mi?**

Lyn: Zor deìl ama hem de kolay deìl yani bence Türkiye ō̄renmek için bayā pıratik yapman lāz̲ım.

7.13. Ahmed:**Tamam. Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**

Lyn: Sekiz doguz saat.

7.14. Ahmed:**Tamam, Türkçe öğrenirken sizi en çok zorlayan ne oldu?**

Lyn: Cümle ifādesi dier dillerden biras farklı yāni işte bildìniz gibi İngilizcede cümle kurması, Türkçeden tam tersi, Arapça da aynı şekilde, o yüzden biraz mantıksız gelirdi bana ama zamanla pıratik yapmakla mantıklı olmaya başlar.

7.15. Ahmed: **Tamam, Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?**

Lyn: Günlük ifādeler, günaydın, iyi akşamlar, işte ne bilim rakamlar, günlük konuşması.

7.16. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**

Lyn: Evet Türkçe konuşuyorum.

7.17. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Lyn: ḥem Türkçe ḥem de yabancı kanalları izlerim ama daa çok yabancı kanalları izlerim.

7.18. Ahmed: **Tamam. Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Lyn: Yok okumuyurum daa çok İngilizce kitap okuyum ben.

7.19. Ahmed: **Teşekkürler**

Lyn: Ricā ederim, iyi günler.

Görüşme-8

Metin Numarası	**Adı ve Soyadı**	**Cinsiyet**	**Yaş**	**Öğrenim Durumu**
8	Mustafa Imad M-Ramzi	Erkek	31	Yüksek lisans-Bilgisayar Mühendisliği Fakültesi, Altınbaş Üniversitesi.
Medeni Durum	**Türkiye'de kalma süresi**	**Yaşadığı Ortam**	**Yabancı Dil Bilgisi**	**Milliyet**
Bekar	3 Yıl	Tek başına yaşıyor	İngilizce ve Türkçe	Irak

8.1. Ahmed: **Nasılsınız?**

Mustafa: ìyim, Teşekkürlēr, siz nasılsınız?

Ahmed: **Ben de iyiyim. Teşekkür ederim.**

8.2. Ahmed: **Adınız ve soyadınız nedir?**

Mustafa: Benim adım Mustafā Remzi.

8.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**

Mustafa: Ben otuz bir yaşıyorum.

8.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**

Mustafa: Ben yüksek lísans yapıyorum şimdi.

8.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**

Mustafa: Bákarım.

8.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**

Mustafa: Ben şimdi çalışmıyorum

8.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**

Mustafa: Arapça, İngilizce ve az Türkçe biliyorum.

8.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye'de yaşıyorsunuz?**

Mustafa: Bir yıl yedi aydır buraya geldim.

8.9. Ahmed: **Neden Türkçe öğrendiniz**

Mustafa: Çünkū ben yani yüksek lisans bittikten sōra çalışmak istiyorum ve bu şey yapmak için Türkçe ō̄renmem gerekiyor.

8.10. Ahmed: **Türkiye'ye ilk ne zaman geldiniz?**

Mustafa: İlki zaman Türkiyē geldim iki bin dukuz siyāḥet için.

8.11. Ahmed: **Türkçe ile ilk tanışmanız ne zaman oldu?**

Mustafa: Ben eskiden zamanı Türk şarkıları ve dizileri izliyorum. Yāni iki bin yediden dinliyorum ve izliyorum bu şey yāni.

8.12. Ahmed: **Kaç Yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**

Mustafa: Baştan az Türkçe biliyorum yāni nasıl marḥaba diliyorum, ama şimdi daha iyi oldu benim Türkçe çünkü üzel kurs aldım A1, A2 aldım.

8.13. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**

Mustafa: Bence diil sadece okumaya iḥtiyacım vār Türk insanlar ile pıraktik yapmam lazım.

8.14. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**
Mustafa: Bāzı gúnler konuşuyorum, bāzı gúnler konuşmuyorum, sādece yani dinliyorum ya da izliyorum bir şey.

8.15. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en zorlayan ne oldu?**
Mustafa: En zor bir şey edilgen fiėl …, sebebi fiil bāzān kullanabilir ve bu şekilde, birāz zor olacak.

8.16. Ahmed: **Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?**
Mustafa: Ẕaten çok şeyler var, şimdiki zamān, geçmiş zamān, gelecek zamān ve geçmiş ḥikāyet zaman gibi.

8.17. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**
Mustafa: Evet çarşı ve bazardā konuşmaya zor diil zāten yani Túrkler.

8.18. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**
Mustafa: Ben zaten sadece Netifliks ve Yytub izliyorum, yāni Türk kanallar izlemiyorum.

8.19. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**
Mustafa: Ben sādece bir kitab‿aldım yāni eskidēn çucuklar kitabı okumaya çalıştım ama gazet Túrk hiç almadım.

8.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**
Mustafa: Evet kabúl ediyorum.

Görüşme-9

Metin Numarası	Adı ve Soyadı	Cinsiyet	Yaş	Öğrenim Durumu
9	Madian Aldabash	Erkek	35	Doktora – Mühendislik ve mimarlık Fakültesi, İstanbul Teknik Üniversitesi.
Medeni Durum	**Türkiye'de kalma süresi**	**Yaşadığı Ortam**	**Yabancı Dil Bilgisi**	**Milliyet**
Bekar	7 Yıl	Arap ev arkadaşıyla yaşıyor	İngilizce ve Türkçe	Filistin

9.1. Ahmed: **Nasılsınız?**

Madian: ìyim.

9.2. Ahmed: **Adınız ve soyadınız nedir?**

Madian: Benim ismim Midyan Alsavi.

9.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**

Madian: Ben otuz beş yaşındayım.

9.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**

Madian: ìtim durum olarak ben mimarlık mühendisliği üzerinde bi doktoram var.

9.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**

Madian: Hala bekarim.

9.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**

Madian: Benim mesleim ōrenci olarak.

9.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**

Madian: Dört tāne dil biliyorum, Arapça, İngilizce, Almanca, Türkçe.

9.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye'de yaşıyorsunuz?**

Madian: Türkiye'de yaklaşık sekiz yıldan biri yaşıyorum.

9.9. Ahmed: **Neden Türkçe öğrendiniz?**

Madian: Türkçe sadece úniversite istek olarak ben úniversite yeterlilik istek olarak benden istendi bu yüzden ben ürendim bi de Türk sosyatiyle iletişim kurmak için onu da ürendim.

9.10. Ahmed: **Türkiye'ye ilk ne zaman geldiniz?**

Madian: Türkìye ben iki bin ón dörtte ilk giriş yaptım bi de

9.11. Ahmed: **Türkçe ile ilk tanışmanız ne zaman oldu?**

Madian: Türkçe olarak ilk sefer ben İstanbul'a geldìm zaman ben onu duydum.

9.12. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**

Madian: Yaklaşık bi yedi yıldan beri onu konuşuyorum.

9.13. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**

Madian: Bi dē zor bi de deil ama onun konuşması için bi çok pıratik yapmamız gėrekiyor.

9.14. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**

Madian: Günde yaklaşık beş altı saat Türkçe konuşuyorum çünkü ben Türkçe iş ortamında çalışıyorum.

9.15. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en zorlayan ne oldu?**

Madian: in zorlayan şey Türkçe örendìm zamande Türkçe fiiler, fiiler çok garip bi fiiler, bi de sarf Türkçe olduğu için ben biraz zorlandım onu örendìmde.

9.16. Ahmed: **Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?**

Madian: Bi de in kolay olan şey de dilinin isimleri çünkü onlara çoy Arapçadan gelmiş bu yüzden onları çok bana çok kolay gelmiş.

9.17. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**

Madian: Bi de dışarȧ çıktīmiz zaman pazardā bi de markıtlarda falan Türkçeyi iyice konuşuyoruz, en azından bútún şeylerimizi zorlamayarak onu ḥallediyoruz.

9.18. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Madian: Hayır ben tėlevizyonda hiçbir Türk ya da Türkçe şey de izleyemiyorum, ben dizi ne biliyim onu izleyemiyorum.

9.19. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Madian: Hayır

9.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

Madian: Bi de bu ses kaydımız tabi ki sizin tez çalışmasında rahat rahat kullanabilirsiniz, sıkıntı yok.

Görüşme-10

Metin Numarası	**Adı ve Soyadı**	**Cinsiyet**	**Yaş**	**Öğrenim Durumu**
10	Khadija Kanbar	Kadın	27	Lisans – İletişim Fakültesi, Bahçeşehir Üniversitesi.
Medeni Durum	**Türkiye'de kalma süresi**	**Yaşadığı Ortam**	**Yabancı Dil Bilgisi**	**Milliyet**
Evli	6 Yıl	Kocasıyla yaşıyor	İngilizce ve Türkçe	Suriye

10.1. Ahmed: **Nasılsınız?**

Khadija: ìyim, siz nasılsınız?

10.2. Ahmed: **Adınız ve soyadınız nedir?**

Khadija: Ben Ḫatice Kanbar.

10.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**

Khadija: Yirmi yedi yaşındayım

10.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**

Khadija: Film ve televizyon aldında lisans derecesi okadım.

10.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**

Khadija: Evet ben evliyim.

10.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**

Khadija: Film yapımcısı olarak çalışıyorum.

10.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**

Khadija: İngilizcē, Türkçē ve Arapça biliyorum tabi ki.

10.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye'de yaşıyorsunuz?**

Khadija: āltı yıl Türkiye'de yaşadım.

10.9. Ahmed: **Neden Türkçe öğrendiniz?**

Khadija: Türkiye úniversite okudym için Türkçe ōrendim.

10.10. Ahmed: **Türkiye'ye ilk ne zaman geldiniz?**

Khadija: İki bin on altıya ilk geldìmde.

10.11. Ahmed: **Türkçe ile ilk tanışmanız ne zaman oldu?**

Khadija: Türk arkadaşlarla bir úniversiti yurdunda yaşarken ilk defa Türkçe konuştum.

10.12. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**

Khadija: Beş yıldır yāni.

10.13. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**

Khadija: Yāni benim için çok zor deil çünky iki dil arasinda biçok ortak kelimeler var.

10.14. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**

Khadija: Gündē yaklaşik beş saʿat Türkçe konuşuyorum.

10.15. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en zorlayan ne oldu?**

Khadija: Yāni ... Türkçe yazmak benim için biraz zor

10.16. Ahmed: **Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?**

Khadija: İki dil arasındaki ortak kelimeler ėn kolay şey

10.17. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**

Khadija: Evet onlarla Türkçe konuşuyorum.

10.18. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Khadija: Bāzen Türk kanalları izliyorum.

10.19. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Khadija: Hayır Arapça okumayı terciḥ ediyorum.

10.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

Khadija: Evet katılıyorum.

Görüşme-11

Metin Numarası	**Adı ve Soyadı**	**Cinsiyet**	**Yaş**	**Öğrenim Durumu**
11	Marwan Shokry	Erkek	24	Lisans – Güzel Sanatlar Fakültesi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi.
Medeni Durum	**Türkiye'de kalma süresi**	**Yaşadığı Ortam**	**Yabancı Dil Bilgisi**	**Milliyet**
Bekar	4 Yıl	Ailesiyle	İngilizce ve Türkçe	Mısır

11.1. Ahmed: **Nasılsınız?**

Marwan: ìyim, sen nasılsın?

Ahmed: **İyiyim, teşekkür ederim.**

11.2. Ahmed: **Adınız ve soyadınız nedir?**

Marwan: eee .. aslında Mısır'da so‿adımız yok, o yüzden bütün isimlerimi kullanılıyor Türkiye'de yani aslında Türkiye'de ismim Marwan Ahmed Sokri Mohamed, Mısır'daki ismim sādece Marwan kullanılıyor.

11.3. Ahmed: **Güzel. Kaç yaşındasınız?**

Marwan: yirmi dört yaşındayım.

11.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**

Marwan: ō̄renciyim. Ben gırafik tasarım okuyorum.

11.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**

Marwan: medeni derken?

Ahmed: **Medeni; yani evli misin, evli değil misin?**

Marwan: evli diil, bekarım.

11.6. Ahmed: **Tamam, mesleğiniz nedir?**

Marwan: ō̄renciyim.

11.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**

Marwan: ana dilim Arapça ondın sōra İngilizce, Türkçe de biliyorum. Azcık Almanca ō̄rendim Mısır'dayken.

Ahmed: **Almanca biliyor musunuz!**

Marwan: az bir şekilde ō̄rendim.

11.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye'de yaşıyorsunuz?**

Marwan: dört yıl, dört yıldır burdayım.

11.9. Ahmed: **Neden Türkçe öğrendiniz?**

Marwan: hem Türkiye'de yaşıyorum. İnsanlarla şey konuşmak için... anlaşmamız için hem de yani benim bölümüm Türkçe aslında, yani Türkçe şey ōrenmeye mecbur kaldım.

11.10. Ahmed: **Türkiye'ye ilk ne zaman geldiniz?**

Marwan: iki bin on sekizde.

11.11. Ahmed: **Türkçe ile ilk tanışmanız ne zaman oldu?**

Marwan: Türkiye'de, aynen, yok yok ondan önce hiç Türkçe bilmiyodum.

11.12. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**

Marwan: üç buçuk diyebilirim, aslında şey Türkiye geldiyimde Türkçe konuşmaya çalışıyodum, sosyal biri oldym için, yani üç buçuk diyebilirim.

11.13. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**

Marwan: yaa, daha önce hiç ḥesaplamadım ama iki saat, yok dört saat diyebilirim aslında çünkú okulda baya oturuyorum aslında, bütün arkadaşlarım Türk, o yüzden Türkçe konuşuyoruz tabi ki yani.

11.14. Ahmed: **Tamam. Türkçe öğrenirken sizi en zorlayan ne oldu?**

Marwan: ekler, evet aslında bütün yabancılar ekler derler, bence çünkü İngilizcede ėkler yok Arapçada ekler yok yani şöyle sōliyim yani mesa şey Arapçada bi cümlá söylüyoruz Türkçede sadice bir kelime olabilir eklerden dolayı.

Ahmed: **Anladım**

Marwan: hem de başka bir şē dāa anlatırım: ekler aslında birbirimizi benziyo, benzettì için ... eee ... yani Türk olmasam da anlamam yani anlatabildim mi? Yani ben Türkiye'de oldym için ve Türklerle hep konuştym için anlıyorum, yoksa Mısır'da mesele Türkçe ōrenmek istesem o kadar şey zor olucak.

11.15. Ahmed: **Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?**

Marwan: kolay .... eee ... sıfatlar ve yabancı kelimeler aslında, Türkçede baya ortak kelimeler var hem Arapça hem de Türkçede kullanılıyor. Sıfatlar da dāa çok var.

11.16. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**

Marwan: yere göre aslında, genelde tabi ki Türkçe konuşuyorum ama ... eee... bir yerden kaçmak istesem tabi ki yabancı gibi davranıyorum evet.

11.17. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Marwan: şey kanalları izlemiyorum genelde ama televizyonda genelde şey dizileri hep İngilizce ne Arapça ne de Türkçe hep İngilizce evet.

11.18. Ahmed: T**amam. Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Marwan: eeee, okumayı sevmiyorum genelde ama okulunda şey bölümüm Türkçe olduğu için Türkçe de ȫreniyoruz ya, ve orda hep Türk kitapları var, Türk kitapları var evet, Türk mü Türkçe kitapları mı? neyse işte o yüzden okumaya mácbur kalıyorum ēyir okumak istesem!.

11.19. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**

Marwan: bencė yabancı dillere göre o kadar zor diil. O kadar zor gelmedi bana. Yani meselā İngilizce ȫrendim ya ben çocukken beri ȫreniyodum İngilizceyi ama Türkçe bir yılda ȫrendim, o kadar zor olmayabilir.

11.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

Marwan: ediyorum tabi ki.

Görüşme-12

Metin Numarası	Adı ve Soyadı	Cinsiyet	Yaş	Öğrenim Durumu
12	Toka Farag Mohamed	Kadın	24	Lisans – Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Medeni Durum	**Türkiye'de kalma süresi**	**Yaşadığı Ortam**	**Yabancı Dil Bilgisi**	**Milliyet**
Bekar	5 Yıl	Ev arkadaşıyla yaşıyor	İngilizce ve Türkçe	Mısır

12.1. Ahmed: **Nasılsınız?**

Toka: ìyim, siz nasılsınız?

Ahmed: **iyiyim, Teşekkür ederim.**

12.2. Ahmed: **Adınız ve Soyadınız nedir?**

Toka: ee ... benim adım Toka Farag Muammed Farag ama Türkiye Mısır'da soyadı diye bi şey yok, o yüzden Türkiye'de geldìmde Farag olarak kullanıyodum.

12.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**

Toka: Yirmi döt yaşındayım.

12.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**

Toka: eee .. ben mēzun oldum gèçen sene. Fizyoserapistiyim.

12.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**

Toka: Bekarım.

12.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**

Toka: Fizyoterapistiyim.

12.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**

Toka: Üç dil, Arapça benim ana dilim, İngilizce ve Türkçe.

12.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye'de yaşıyorsunuz?**
Toka: bėş yıldır Türkiye'de yaşıyorum.

Ahmed: **beş yıl!**
Toka: Yes .. evet.

12.9. Ahmed: **Neden Türkçe öğrendiniz?**
Toka: eee ... Türkiye'de okumak istedìm için .... eee ... seçtìm bülüm sadece Türkçeyle okumam lazımdı, o yüzden Türkçe ȫrenmek zorunda kaldım.

12.10. Ahmed: **Güzel, Tamam. Türkçeyle ilk tanışmanız ne zaman oldu?**
Toka: Tabi ki, dizilerden, ilk tanıştīmda çok bēendim, çok deyişik geliyodu kulāma.

12.11. Ahmed: **Güzel, kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**
Toka: eee, bilmiyorum, dört yıl sayılır herálde.

12.12. Ahmed: **Tamam, Türkçe sizce zor bir dil mi?**
Toka:H, bence zor diìl çünkü ben İngilizce biliyorum. Türkçe kuralları İngilizceye göre dāa kolay.

Ahmed: **İngilizce 'den daha kolay mı?**
Toka: eee .. evet.

Ahmed: **Arapçadan daha kolay mı?**
Toka: nì!

Ahmed: **Arapçadan daha kolay mı?**
Toka: Hayır daā zor.

12.13. Ahmed: **tamam. Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**

Toka: ee .. okula gittìm için, yani okulda oldym saatler beş altı saat. Bi de evde bėnim ev arkadaşım zāten Túrk. O yüzden bütün gün Túrkçe konuşuyorum.

12.14. Ahmed: **Tamam, Türkçe öğrenirken sizi en zorlayan ne oldu?**

Toka: Túrkçe, Arapçadan çok farklı, kurallar açısından, mesele ekler çok deişik geliyodu bana, bi de ... eee .. bi şey daa vardır. Şey kelimeleri nasıl telaffuz edcēmi bilmiyodum, çok zordu. Bazı ḥarflár çok farklíydí, o yüzden.

12.15. Ahmed: **Tamam, Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?**

Toka: Türkçede ėn kulay şey işte cümlede meselā fìlde bir yer yok. Yani ėn başında olabiliyō, cümlenin ortasında da olabiliyō, sonunda da olabiliyō, yani İngilizce gibi diìl ya da Arapça gibi diìl.

12.16. Ahmed: **dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**

Toka: Tabi ki Türkçe konuşmazsan zāten anlamazlar, o yüzden Türkçe konuşmak zorunda kaldım, bi de bazen mesele kısı cümlelerle konuşursan zāten Túrk olmadīmı fark etmiyōlar, çok bēniyodum bunu.

12.17. Ahmed: **evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Toka: Aslında Türk kanalları, ben Türk dizileri bayılıyorum, o yüzden bi de hep Türkçe aklımda olsun diye hep Türk dizleri ya da purogramları izliyorum.

12.18. Ahmed: **Tamam. Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Toka: Bāzán evet. Ben Türk romanını çok sėviyorum.

Ahmed: **Hangi roman?**

Toka: eeee ... şu an hatırlamıyorum ama rómantík romanları çok seviyorum.

12.19. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

Toka: Evet ... Kabúl ėdiyorum.

Görüşme-13

Metin Numarası	**Adı ve Soyadı**	**Cinsiyet**	**Yaş**	**Öğrenim Durumu**
13	Amaal Ahmed Refaey Abdellah	Kadın	28	Yüksek lisans – İlahiyat Fakültesi, Sakarya Üniversitesi.
Medeni Durum	**Türkiye'de kalma süresi**	**Yaşadığı Ortam**	**Yabancı Dil Bilgisi**	**Milliyet**
Bekar	4 Yıl	Türk ev arkadaşıyla yaşıyor	İngilizce, Fransızca, İspanyolca ve Türkçe	Mısır

13.1. Ahmed: **Nasılsınız?**

Amaal: Merabalar, ìyim, teşekkür ederim, siz nasılsınız?

Ahmed: **Ben de iyiyim teşekkür ederim.**

13.2. Ahmed: **Adınız ve soyadınız nedir?**

Amaal: Adım Emal Aḥmed Refā Abdillā.

13.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**

Amaal: Yirmi sekiz yaşındayım.

13.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**

Amaal: Yüksek lisans ō̄rencisiyim, tez aşamasındayım, tezimi savunmak üzereyim.

13.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**

Amaal: Bekār.

13.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**

Amaal: Artık şimdi mesleìm yok ta, genelde Mısır'da araştırma görevlisi yapıyordum ve Tüŕkiye'de geçici olarak bir fabrikada dış satış ticareti súrumlusuyum.

13.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**

Amaal: Arapça ana dilim zāten, İngilizceyi de biliyorum çok ileri bir seviyede ve Tüŕkçeyi de biliyorum, İspanyolca ve Fıransızca da biliyorum ama onları unuttum çünkü hiç pıratik yapmadım.

13.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye'de yaşıyorsunuz?**

Amaal: İki bin onsekizde Tüŕkiyē gelmiştim, yani toplam olarak neredėyse bėş yıla tekābul ediyo yok dört yıl.

13.9. Ahmed: **Neden Türkçe öğrendiniz?**

Amaal: Ben YeTeBė bursunu kazandım, bėnim kazandīm purogramın ētimi Tüŕkçe dilindeydi ve onda Tüŕkçe ō̄renmek zorunda kaldım. TÖMER'de ō̄renmiştim.

13.10. Ahmed: **Türkiye'ye ilk ne zaman geldiniz?**

Amaal: İki bin on sekizde gelmiştim.

13.11. Ahmed: **Türkçe ile ilk tanışmanız ne zaman oldu?**

Amaal: Benim annámín kökeni Tüŕk oldy için Türkçeyle ilgili bazı kelimeleri biliyordum, fakat şiveli biliyordum, aksanlı yāni, Tüŕkiyē geldikten sonra işte Tüŕkçe ō̄renmeye başladım, ondan önce birkaç dizide Tüŕkçeyi duymuştum.

13.12. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**

Amaal: Dört yıldır Tüŕkçe konuşuyorum.

13.13. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**

Amaal: Bence ilk ō̄rendìmde evet çok zorlandım çünkū̄ dāa önce ō̄le bir dille bir dille tanışmadım yāni ō̄le bir dil hiç ō̄renmedim. Tüŕkçe eklemli bir dil, ben daha önce ō̄le bir dil ō̄renmedim ayrıca Arapça (ö ü ı) sesleri

olmadī için baştā teláffuz ėtmekte biraz zorlandım hala bāzen zorlanıyorum da o ayrı bir şey amma konuşuyorum elḥamdülillah.

13.14. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**

Amaal: on iki saattan fazlası çünkü çalıştīm için bi de tez konusunda danışmanımla buluştym için ya da danıştīm için ortalama on iki saatten fazlasına gelir.

13.15. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en zorlayan ne oldu?**

Amaal: Tuŕkçeyi ȫrenirken beni ėn zorlayan telaffuz, kimse bize teláffuz ve hėce ȫretmedi. Ondan dolayı biraz zorlandı.

13.16. Ahmed: **Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?**

Amaal: bakıyorum, düşünüyorum, İngilizce gibi diìl bu konuda mesele her şėy sābit sadece bir ėkleme ėkleyip konuşuyoruz meselā fiil sābit fiilin kökeni sābit oluyō ona sadece bi ek bi ėklem ėkledikten sonra zamaní dìşiyō yá da nasıl anlatìm düşünüyorum, zaman dìştirebiliyoruz, fiilin zamanı, zamiri dìştirebiliyoruz yani çok fazla şeyleri dìştirebiliyoruz sādece bir ėklemlerle kükenleri āynı oluyō yani kāyidē dışında bir şey gelmiyō çok az bir şey geliyo.

13.17. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**

Amaal: Tabi ki.

13.18. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Amaal: Ben gėnelde televizyon izlemeye hiç sevmiyorum, sādece bir dizi seyrediyorum. O da yasak elma tabì ki Tuŕkçe ve onun Tuŕkçe vėŕsiyonunu izliyorum, Arapçası ya da dublajlı diìl.

13.19. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Amaal: Okuyordum, şimdi zamanım olmadī için okuyamıyorum ama haberleri tabi ki de Türkçede okuyorum.

13.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

Amaal: Tabi ki ėdiyorum.

Görüşme-14

Metin Numarası	**Adı ve Soyadı**	**Cinsiyet**	**Yaş**	**Öğrenim Durumu**
14	Bilel Souhail	Erkek	24	Yüksek lisans – İletişim Fakültesi, Bahçeşehir Üniversitesi.
Medeni Durum	**Türkiye'de kalma süresi**	**Yaşadığı Ortam**	**Yabancı Dil Bilgisi**	**Milliyet**
Bekar	2 Yıl	Arap arkadaşıyla yaşıyor	İngilizce, Fransızca ve Türkçe	Tunus

14.1. Ahmed: **Nasılsınız?**

Bilel: ìyim, teşekkúr ediyurum.

14.2. Ahmed: **Adınız ve soyadınız nedir?**

Bilel: Ben ismi Bilál Süheyyìl

14.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**

Bilel: Benim yāşi yirmi dört.

14.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**

Bilel: Ben okuyorum midya ve filim, yúniversite baḥçeşehir.

14.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**

Bilel: Ben bekar.

14.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**

Bilel: Şey yani sen söyle ben öyrenci ben, yúniversiti baḥçeşehir.

14.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**

Bilel: Şey yāni bilyorum dörd dili, ‘Arapca, İngilizce, Fıransızca, Türkce ama biraz Türkce yani ama şimdi iyi yani anladın he he.

14.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye’de yaşıyorsunuz?**
Bilel: Túrkiyāda iki yıl bin.

14.9. Ahmed: **Türkiyeye ilk ne zaman geldiniz?**
Bilel: Geldim Túrkiyā iki bin yirmi yıl.

14.10. Ahmed: **Türkçe ile ilk tanışmanız ne zaman oldu?**
Bilel: Tanıştım Túrkiyāda, okuldu konuşuyom arkadaşlarımla yani.

14.11. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**
Bilel: İḥtimál bir yīl konuşuyor ben Türkçe.

14.12. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**
Bilel: Yāni yok çok zor diyìl, ōrensan ì konuşuyor ben yāni kolay anladın.

14.13. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**
Bilel: Yāni şu anda iḥtimál úş sa‘a okulda, Túrk arkadaşlara … úş sa‘a anladın yani Allah Allah.

14.14. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en zorlayan ne oldu?**
Bilel: ėkler her şey arka arka kelme uzun, fil giliyōr son.

14.15. Ahmed: **Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?**
Bilel: Arapça bāzı kelmeler ayni ve yazi ayni nutuk.

14.16. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**
Bilel: Evet konuşuyór ben Túrkçe Túrklare, yani anlamıyor Arap koyuşuyór.

14.17. Ahmed: **Burada yaşayan Araplarla bir araya geldiğinizde hangi dille iletişim kuruyorsunuz?**

Bilel: Konuşuyo ben Arapca onlar, çünkú biz Arap konuşuyo Arapca.

14.18. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Bilel: İzlemiyo, pardon pardon bi daka. izlemiyór ben kanlar Türk, evet bu.

14.19. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Bilel: Hayır hayır okuyamuyor ben kitáb Türkiya.

14.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

Bilel: Evet, kabúl ben.

Görüşme-15

Metin Numarası	**Adı ve Soyadı**	**Cinsiyet**	**Yaş**	**Öğrenim Durumu**
15	Fadhl Almusali	Erkek	22	Lisans – Sanat ve Tasarım Fakültesi, Nişsantaşı Üniversitesi.
Medeni Durum	**Türkiye'de kalma süresi**	**Yaşadığı Ortam**	**Yabancı Dil Bilgisi**	**Milliyet**
Bekar	2 Yıl	Tek başına yaşıyor.	İngilizce ve Türkçe	Yemen

15.1. Ahmed: **Nasılsınız?**

Fdhl: ìyim, şúkran.

15.2. Ahmed: **Adınız ve soyadınız nedir?**

Fdhl: İsmim Fadl Elmusali.

15.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**

Fdhl: İki iki yaş.

15.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**

Fdhl: úniversiti mimārlık dizayn, nişantaşi úniversiti.

15.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**

Fdhl: Ezeb ben.

15.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**

Fdhl: ō̄renci bilgisi nişántaşi.

15.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**

Fdhl: ängiliş, Arabék, az az Türkiş.

15.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye'de yaşıyorsunuz?**

Fdhl: Bir iki sene.

15.9. Ahmed: **Türkiye'ye ilk ne zaman geldiniz?**

Fdhl: iki senē ikamet…

15.10. Ahmed: **Türkçe ile ilk tanışmanız ne zaman oldu?**

Fdhl: Türkiyá áwwel bildim ben.

15.11. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**

Fdhl: Bir sene buçuk

15.12. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**

Fdhl: Evet, nutk zor.

15.13. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**

Fdhl: Bir sa'ā konuşuyór ben Türk.

15.14. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en çok zorlayan ne oldu?**

Fdhl: Nutk, kelimāt.

15.15. Ahmed: **Türkçede en kolay neyi öğrendiniz?**

Fdhl: Nasısīn, ìyim ben, nasısīn, ne kadār, yafaş yafaş gúzēl.

15.16. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**

Fdhl: Buzuk Türkì.

15.17. Ahmed: **Burada yaşayan Araplarla bir araya geldiğinizde hangi dille iletişim kuruyorsunuz?**

Fdhl: … 'Arabik … ängliş.

15.18. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Fdhl: Yok kanallar Türkì.

15.19. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Fdhl: Yok, tifì mitro, riklám.

15.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

Fdhl: Evet.

Görüşme-16

Metin Numarası	**Adı ve Soyadı**	**Cinsiyet**	**Yaş**	**Öğrenim Durumu**
16	Len Shaban	Kadın	21	Lisans – Güzel sanatlar Fakültesi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi.
Medeni Durum	**Türkiye'de kalma süresi**	**Yaşadığı Ortam**	**Yabancı Dil Bilgisi**	**Milliyet**
Bekar	8 Yıl	Türk arkadaşıyla yaşıyor	Türkçe ve İngilizce	Suriye

16.1. Ahmed: **Nasılsınız?**

Len: ìyim, siz nasısınız?

16.2. Ahmed: **Adınız ve soyadınız nedir?**

Len: Ben Lìn Şāban.

16.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**

Len: Yirmi bir yaşındayım.

16.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**

Len: Okuyorum gırafik tasarım bölümü.

16.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**

Len: Bekerim, ḥala evlēnmedim.

16.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**

Len: Çalışmıyorum.

16.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**

Len: Tűŕkçe ve Arapçayı biliyorum ve bi de biraz İngilizce konuşuyorum.

16.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye'de yaşıyorsunuz?**

Len: Sekiz yıl önce Türkiyē geldim.

16.9. Ahmed: **Türkiyeye ilk ne zaman geldiniz?**

Len: İki bin on dórt geldim Türkiyē.

16.10. Ahmed: **Türkçe ile ilk tanışmanız ne zaman oldu?**

Len: Okul girdìm ẓaman Türkçēi öğrendim.

16.11. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**

Len: Beş sene önce Tűŕkçe konuşmáya başladım.

16.12. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**

Len: Hayır

16.13. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**

Len: Her gún az konuşuyorum sādece okulda gidìm zaman biraz Tuŕkçe konuşuyorum.

16.14. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en zorlayan ne oldu?**

Len: Tuŕkçedē biraz uzun kelimeleri vardı eklemeler vardı o biraz zor geliyor.

16.15. Ahmed: **Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?**

Len: Ama genel konuşmayı kolay.

16.16. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**

Len: Dışarı çıkarkán Túrklerle Tuŕkçe konuşuyorum.

16.17. Ahmed: **Burada yaşayan Araplarla bir araya geldiğinizde hangi dille iletişim kuruyorsunuz?**

Len: Ama Arapçayı Araplarla Arapça konuşuyorum.

16.18. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Len: Tuŕk filmleri izlemiyorum. Sādece İngilizce ve Arapçayı filmler izliyorum.

16.19. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Len: Bi de şey Tuŕk megezini okumuyorum, sādece Arapça kitapları okuyorum.

16.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

Len: Evet.

Görüşme-17

Metin Numarası	Adı ve Soyadı	Cinsiyet	Yaş	Öğrenim Durumu
17	Saad Alnakhlani	Erkek	40	Doktora – İktisadi ve İdari bilimler Fakültesi, İstanbul Gelişim Üniversitesi.
Medeni Durum	**Türkiye'de kalma süresi**	**Yaşadığı Ortam**	**Yabancı Dil Bilgisi**	**Milliyet**
Evli	2 Yıl	Tek başına yaşıyor.	İngilizce ve Türkçe	Yemen

17.1. Ahmed: **Nasılsınız?**

Saad: ìyim teşegúr ederim.

17.2. Ahmed: **Adınız ve soyadınız nedir?**

Saad: Ben Sa'ad Abdúlkárìm 'Abdu Alnaẖlánì.

17.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**

Saad: Ben kírk yeşindáyím.

17.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**

Saad: Ben duktura ȫrencisiyim. İstanbul Gelişim úniwírsiti.

17.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**

Saad: Ben evliyim.

17.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**

Saad: Ben örenciyim.

17.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**

Saad: Hem İngilizce hem Túŕkişçe biraz biliyorum.

17.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye'de yaşıyorsunuz?**

Saad: Ben dört yıldán berì Túrkíye'de yaşıyorum.

17.9. Ahmed: **Türkiyeye ilk ne zaman geldiniz?**

Saad: İki bin on sėkiz, iki bin yirmidē Túŕkiye'de geldim.

17.10. Ahmed: **Türkçe ile ilk tanışmanız ne zaman oldu?**

Saad: İki seneden önce Túŕkişçe tánıyorum.

17.11. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**

Saad: Galibā iki sená kónuşuyórum.

17.12. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**

Saad: Tabì çog zor.

17.13. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**

Saad: Galibā iki ilā úç saʿat kónuşuyorum.

17.14. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en zorlayan ne oldu?**

Saad: Konuşma daḥa zor.

17.15. Ahmed: **Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?**

Saad: ėn kolay meselā okumak daḥá kolay, yazmak daḥá kolay ama konuşmak daḥí çog zor.

17.16. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**

Saad: Evet Túŕkişçe konuşuyorum, mecburum zāten buna.

17.17. Ahmed: **Burada yaşayan Araplarla bir araya geldiğinizde hangi dille iletişim kuruyorsunuz?**

Saad: Bazı zamanda Arapşa konuşuyorum bazı zamanda Túŕkişçe konuşuyorum.

17.18. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Saad: Benim için Túŕkişçe örenmek için tilivizyōn… Túŕkişçe de ízliyorum. Arapşa yok, galibā Túŕkişçe

17.19. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**
Saad: Evet çok kitáplar okuyorum Túŕkişçe örenmek için.

17.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**
Saad: Evet kabúl ediyorum, kolay gelsin.

Görüşme-18

Metin Numarası	**Adı ve Soyadı**	**Cinsiyet**	**Yaş**	**Öğrenim Durumu**
18	Mustafa Nayyef	Erkek	23	Lisans – Mühendislik Fakültesi, İstanbul Kültür Üniversitesi.
Medeni Durum	**Türkiye'de kalma süresi**	**Yaşadığı Ortam**	**Yabancı Dil Bilgisi**	**Milliyet**
Bekar	5 Yıl	Ailesiyle yaşıyor	İngilizce ve Türkçe	Irak

18.1. Ahmed: **Nasılsınız?**
Mustafa: Meraba, siz nasısınız?

18.2. Ahmed: **Adınız ve soyadınız nedir?**
Mustafa: Benim adim Mustafa Abdullah.

18.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**
Mustafa: Yirmi yedi yaşındayım.

18.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**
Mustafa: Ben ō̄renciyim.

18.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**
Mustafa: Bekar

18.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**

Mustafa: Endüstiriyel mühendislik benim bólúm.

18.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**

Mustafa: İngilizce ve Arapça vē birazdan Túrkçe.

18.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye'de yaşıyorsunuz?**

Mustafa: Beş sene ben burdayım.

18.9. Ahmed: **Türkiye'ye ilk ne zaman geldiniz?**

Mustafa: İlk defā ben Turkiyā geldim; yirmi, on yedi geldim.

18.10. Ahmed: **Türkçe ile ilk tanışmanız ne zaman oldu?**

Mustafa: …

18.11. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**

Mustafa: Uç sene ben Túrkçe konuşuyorum.

18.12. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**

Mustafa: Túrkçe birazdan zor benim için.

18.13. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**

Mustafa: Beş, dört saʿāt falan konuşuyorum.

18.14. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en zorlayan ne oldu?**

Mustafa: Yazmak Túrkçe çog zor benim için.

18.15. Ahmed: **Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?**

Mustafa: En kolay bi şey çay.

18.16. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**

Mustafa: Tabī kì bazardan şey Türkçe konuşuyoruz.

18.17. Ahmed: **Burada yaşayan Araplarla bir araya geldiğinizde hangi dille iletişim kuruyorsunuz?**

Mustafa: Bāzan Túrkçe bāzan Arapça.

18.18. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Mustafa: ilk defa ben Túrkiyā geldim, Túrk diziler ben izliyorum, tabi ki Túrk kanallar kullanmıyorum.

18.19. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Mustafa: Kitap okumuyorum Túrkçe.

18.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

Mustafa: Tabi ki kabúl ediyorum, bu ses kullanız.

Görüşme-19

Metin Numarası	**Adı ve Soyadı**	**Cinsiyet**	**Yaş**	**Öğrenim Durumu**
19	Mohammed Aly	Erkek	28	Lisans – İşletme Fakültesi, Anadolu Üniversitesi.
Medeni Durum	**Türkiye'de kalma süresi**	**Yaşadığı Ortam**	**Yabancı Dil Bilgisi**	**Milliyet**
Bekar	3 Yıl	Ailesiyle yaşıyor	İngilizce ve Türkçe	Mısır

19.1. Ahmed: **Nasılsınız?**

Mohammed: ìyim.

19.2. Ahmed: **Adınız ve soyadınız nedir?**

Mohammed: Muhamed Ali

19.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**

Mohammed: Yirmi sikiz yışındayım

19.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**
Mohammed: Anadolu yúniversitide okuyorum bizniz edminisıtıreyşın ȫrenciyim ben.

19.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**
Mohammed: Bekȧrim ben.

19.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**
Mohammed: Gezátėci ben.

19.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**
Mohammed: Arabça, İnglizce, ve cog‿az Türkçe.

19.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye'de yaşıyorsunuz?**
Mohammed: úç yıl buçuk.

19.19. Ahmed: **Türkiyeye ilk ne zaman geldiniz?**
Mohammed: Temmūz iki bin ȯn dȯkuz ilk Türkiye'yi geldim.

19.10. Ahmed: **Türkçe ile ilk tanışmanız ne zaman oldu?**
Mohammed: İki bin on bir, lāle devri diniz izledim ayilemle.

19.11. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**
Mohammed: úç sanadan Túŕkçė ȫrendim.

19.12. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**
Mohammed: Yāni orta zor diìl çúnkú Arabça çok kelimálar aynı.

19.13. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**
Mohammed: Yāni çok az, çúnkú ben evdē çalışıyorum.

19.14. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en zorlayan ne oldu?**
Mohammed: Bināyi cúmlē, Arabça çok fark var.

19.15. Ahmed: **Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?**

Mohammed: hepsì Arap kelimálar ve máşhyr kelimálar, yāni her gún kulánıyoruz kelimálar.

19.16. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**

Mohammed: Çòk az, çúnkú yani éḥtiyác yòk.

19.17. Ahmed: **Burada yaşayan Araplarla bir araya geldiğinizde hangi dille iletişim kuruyorsunuz?**

Mohammed: Arapça, mantıklı.

19.18. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Mohammed: Televizon izlemiyorum ben, yani filmlár izliyorum, dil fark yok.

19.19. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Mohammed: Hayır yok, ama sòsyál medya, websayıt habır.

19.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

Mohammed: Evet kabúl ediyorum.

Görüşme-20

Metin Numarası	**Adı ve Soyadı**	**Cinsiyet**	**Yaş**	**Öğrenim Durumu**
20	Oumama Dibt	Kadın	21	Lisans – Biyomedikal Mühendisliği Fakültesi, Beykent Üniversitesi
Medeni Durum	**Türkiye'de kalma süresi**	**Yaşadığı Ortam**	**Yabancı Dil Bilgisi**	**Milliyet**
Bekar	4 Yıl	Kız kardeşiyle yaşıyor	Fransızca, İngilizce ve Türkçe	Fas

20.1. Ahmed: **Nasılsınız?**

Oumama: ìyim teşekkürler

20.2. Ahmed: **Adınız ve soyadınız nedir?**

Oumama: Benim adım Oumama soyadım Dibt

20.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**

Oumama: Yirmi iki yaşındayım

20.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**

Oumama: Üniversite ō̄renciyim

20.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**

Oumama: Bekarım

20.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**

Oumama: ō̄renciyim yāni meslek olarak

20.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**

Oumama: Dört dil biliyorum Arapça, Fıransızca, İngilizce ve Türkçe.

20.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye'de yaşıyorsunuz?**

Oumama: Dört buçuk yıldır Türkiye'de yáşıyurum.

20.9. Ahmed: **Neden Türkçe öğrendiniz?**

Oumama: Türkçe neden ō̄rendim yani ō̄renmem gerekiyōdu yani bir ülkeye geldìniz zaman tabì ki o ülkenin dili ō̄renmeniz lāzım diye biliyorum yāni çok kişi bi şey ve genēl bi sebebi bu diyi biliyorum sādece ben YÖS'da okudum o yüzden yani illā Türkçe ō̄renmem gerekiyōdu. İnsanlarda konuşabilmek için ila o dili ō̄renmemiz lāzım yani Türkçe yani dā dōrusu.

20.10. Ahmed: **Türkiye'ye ilk ne zaman geldiniz?**

Oumama: Yāni dört yıl yani iki bin on yedide geldim.

20.11. Ahmed: **Türkçe ile ilk tanışmanız ne zaman oldu?**

Oumama: yani iki yıl öncesinde gelmeden önce yani iki bin on beş diye hatırlıyorum yani tam hatırlamıyorum ama böyle bi şey böyle bi tarih

20.12. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**

Oumama: Beş yıl yāni olmuş beş yıldır yāni, gelmeden de önce biliyodum yāni ȫrenmeye de başlamıştım yāni o yüzden yāni biliyodum gēldìmde baya bi kendimi geliştirdim diyibiliriz.

20.13. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**

Oumama: zōr yāni bir dili sevmiyosanız o dil zāten zor sevmicekseniz diye yani eēr bi dil sevmiyosanız zor yani onu ȫrenmeniz için çok zor oluyo. Ama ben dili gerçekten sevdim o yüzden kolay dimiycem zor bir şekilde ȫrendim ama güzel bir şekilde severek ȫrendim o dili Türkçeyi o yüzden.

20.14. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**

Oumama: …sürekli Türkçe konuşuyorum yani dışarıda oldym zaman ise Türkçe konuşuyorum ve okudym üniversitede zāten bölümüm Türkçe, Türkçe yāni oldy için yani o yüzden yüzde yetmiş Türkçe, o yüzden sürekli Türkçe konuşuyorum ama günde tam olarak yani karışık da olabiliyo ama yani bi saat diyebiliriz mi bilmiyorum yāni tam olarak. Bāzán hiç konuşmuyorum bāzán çok konuşuyorum yani deyişiyo_.

20.15. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en zorlayan ne oldu?**

Oumama: Vallá ben Türkçe ȫrenirken şey zorlandım yā aşırı unuttum yaa .. gıramerde ya da ne biliyim yāni dilin şey edebiyat olarak yāni yazma şekil diil de sadece mesele bi konu anlatıyosun sona onu yazmanız lāzım yāni onu da yazma yani onda bì zorlanmıştım bi de bi sürü kurallar var o kuralları gittikçe .. gerçekten zorlanıyoruz, zorlanıyo insan yāni kurallar çok oldy için bence en zorlayan kısım o olabilir yāni konuşmada çok bi surun yaşamadım ben yāni pıretik de daha çok yani teori daha çok yani piratikte diyil.

20.16. Ahmed: **Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?**

Oumama: En kolayı bence çok kişi konuşmayı çok zorlanıyo yāni çok konuşamıyo ama ben yāni tam tersi oldum benim‿çin ama bilmiyorum yāni en kolay konuşma mı diyim bilmiyorum tam olarak yāni … olarak bi ō̄renmeye çalıştım yāni hem kural olarak hem yani edebiyát olarak yāni konuşma olarak.

20.17. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**

Oumama: Tabi ki Türkçe konuşuyorum ben genel olarak her şeyde yani insanlarla Türklerle daā dōrusu tabì Türkçe konuşuyorum.

20.18. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Oumama: Hayır genēllikle yani genelde Türkçe daha çok Arap kanal da izliyorum yani ikisi de. İkisi de var yāni gerçekten ikisi de var.

20.19. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Oumama: Ben dergi gazete okumuyorum, sevmiyorum yāni ama kitap okuyorum yāni ara sıra okuyorum çok da okumuyorum ama ara sıra okuyorum meselā iki yıl önce üniversiteye başlamadan önce baya bi okuyordum yāni meselā.

20.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

Oumama: Bilmiyorum yāni kullanabilirsiniz sadece biraz fazla saldırım olabilir ama sorun diyil.

Değerlendirme ve Sonuç

Çalışmanın "Sapmalar ve Değerlendirmeler" bölümünde sapmalara ilişkin yapılan tespitler topluca şöyle tasnif edilebilir.

Sapmalar 4 başlıkta toplanabilir:

1. **Arapçadan kod kopyalamalar**
   - 1.1. Ölçün dışı ünsüzlerin (/ȯ/, /ó/, /ʻ/, /w/) kullanımı
   - 1.2. Ünlü değişmelerinde; kalınlaşma ve yarı kalınlaşmalar, bir kısım daralma ve yarı daralmalar
   - 1.3. Ünsüz değişmelerinde; bir kısım ötümlüleşmeler, süreklileşme (/ç > /ş/)
   - 1.4. Çokluk biçimbiriminin yanlış kullanımı
   - 1.5. Bildirme biçimbiriminin (3. teklik kişi) kullanılmaması
   - 1.6. Eylem çekimlerinde kişi biçimbirimlerin kullanılmaması
   - 1.7.Ad tamlamalarının ters ve eksik kurulması
   - 1.8.Tümce ögelerinin yüklemden sonra kullanımı
   - 1.9. Ölçünlü Türkiye Türkçesinde kullanılmayan birkaç Arapça sözcük kullanımı
   - 1.10. Türkçesi bilinmeyen veya hatırlanamayan çok sayıda İngilizce sözcüklerin kullanımı
   - 1.11.Ölçünlü Türkiye Türkçesi söz varlığında olan çok sayıda sözcüğün Arapça telaffuz edilmesi
2. **Kişisel dikkate (kullanıma) ve vd. etkenlere bağlı sapmalar**
   - 2.1.Ölçün dışı ünsüz (/f/) kullanımı
   - 2.2.Ünlü değişmelerinde; genişleme ve yarı genişlemeler, düzleşme, yuvarlaklaşma
   - 2.3.Ünsüz değişmelerinde; titrekleşme
   - 2.4.Türetimlik +{ÇA}'nın yanlış kullanımı
   - 2.5.Durum biçimbirimlerinin (yönelme, bulunma, ayrılma, yükleme, birliktelik) eksik ve yanlış kullanımı
   - 2.6.Çokluk biçimbirimi

2.7.Belirteç (biraz(dan), az az) ve ilgeçlerin eksik ve yanlış kullanımı

2.8.Ad tamlamalarında iyelik biçimbiriminin yanlış kullanımı

2.9.Türkçe yan tümce ögelerinin yanlış kullanımı

2.10.Yanlış ve eksik tümce kullanımı

2.11.Yanlış ve gereksiz sözcük kullanımı, sözcüğün yanlış kullanımı

2.12.Türkçe sözcüklerde telafuuz yanlışları

3. **Ölçünlü Türkiye Türkçesi gündelik dilinde rastlanan durumlar**

3.1.Ünlü değişmelerinde; incelme ve yarı incelmeler, bir kısım daralma ve yarı daralmalar

3.2.Ünlü düşmeleri (orta hece konumunda)

3.3.Ünsüz değişmelerinde; ötümsüzleşme, bir kısım ötümlüleşmeler, süreksizleşme

3.4.Ünlü-ünsüz değişmelerinde; erime, büzülme ve derilme

4. **Yazımsal sapma**

4.1.Batı kökenli sözcüklerin yazımında olmayan ünlülerin kullanımı

Yukarıdaki tasnife baktığımızda sapmaların; kod kopyalama, kişisel dikkat (kullanım) vd. etkenler ile Ölçünlü Türkiye Türkçesi gündelik dilinde rastlanan durumlar arasında dağıldığı neredeyse eşit görülmektedir.

Görüşme yapılan katılımcıların kişisel ve toplumsal özelliklerine dayanan değişkeler toplamda 6 ara değerlendirmede ele alınmıştır. Toplamda 20 katılımcının 8 özelliğine bağlı yaklaşık 25 değişkenin değerlendirildiği bu tablolarda, ara değerlendirmelerin tamamına bakıldığında az-çok farklarla birbirine yakın sonuçlar alındığı görülüyor.

Yabancılara Türkçe öğretiminde, özellikle Arap öğrencilere dönük çalışmalarda tez boyunca yaptığımız tespit ve değerlendirmelerin yararlı olacağı muhakkaktır.

Kaynakça

Akın, L. (2015). Konuşma Dili Grameri ve Sözlü Derlemlerden Yararlanarak Konuşma Dili Özelliklerinin Tespiti. *Türkiyat Mecmuası,* 25, 1-28.

Aksan, D. (2000). *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Bican, G. (2017). İki dilliliğin tanımlanması: Kuramsal tartışmalar ve güncel yaklaşımlar. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(2), 353-366.

Boz, E. (2001). Ünsüz Düşme ve Kaybolmalarında Terim ve Tasnif Sorunu. Türk Dili, 600, 856-864.

Boz, E. (2018). Ağız Araştırmalarında Derleme ve Görüşme Yöntemleri Için Saha Bilgisi. *Ağız Atlası Kılavuz Kitabı (Ed. Leyla Karahan)*. Akçağ Yayınları, Ankara, 83-103.

Boz, E. (2021). Rumence-Türkçe Dil İlişkileri. *IX. Uluslararası Türk Dili Kurultayı Bilge Tonyukuk Anısına* (Ankara: 26-30 Eylül 2021), Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 518-535.

Bölükbaş Kaya F. & Hançer F. H. & Golynskaıa A. (2019). İki Dillilik: Tanımı ve Türleri Üzerine Kuramsal Tartışmalar. *International Journal of Languages Education and Teaching,* 7, 98-113.

Çelebi, N. (2010). *Kıbrıs Türk Ağızlarında Dil İlişkisi İzleri*. Istanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Istanbul.

Çetinkaya, S. (2017). Çok Dillilik ve Kimlik. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi,* 10(50), 371-377.

Demir, N. (2003). Popüler Dil Tartışmalarına Dil Ilişkileri Açısından Bakış. *Cumhuriyetimizin 80. Yılında Türkçemiz Ankara Ticaret Odası-Anadolu Çağdaş Eğitim Vakfı*. Ankara, 37-44.

Ersoy, F. (2008). *Türk-Moğol Dil İlişkileri ve Çuvaşça*. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara.

Güler, İ. (2004). Dil Öğretimi, Dilbilgisi ve Arapça. Uludağ Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Yayınları, 2, 169-182.

Güzel, H. (2016). *Dolganca Moğolca Dil İlişkileri*. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Johanson, L. (1998). Code-Copying in Iran-Turkic, *Language Sciences*, *20* (3), 325-337.

Johanson, L. (2006). Historical, Cultural and Linguistic Aspects of Turkic-Iranian Contiguity, *Turkic-Iranian Contact Areas Historical and Linguistic Aspects*, (Ed.) L. Johanson, C. Bulut. Harrassowitz Verlag, Wiesbaden, 1-4.

Johanson, L. (2007). *Türkçe Dil İlişkilerinde Yapısal Etkenler*. Çev. N. Demir. Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

Kansızoğlu, H., B. (2012). Konuşma Dili ve Yazı Dili Etkileşimi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 217-235,

Kartallıoğlu, Y. (2021). *Osmanlı Konuşma Dili*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

Kaşgarlı, A., R. (2019). Dil ilişkisi bağlamında Teyipcan Eliyev'in şiirlerindeki Çince alıntılar. Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten, 68 (Aralık), 181-204.

Kaya, M. & Palas, R. & Can, F. (2022). *İki Dillilik ve Çok Dillilik Üzerine Yapılan Araştırmalara İlişkin Kaynakça Denemesi*, RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi, 31, 605.

Süverdem, F. B. ve Ertek, B. (2020). İki Dillilik ve İki Kültürlülük: Göç, Kimlik ve Aidiyet. *The Journal of International Lingual Social and Educational Sciences*, 6(2), 183-207.

Şahbaz, A. (2018) *Fethiye'de Yaşayan İngilizlerin Türkçe Kullanımları ve Türkçeye Yönelik Tutumları*. Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türkiyat Araştırmaları Anabilim Dalı Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Programı, Doktora Tezi, Ankara.

Tuna, O. N. (1986). *Türk Dil Bilgisi (Fonetik, Morfoloji).* İnönü Üniversitesi Ders Notları, Malatya.

Yılmaz, E. (2011). Türkiye Türkolojisi ve Karşılatırma(ma)lı Dilbilim. *IV. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu* Bildirileri. Muğla (Ed. Mehmet Naci Önal) 779-789.

Yılmaz, M. Y. ve Demirel, G. (2015) İki Dillilik Ve Türleri Üzerine. *International Journal of Languages Education,* 3, 1693-1701.

Yılmaz, S.- Yılmaz, A. U. (2012). Yaşar Kemal'in "İnce Memed" Romanında Konuşma Dili Yapısının (Söylem Dilbilimi Işığında İncelenmesi), *İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 12, 35-45.